

Stjernen

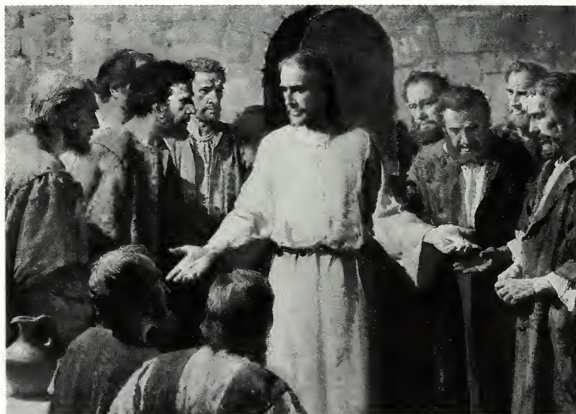
Jesu Kristi Kirke af Sidste Dages Hellige

September 1985
Årgang 134
Nummer 4

Stjernen

September 1985
134. årgang
Nummer 4

Jesu Kristi Kirke af Sidste Dages Helliges officielle tidsskrift med artikler fra *Ensign, New Era* og *Friend*.

Indhold

Børnestjernen

På omslaget: „Tag optegnelserne frem", den opstandne Frelser sammen med nephiterne (Se 3 Nephi 23:7), af Robert Barrett.

Det øverste Præsidentskab:
Spencer W. Kimball
Marion G. Romney
Gordon B. Hinckley

De tolvs Kvorum:
Ezra Taft Benson, Howard W. Hunter, Thomas S. Monson, Boyd K. Packer, Marvin J. Ashton, L. Tom Perry, David B. Haight, James E. Faust, Neal A. Maxwel, Russell M. Nelson, Dallin H. Oaks

Vejledere: Carlos E. Asay, Rex D. Pinegar, George P. Lee, James M. Paramore

Redaktør: Carlos E. Asay

Direktør for Kirkens blade:
Ronald L. Knighton

International Magazines:
Chefredaktør: Larry A. Hiller
Tilknyttet redaktør: David Mitchell
Børnestjernen: Lois Richardson
Layout og design: C. Kimball Bott

Stjernen

Redaktør: Jørgen Ljungstrøm,
Medredaktør: Tom A. Jensen

Redaktionens adresse:
Translation Division
Vodroffsvej 7,
DK-1900 København V.
Tlf. (01) 31 50 83

Distribution:
Nordisk Distributions Center
Smedevangen 9
DK-3540 Lynge

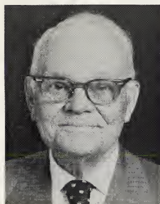
Abonnement:
8 numre Dkr. 72,– (inkl. moms og porto)
Betaling over giro 31 20988 til
Nordisk Distributions Center,
Smedevangen 9, DK-3540 Lynge.
United States and Canada: $ 10.00
(surface mail).

Printed by Production Center Frankfurt,
Federal Republic of Germany

ISBN 0900-2545

PB MA 0609 DA

Jesu opstandelse

Præsident Marion G. Romney
Andenrådgiver i Det øverste Præsidentskab

„Når jeg mediterer over forsoningen ... bevæges jeg til den dybeste taknemlighed og påskønnelse min sjæl evner at føle."

Mine kære søskende, her i denne påsketid er jeg taknemlig for muligheden jeg har for at bære vidnesbyrd om Jesu opstandelse, og fremlægge noget af det hvorpå dette vidnesbyrd er grundlagt.

„Han er opstanden, han er ikke her" (Mark. 16:6). Disse ord, som er så smukke i al deres enkelhed, bekendtgjorde den mest betydningsfulde begivenhed som er optegnet i historien, Herren Jesu opstandelse – en begivenhed der var så ekstraordinær at selv apostlene, som havde haft den allernærmeste omgang med Jesus under hans jordiske mission, og som omhyggeligt var blevet belært om de kommende begivenheder, havde vanskeligt ved at fatte virkeligheden af dens fulde betydning. Første gang de hørte om begivenhederne „syntes (de) dem at være løs tale" (Luk. 24:11), således som det har syntes for millioner af mennesker som levede og døde før den dag. I enhver bakke og dal er menneskelegemer blevet begravet og smuldret til støv, men indtil denne første påskemorgen havde ingen rejst sig fra graven.

Når vi taler om at Jesus blev oprejst mener vi at hans førjordiske ånd, som var i hans jordiske legeme fra fødselen i stalden indtil han døde på korset, genindtog hans legeme, og disse to ting – Jesu åndelige legeme og hans fysiske legeme – blev uadskilleligt sammenføjet, og oprejstes fra graven til en udødelig sjæl.

Vi tror på, og bærer vidnesbyrd om, at Jesus ikke alene besejrede døden for sig selv og opstod med et herligt legeme, men også at han ved at gøre dette tilvejebragte en verdensomspændende opstandelse. Dette var endemålet og hensigten med den mission han blev indsat og ordineret til i Det store Råd i Himlen, dengang han blev valgt til at være vor Frelser og Forløser.

Med hensyn til Jesu jordiske mission krævede hans rolle som Forløser fire ting af ham:

For det første at hans førjordiske ånd blev iklædt et jordisk legeme, det som skete dengang englen fra Himlen sagde til de beskedne fårehyrder: „Frygt ikke ... thi eder er i dag en frelser født i Davids by; han er Kristus, Herren" (Luk. 2:10–11).

For det andet at han led for alle mennesker, hvilket hovedsageligt skete i Getsemane hvor han gennemgik sine allerstørste lidelser. Han beskriver selv disse intense lidelser, idet han siger at de „gjorde, at selv jeg, Gud, den største af alle, skælvede af smerte og blødte fra hver pore og led både på legeme og sjæl og ønskede, at jeg ikke skulle drikke den bitre kalk.

Dog, ære være Faderen, jeg tømte den og fuldendte mine forberedelser for menneskenes børn" (L&P 19:18–19).

For det tredje at han gav sit liv. Hans død på korset efter at være afskyet og forrådt, og efter at have lidt forfærdelige nedværdigelser, betvivles end ikke af ikke-troende. Men at han gav sit liv frivilligt, i den udtrykkelige hensigt at tage det op igen ved opstandelsen, er ikke helt så accepteret i verden. Men dette er imidlertid kendsgerningen. Han blev hadefuldt dræb af ondskabsfulde mennesker, selv om han hele tiden havde magten til at standse dem. „Jeg sætter mit liv til," sagde han „for at tage det igen". „Ingen tager det fra mig, men jeg sætter det til af mig selv. Jeg har magt til at sætte det til, og jeg har magt til at tage det igen" (Joh. 10:18).

Denne magt havde han arvet fordi han blev født af jomfru Maria (en dødelig kvinde) og var søn af Gud (et udødeligt, celestialt væsen).

Ved således at have påtaget sig dødelighed og ved at have lidt i Getsemane for alle menneskers synder og ved at have givet sit liv på korset, manglede han kun at bryde dødens bånd – det fjerde og sidste krav – for at gennemføre sin mission som Forløser. Han havde gentagne gange belært om at hele hans jordiske liv bevægede sig fremad mod denne fuldbyrdelse. Den blev overskygget af hans udtalelser angående det at nedlægge sit liv og tage det op igen. Til den sørgende Martha havde han sagt: „Jeg er opstandelsen og livet" (Joh. 11:25). Og til jøderne: „Bryd dette tempel ned, og på tre dage skal jeg rejse det igen" (Joh. 2:19).

Opstandelsen var så fremmed for den menneskelige erfaring at selv Jesu tro tilhængere havde vanskeligt ved at fatte den. Men selv de der

korsfæstede Jesus havde imidlertid hørt om denne lære. Da de var forvirrede over den, gik de til Pilatus, „og sagde: ‚Herre, vi er kommet i tanker om, at denne bedrager sagde, mens han endnu levede: Efter tre dages forløb opstår jeg.'" Og med Pilatus' samtykke satte de vagt ved graven „for at ikke hans disciple skulle komme og stjæle ham og sige til folket: ‚Han er opstået fra de døde'" (Matt. 27:63–64). Således gik det til at disse vagter man havde ansat, uvidende blev vidner til at graven åbnedes af englen (se Matt. 28:2–4), hvilket var de sidste forberedelser til den opstandne Herres tilsynekomst.

Den første der så ham var Maria Magdalene. Da Peter og Johannes tidligt om morgenen havde bevidnet udsagnet om at Jesu legeme ikke længere var i graven, gik de bort. Men Maria blev i haven og hun græd. Da hun vendte sig fra den tomme grav så hun „Jesus stå der; men hun vidste ikke, at det var Jesus.

Jesus siger til hende: ‚Kvinde! hvorfor græder du? Hvem leder du efter?' Hun mente, det var havemanden og svarede: ‚Herre, hvis det er dig, som har båret ham bort, så sig mig, hvor du har lagt ham, så vil jeg hente ham.'

Jesus siger til hende: ‚Maria!' Hun genkender hans stemme vender sig om og siger til ham . . . ‚Rabbuni!' (Det betyder: Mester)."

Han afviser hende blidt og siger fortsat: „Rør ikke ved mig; jeg er jo endnu ikke faret op til min Fader. Men gå til mine brødre og sig til dem: Jeg farer op til min Fader og jeres Fader, til min Gud og jeres Gud" (Joh. 20:14–17).

Senere, omkring solnedgang, kom Maria, Jakobs mor, Salome samt andre kvinder ud til graven med vellugtende salver for at salve legemet til begravelsen (se Mark. 16:1). De så at graven var åben, og Jesu legeme var væk. Til deres bestyrtelse mødte de to mænd i strålende klæder, og disse mænd sagde: „Hvorfor leder I efter den levende blandt de døde? Han er ikke her, men han er opstanden" (Luk. 24:5–6). Da de gik hen for at fortælle dette til Jesu disciple, kom Jesus selv dem i møde og sagde: „‚Vær hilset!' og de gik hen til ham og omfavnede hans fødder og tilbad ham" (Matt. 28:9).

Senere den samme dag da Kleofas og en anden rejste til Emmaus kom Jesus dem i møde, og gik med dem uden at de kendte ham. Da han spurgte hvad de talte om gentog de overfor ham hvad kvinderne havde sagt. Da de lød til at tvivle sagde han til dem: „Åh, hvor I er uforstandige og tungnemme til at tro på alt det, profeterne har talt!" Så åbnede han deres forståelse af det skrifterne sagde om ham. Under opholdet i Emmaus „tog han brødet, velsignede og brød det og gav dem det. Da åbnedes deres øjne, og de kendte ham; men så blev han usynlig for dem" (se Luk. 24:13–31).

Om aftenen, hørte disciplene at Jesus havde vist sig, ikke kun for Kleofas og hans ven, men også for Peter. Og mens de talte om dette, stod Jesus selv midt iblandt dem". For at berolige dem og forsikre dem om at han ikke var en ånd viste han dem sine hænder, sine fødder og sin side, idet han sagde: „‚Føl på mig og se; en ånd har jo ikke kød og ben, som I ser, jeg har.'

Men da de af glæde herover stadig var vantro og undrede sig, sagde han til dem: ‚Har I noget at spise her?'

Så gav de ham et stykke af en stegt fisk.

Og han tog det og spiste det i deres påsyn" (se Luk. 24:36–43).

Og således gik det til på denne begivenhedsrige dag, at hans tidligere omgangsfæller så hans herliggjorte, opstandne legeme. Men de ikke alene så ham, de hørte også hans stemme og følte på sårene i hans hænder, på hans fødder og i hans side. Han tog maden og spiste den mens de så på det. De vidste med sikkerhed at han havde påtaget sig sit legeme, som de selv havde anbragt i graven. Deres sorg blev vendt til glæde i bevidsthed om at han levede, en udødelig sjæl.

Jesus virkede blandt sine disciple i Det hellige Land i 40 dage. Han viste sig atter for sine disciple i Jerusalem, mens Thomas var til stede (se Joh. 20:26–29), og ved Tiberias-søen, hvor han bad dem kaste nettet ud og fange fisk, inviterede han dem til at spise sammen med sig, gav dem noget at spise af det han selv havde lavet ved en kulild, og instruerede dem i tjenestegerningen (se Joh. 21:1–14). På et bjerg i Galilæa gav han de elleve

Jesus besejrede ikke alene døden for selv at opstå med et herligt legeme, men han tilvejebragte derved også en verdensomspændende opstandelse.

besked på at undervise alle nationer i evangeliet (se Matt. 28:16–18). Og til sidst, da han havde velsignet dem i Betania, så de hvordan han „opløftedes til Himlen" (se Luk. 24:50–53).

Da hans mission i Palæstina var slut besøgte han nephiterne i Amerika, for at de også måtte kende til hans opstandelse. Hans Fader præsenterede ham således for dem: „Se, min Søn, den elskede, i hvem jeg har velbehag." Da de så ham nedstige fra Himlen beskrev de ham således: „Et menneske . . . klædt i en hvid kjortel." Jesus præsenterede sig selv som „Jesus Kristus, om hvem profeterne vidnede, at han skulle komme til verden". De så ham, de hørte ham, og da han bad dem komme nærmere trådte de allesammen „frem og stak hænderne i hans side og følte arrene efter naglerne i hans hænder og i hans fødder", og så vidste de med sikkerhed at han var den opstandne Forløser, og kunne vidne om dette (se 3 Ne. 11:7–15).

Og således som han efter sin opstandelse viste sig for sine tilhængere i Det hellige Land og for nephiterne i Amerika, således viste han sig i vore dage. Denne uddeling åbnedes faktisk ved en herlig åbenbarin hvor profeten Joseph fik besøg af Faderen og Sønnen. Han hørte deres stemmer, for de talte begge til ham. Faderen præsenterede personligt den opstandne Jesus for ham. Han så deres herliggjorte legemer, og bagefter beskrev han dem således: „Faderen har et legeme af kød og ben, lige så følbart som et menneskes, ligeså har Sønnen" (L&P 130:22).

Cirka 12 år senere viste Frelseren sig for Joseph Smith jun.; Sidney Rig-

Uanset hvad vi tror på og hvordan vi lever, vil vi alle opstå; gennem Kristi forsoning har han uden forbehold forløst hvert eneste menneske fra graven.

don var på dette tidspunkt sammen med Joseph Smith. De bar begge deres vidnesbyrd om „at han lever! Thi," sagde de, „vi så ham ved Guds højre hånd, og vi hørte røsten, som vidnede, at han er Faderens Enbårne" (L&P 76:22–23).

I Kirtlandtemplet så profeten i selskab med Oliver Cowdery ham atter. „Sløret blev borttaget fra vort sind," skriver de, „og vor forstands øjne åbnedes.

Vi så Herren stå på talerstolens brystværn foran os, og under hans fødder var et fint gulv lagt af ægte guld i farve som rav.

Hans øjne var som en ildslue, hans hår var hvidt som nyfalden sne, og hans ansigt overgik solens i klarhed. Hans røst var som store vandes brusen, ja, Jehovas røst, som sagde:

‚Jeg er den første og den sidste. Jeg er den, som lever. Jeg er den, der blev slået ihjel, og jeg er jeres talsmand hos Faderen'" (L&P 110:1–4).

Kun Jesus kunne udføre den påkrævede uendelige forsoning, fordi han var det eneste syndfri menneske som nogen sinde havde levet på jorden, han havde levet et syndfrit liv og kunne derfor bruges som offer, og fordi han var Guds Søn havde han magt over liv og død. Ingen kunne tage hans liv, hvis ikke han havde været villig til at give det.

„Ingen tager det fra mig," sagde han, „men jeg sætter det til af mig selv. Jeg har magt til at sætte det til, og jeg har magt til at tage det igen" (Joh. 10:18). Det var derfor han gennem sin uendelige kærlighed og barmhjertighed som stedfortræder kunne betale den gæld som var opstået ved at overtræde loven, og således kunne han tilfredsstille retfærdighedens krav.

Vi står endnu i yderligere gæld til Jesus, fordi han ved forsoningen ikke kun tilfredsstillede retfærdighedens krav, men han satte også barmhjertigheden i funktion, hvorved menneskene kan blive forløst fra den åndelige død. For selv om menneskene ikke er ansvarlige for den jordiske død, er de ansvarlige for den åndelige død som udelukker dem fra Faderens nærhed.

Alle mennesker, som bor på jorden, er underlagt retfærdighedens indflydelse, men også ugudelighedens og ondskabens indflydelse. De er dog også begavet med den guddommelige, moralske handlefrihedens gave, og intet menneske som nogen sinde har levet på jorden og nået ansvarlighedens alder har, udover Jesus, kunnet udøve denne handlefrihed i alle ting, uden at føle sig tiltrukket af den ondes indflydelse. Alle har syndet. Ethvert menneske er derfor urent i samme udstrækning som det har syndet, og på grund af denne urenhed er det forvist fra Herrens nærhed så længe som det har virkningerne af sine fejltagelser på sig.

Eftersom vi lider denne åndelige død som følge af vore egne overtrædelser, kan vi ikke kræve frifindelse derfor af hensyn til retfærdighedens sag. Der er heller intet menneske der har kraften i sig selv alene til fuldstændigt at genoprette sine fejl, så det helt kan blive renset fra virkningerne deraf. Hvis mennesket skal fritages for følgerne af sine egne over-

Ideer til hjemmelærere

Nogle punkter som kunne understreges. Hvis du synes kan du nævne disse punkter under dine hjemmelærerbesøg:

1. Der blev krævet fire ting af Jesus under hans jordiske mission. Han blev født til udødelighed. Han skulle lide for alle mennesker – bl.a. i Getsemane have, han skulle frivilligt give sit liv og han skulle opstå igen for at bryde dødens bånd.

2. Mange havde været vidner til hans opstandelse. Dagene efter opstandelsen viste han sig for sine tilhængere i Det hellige Land og for nephiterne i Amerika. Han har også vist sig igen i vore dage.

3. Kristus har gennem sin forsoning og opstandelse forløst menneskene fra den fysiske død. Han kan også forløse menneskene fra den åndelige død, som vi selv lader komme over os gennem vore synder. Alle mennesker tildeles opstandelse uden forbehold. Det er kun dem der accepterer og efterlever de forskrifter Frelseren har givet der kan få tilgivelse og blive forløst – dette begynder med tro til omvendelse.

4. Jesus kunne skænke dette forsonende offer fordi han var syndfri, fordi han havde magt over liv og død.

Diskussionshjælp

1. Fortæl hvad du personligt mener om forsoningen. Hvordan har Frelserens forsoning påvirket dit liv? Bed også familiens medlemmer fortælle om deres følelser.

2. Er der skriftsteder og citater i denne artikel som familien kunne læse højt og drøfte?

3. Vil denne samtale blive bedre hvis du talte med husets overhoved før besøget? Har du et budskab fra kvorumslederen eller biskoppen til husets overhoved, angående Frelserens mission?

trædelser og bringes tilbage til Guds nærhed, må det nyde godt af noget formålstjenligt som er større end det selv, noget som kan befri det for virkningen af sine egne synder. Det er i den hensigt Jesu Kristi forsoning blev planlagt og udført.

Det blev verdens største og mest enestående kærlighedsgerning, som blev udført af Jesus på grund af hans kærlighed til os. Derved imødekom han ikke alene retfærdighedens krav – hvilket krav vi havde måttet lide under for evigt på grund af vore egne overtrædelser – men han satte også barmhjertighedens lov i funktion, den lov hvorved alle mennesker kan blive renset for deres synder.

Uanset hvad vi tror på og hvordan vi lever, vil vi alle opstå, for gennem Kristi forsoning har han uden forbehold forløst hvert eneste menneske fra graven. Således er det dog ikke med hensyn til tilgivelsen for og forløsningen fra virkningerne af vore egne overtrædelser. De eneste mennesker som får tilgivelse for dette og bliver forløst, er de som accepterer og adlyder de regler vor Forsoner har foreskrevet, og således hvad angår deres egne synder indordner sig Kristi forsonende blod.

Han har bestemt reglerne i sit evangelium – Jesu Kristi evangelium – hvilket er barmhjertighedens lov, hvori det første krav er at acceptere Jesus for det han er, vor bogstavelige Forløser. Dette er „tro på den Herre Jesus Kristus" (Den 4 Trosartikel). Derpå følger at vi skal vende os fra vore synder, og så vidt det står i vor magt genoprette hvad vi har forbrudt. Dette er omvendelse.

Hvis vi ikke efterkommer disse krav og lever efter evangeliets andre principper og ordinanser, vil vi stå uden for barmhjertighedens plans rækkevidde, og blive overladt til retfærdighedens lov, som vil kræve at vi lider for vore egne synder, nøjagtigt som Jesus led (se L&P 19:16–18). For „den, der ikke øver sig i tro til omvendelse, er udsat for hele lovens retfærdige fordringer; derfor er den store og evige forløsningsplan kun for den, som har tro til omvendelse" (Alma 34:16).

Når jeg tænker over forsoningen – hvor jeg er sikker på en opstandelse, samt muligheden jeg har fået gennem tro, omvendelse og trofasthed til enden, at opnå tilgivelse for mine synder – bevæges jeg til den dybeste taknemlighed og påskønnelse min sjæl evner at føle, og så kan jeg af hele mit hjerte stå inde for denne linie: „O, hvilken kærlighed, at han til jord kom ned og døden for mig led." („O, se hvilken kærlighed", Sange, nr. 87). □

Således som Frelseren efter sin opstandelse viste sig for sine tilhængere i Det hellige Land og for nephiterne i Amerika, således viste han sig i vore dage.

Ens profeter:

Paulus og Joseph Smith

Richard Lloyd Anderson

Paulus var en profet og Joseph Smith var også en profet. De samme beviser som støtter at Paulus havde en profetisk kaldelse, støtter også at Joseph Smith havde en sådan.

Denne konklusion er nået efter et omhyggeligt studium af det liv som

disse to storslåede mænd levede. Denne påstand antyder naturligvis ikke at Joseph Smith var en nøjagtig kopi af Paulus. Paulus havde ikke det smukke udseende som Joseph Smith, der imponerede de fleste besøgende med sin højde og sit væsen. Paulus var en missionerende apostel, mens Joseph Smith præsiderede over apostle og almindeligvis ledede missioneringen i stedet for personligt at rejse rundt og missionere. Paulus havde fået den bedste uddannelse der kunne skaffes indenfor hans kultur, mens Joseph Smith blev opdraget i et fattigt grænseland uden mere uddannelse end det der svarer til en 8-års skoleuddannelse.

Men til trods for de store personlige forskelle er der slående ligheder mellem dem. Det betyder ikke meget at den ene talte engelsk og den anden hebraisk og græsk, eftersom de begge talte som de blev inspireret af Helligånden. Da der her er tale om deres fælles kaldelser, myndighed og åbenbaringer, er det nødvendigt at vi bevæger os ind bag det udvendige og beskæftiger os med den indre, åndelige virkelighed.

Den første åbenbaring

Både Paulus og Joseph Smith havde hvad man kalder en første åbenbaring i form af et syn. Forholdene var naturligvis forskellige, men åbenbaringen i nærheden af Damaskus og åbenbaringen i New York skoven var en orientering for disse to profeter, forud for et helt liv i Guds tjeneste. Kristus viste sig for Paulus efter at Frelseren personligt havde åbnet den uddeling, men Faderen og Sønnen viste sig for Joseph Smith for at indlede tidernes fyldes uddeling. Alligevel forekom der ved begge åbenbaringer en samtale med den opstandne Kristus, og ved begge lejligheder fik profeterne at vide at de skulle ændre livsstil og vente på Herrens yderligere instruktioner.

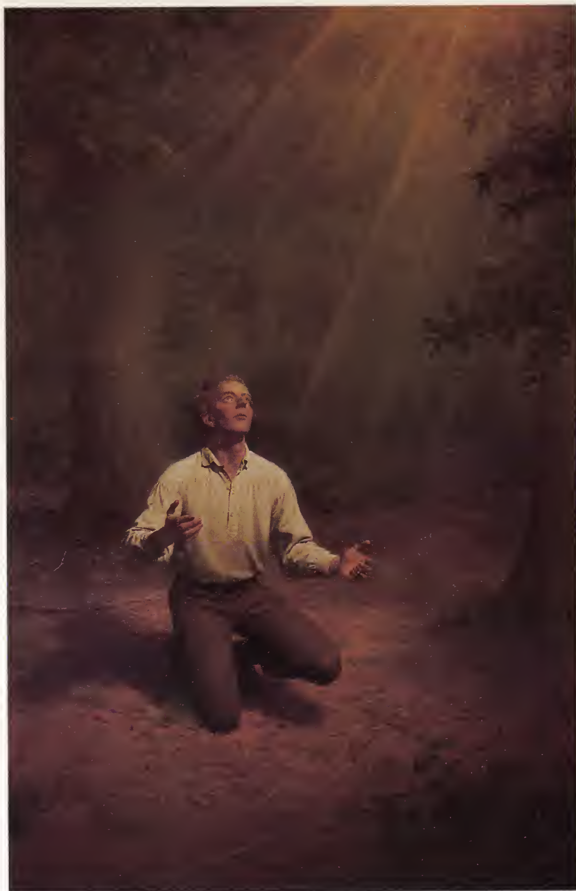
Mange kristne, der med glæde accepterer Paulus' åbenbaring, afviser den Joseph Smith fik. De er dog ikke konsekvente i deres kritik, for de fleste argumenter som taler imod Joseph Smiths første åbenbaring taler med lige så stor kraft imod det Paulus oplevede ved Damaskus.

Joseph Smiths troværdighed blev

f.eks. angrebet fordi den første kendte beskrivelse af hans åbenbaring, ikke kom frem før en halv snes år efter at den indtraf. Men Paulus' første kendte beskrivelse af åbenbaringen ved Damaskus findes i 1 Kor. 9:1, som er skrevet omkring en snes år efter hans oplevelse.

Kritikerne elsker at dvæle ved den inkonsekvens de mener at finde i Joseph Smiths første spontane beretning om sin første åbenbaring. Men det er normalt at folk giver kortere og længere levende beretninger om deres oplevelser, når de skal fortælle dem mere end en gang. Joseph Smith var forsigtig med at komme med offentlige forklaringer om sin hellige oplevelse, indtil kirken blev stærkere og kunne offentliggøre hvad Gud havde givet ham på rette måde. Således kom hans mest detaljerede beretning om den første åbenbaring efter adskillige andre beretninger – dengang han formelt begyndte sin historie.

Dette er også parallelt med Paulus' oplevelse. Hans mest detaljerede beretning om åbenbaringen på vejen til Damaskus er den sidste af flere andre (se Ap. G. 26:9–20). Og dette er det eneste kendte tilfælde hvor Paulus detaljeret fortæller hvordan den helliggjorte Frelser profeterer om Paulus' arbejde blandt hedningerne (se vers 16–18). Hvorfor nævnede Paulus denne detalje, som han ikke tidligere havde nævnt, kun ved denne lejlighed? Formodentlig fordi han talte til en forsamling af *hedninge* fremfor til en gruppe jødiske kristne. Både Paulus og Joseph Smith havde deres grunde til at vente med at fortælle de nærmere detaljer om deres åbenbaringer, til tiden var inde på det rette tidspunkt og sted.

Profeter

Både Paulus' og Joseph Smiths første åbenbaringer understreger deres direkte guddommelige kontakt. Begge profeterne stod bogstaveligt i den opstandne Herres nærhed, og begge fik særlige anvisninger. Paulus berettede at han havde set Herren igen ved fire andre lejligheder efter den første åbenbaring i de efterfølgende 25 år (se Ap. G. 22:17–21; 2 Kor. 12:1–4, Ap. G. 18:9–10 og 23:11). Joseph Smith berettede at han så Herren flere gange i løbet af de 15 år efter hans første åbenbaring (se f.eks. L&P 76:22–24; 137:2–3; 110:1–10). Ingen af profeterne gik i svindlernes fælde ved at lave ekstra sensationer ud af deres hellige oplevelser. Begge profeterne vidste at de havde myndighed til at repræsentere Gud. Deres beretninger er gennemsyret af deres personlige viden om deres myndighed til at tale for Frelseren. Da Paulus blev udfordret svarede han: „Er jeg ikke en apostel? Har jeg ikke set Jesus Kristus, vor Herre?" (1 Kor. 9:1). Og Joseph Smith erklærede: „Jeg havde virkelig set et lys, og midt i det lys så jeg to personer, og de talte virkelig til mig, og selv om jeg blev hadet og forfulgt, fordi jeg sagde, at jeg havde set et syn, var det alligevel sandt . . . jeg havde set et syn; jeg vidste det, og jeg vidste, at Gud vidste det og jeg kunne ikke fornægte det, og jeg vovede heller ikke at gøre det. Thi jeg vidste i det mindste, at ved at gøre så, ville jeg forsynde mig imod Gud og komme under fordømmelse" (Joseph Smiths Skrivelser: 2:25).

Skønt begge profeter fik stor ind-

En profets vigtigste opgave er personligt at vidne. Og dette var tilfældet med profeterne Paulus og Joseph Smith – dette kunne de gøre fordi de med deres egne øjne havde set Kristus.

sigt i de guddommelige lærdomme, undgik de en anden fælde som er almindelig for bedragere: De påstod ikke at de kendte alle svarene. Paulus fik gjort det af med korinternes hovmod ved at sammenligne menneskelig visdom med et barns forståelse: „Thi stykkevis erkender vi, og stykkevis profeterer vi" (1 Kor. 13:9). Og adskillige af Joseph Smiths udtalelser om dommen og Kristi andet komme afspejles i hans kommentar fra 1839: „Jeg ved ikke hvor hurtigt disse ting vil ske." [1]

Både Paulus og Joseph Smith blev beskyldt for blasfemi af deres samtidige. Deres synd? De havde tilføjet noget til de traditionelle skrifter. På grund af denne „fornærmelse" blev Paulus betragtet som anti-jødisk, og Joseph Smiths tilhængere i dag bliver stemplet som ikke-kristne. Men Paulus og Joseph Smith gjorde ganske enkelt hvad enhver jødisk og kristen profet har gjort – de tilføjede personligt vidnesbyrd til tidligere åbenbaringer og gav Guds budskaber til en ny generation.

Paulus demonstrerede denne fortsatte åbenbaring da han stod foran det jødiske råd og blev klar over at han var tiltalt for at tro det samme som andre farisæer troede – på en virkelig opstandelse (se Ap. G. 23:6). Forskellen i hans tilfælde var at han bar *personligt* vidnesbyrd.

Da korinterne gav ham en udfordring med hensyn til opstandelsen begyndte han ikke at diskutere med dem om filosofiske muligheder. Tværtimod, han besvarede først deres indsigelser ved at påstå at han og flere andre selv vidste, fordi de havde set. Hvis der ingen opstandelse er sagde han, „så kommer vi også til at stå som falske vidner for Gud" (1 Kor. 15:15).

På lignende måde vidnede Joseph Smith og Sidney Rigdon på de sidste dages helliges vegne efter udbedrelsen af skaderne efter forfølgelserne i Missouri, under et møde i Filadelfia i Pennsylvanien i januar 1840. Bror Rigdon fortalte udførligt og længe om Bibelens beviser på genoprettelsen, og Joseph Smith sprang faktisk op på talerstolen bagefter for at fortælle om sine *personlige* oplevelser om hvordan Gud havde kaldet ham: „Og bar vidnesbyrd om de åbenbaringer han havde fået og hvordan han havde nydt godt af engles betjening". [2]

En profets vigtigste opgave er personligt at vidne. Og dette var tilfældet med profeterne Paulus og Joseph Smith – dette kunne de gøre fordi de med deres egne øjne havde set Kristus.

Et blik på nogle af deres lærdomme

Åbenbaring til rådighed. Den skarpe adskillelse mellem de gejstlige og det almindelige menneske eksisterede ikke blandt de første profeter og deres samtidige. Ud fra et myndighedsog lærdomsmæssigt syn på åbenbaring indtager Det nye Testamentes apostle klart en særlig lederstilling. Men med hensyn til at dele Guds inspiration beder de alle som er døbt og har modtaget Helligånden ved håndspålæggelse om at tage del i Åndens gaver. Paulus imødegik overgreb ved at opmuntre de første hellige til at „stræbe efter de åndelige gaver" og hige efter at tale profetisk (1 Kor. 14:1). Han nedskrev en meget imponerende opfattelse hvordan åbenbaring står til rådighed for alle mennesker gennem Helligånden: Det der hører Gud til kan kun åbenbares „ved Ånden" – som ransager „endog Guds dybder" (1 Kor. 2:10).

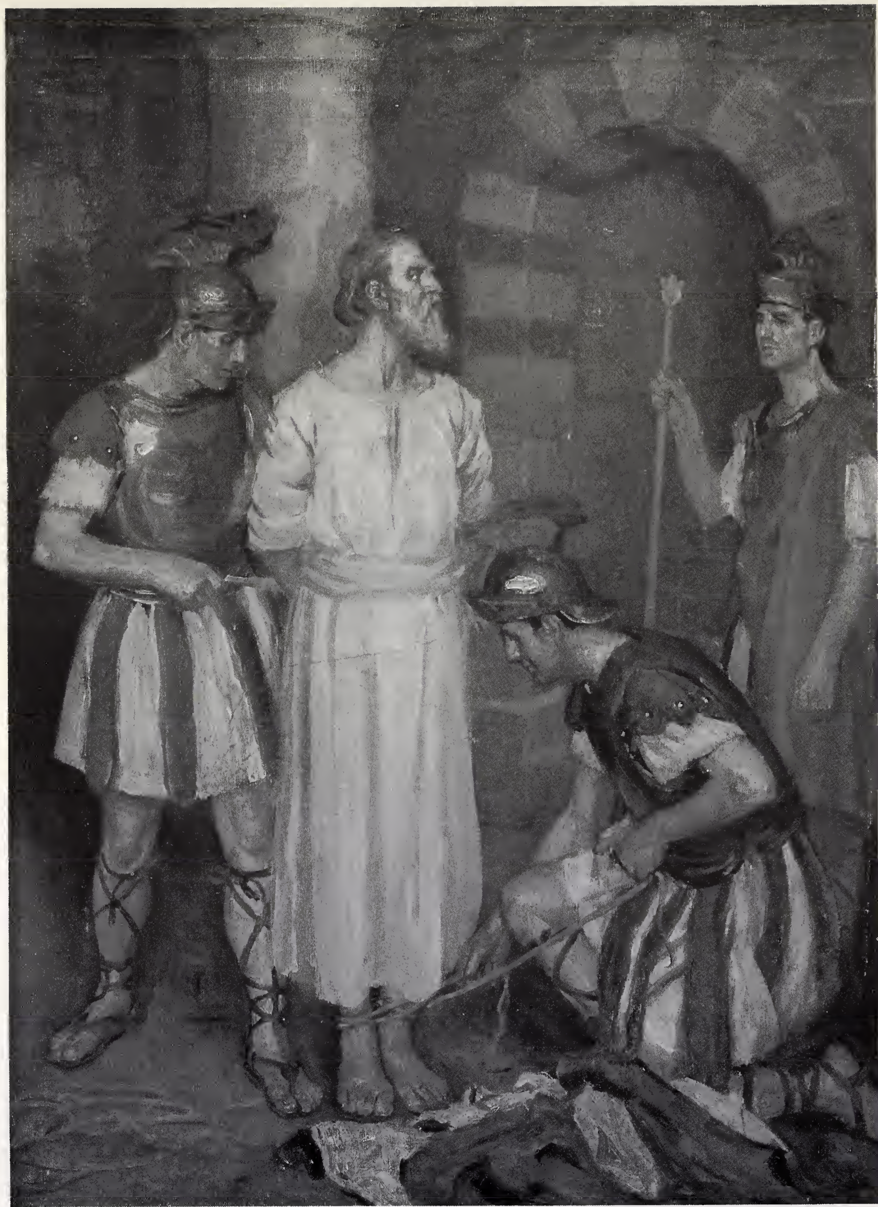
Parallellen mellem Paulus' og Joseph Smiths lærdomme er helt tydelig. I et brev til sin onkel, Silas Smith, der endnu ikke havde tilsluttet sig kirken, hævdede Joseph Smith at de åbenbaringer Guds tjenere havde fået tidligere var religions*historie*, og ikke religion. Sand religion kræver umiddelbar kommunikation med Gud. De bedste svar bibelske ledere fik fra Gud var i virkeligheden et påbud om at søge at få disse svar endnu engang. Joseph spurgte sin onkel: „Har jeg ikke de samme privilegier som de fordums hellige? Og vil Herren ikke høre mine bønner og mine råb på samme måde som han altid har hørt deres, når jeg kommer til ham på samme måde som de gjorde?" [3] Ingen sand Guds tjener underviser i at den dag hvor der gives fortsat åbenbaring er ovre.

Ved en halv snes andre lejligheder bekræftede Joseph at han var profet, men tilføjede ordene fra Johannes' Åbenbaring 19:10, at enhver som kunne opnå et vidnesbyrd om Jesus Kristus også kunne modtage profetier, „I Jesu vidnesbyrd er profetiens ånd". [4] Det vil sige at dersom alle vil betale prisen for at have Helligånden som ledsager kan de også blive profeter. Han gav også nogle praktiske råd om hvordan man kunne kende disse hårfine, men magtfulde åndelige tilkendegivelser: „Et menneske kan have gavn af at lægge mærke til den første indskydelse han får ved åndelig åbenbaring," tilrådede han. „. . .og når du fornemmer den rene intelligens tilflyde dig, kan du få pludselige indfald af ideer." [5]

Disse parallelle lærdomme viser at sande profeter ikke søger at opretholde en professionel status i en fornem gruppe, men prøver at føre alle til den samme magt som Gud har tildelt dem.

Menneskets skæbne. De åbenbaringer som Paulus og Joseph Smith fik fortæller os om vor personlige skæbne. Der er intet som er mere spændende end det strålende billede af de tre herlighedsgrader som er nævnt i Joseph Smiths åbenbaring og optegnet i L&P 76. Den kristne verden kender intet til disse herlighedsgrader . . . de tror kun på en overfladisk himmel og et dystert helvede. Alligevel talte Paulus i al ydmyghed om „et menneske, som er i Kristus" og som blev bortrykket til „den tredie himmel" for at høre uudsigelige ord (2 Kor. 12:2–4). Og han sammenlignede de dødes opstandelse med de jordiske og himmelske legemer, som er forskellige i glans lige som solen, månen og stjernerne (se 1 Kor. 15:40–42).

Paulus' og Joseph Smiths lærdomme stemmer overens – og er anderledes end den kristne verdens – fordi

Joseph Smith hævdede at de åbenbaringer tidligere Guds tjenere havde fået var religionshistorie, og ikke religion. Sand religion kræver umiddelbar kommunikation med Gud.

de begge personligt modtog sand åbenbaring. Med Josephs ord: „Når et menneske får åbenbaring fra Himmelen, ser det ting det aldrig før har set." [6]

Kærlighed. Jeg kender ikke mange profeter der har belært om kærlighedens betydning på en bedre måde end Paulus og Joseph Smith. Deres egen uselviske kærlighed bekræfter deres lærdomme om dette emne.

Det er næppe nødvendigt at kommentere Paulus' skildring af celestial herlighed, som vi kan læse i 1 Kor. 13 eller hans faderlige omsorg for de omvendte – både de trofaste og de oprørske.

Joseph Smiths levevis viser den samme modne omsorg for andre. Han kunne f.eks. have flygtet før han blev indsat i Liberty fængslet, men det ville han ikke af frygt for hvad der kunne ske de hellige. [7] Da han vidste at de var i sikkerhed, fordi pøbelhoben trak sig tilbage og de begyndte at emigrere, søgte han tre gange at bryde ud af fængslet, hver gang på en meget fantasifuld måde, men først sidste gang lykkedes det. Til sidst da Joseph kom tilbage ved Mississippiflodens anden bred sagde han at dersom hans liv ingen værdi havde for hans folk, havde det heller ingen værdi for ham selv. Historien dokumenterer forholdene omkring denne beslutning og beviser at han bevidst satte sig i fare for at blive snigmyrdet, for at forhindre de vrede tropper i at komme til Nauvoo for at opsøge ham og derved sætte hans folk i fare. [8] Atter og atter satte Joseph sin sikkerhed i anden række og sin families og de sidste dages helliges velfærd i første række.

Der er derfor hold i hans lærdomme om kærlighed fra Nauvootiden. Selv om hans kommentarer til hjælpeforeningen måske virker kendte i deres udtryksform, så har de guddommeligt indhold: „Jo nærmere vi kommer vor himmelske Fader, desto mere tilbøjelige bliver vi til at se med barmhjertighed på de fortabte sjæle, til at tage dem på vore skuldre og kaste deres synder bag os." [9]

Han havde tidligere skrevet til de tolv, som forlod deres hjem for at forkynde evangeliet: „En mand der er fyldt med Guds kærlighed er

ikke tilfreds med at kun hans familie velsignes, men han rækker ud over hele verden i sin iver efter at velsigne hele den menneskelige familie." [10]

Joseph Smith gav os den mest oplysende indsigt i hans eget jeg, kun få uger før hans martyrdød. Hans udtalelse om at „intet menneske kender min historie" blev hans sidste kærlighedserklæring, og forbinder hans åbenbaringer med den måde hvorpå han ubegrænset gav sig selv: „Jeg har intet uvenskab med noget menneske . . . for jeg elsker alle mennesker, specielt dem der er mine søskende . . . I har aldrig kendt mit hjerte. Intet menneske kender min historie. Jeg kan ikke fortælle den. Jeg kan aldrig påtage mig det. Hvis jeg ikke havde oplevet det jeg har, ville jeg ikke have kendt mig selv. Jeg har aldrig skadet noget menneske siden jeg kom til verden. Jeg har altid kun talt for fred." [11]

Joseph siger her at han kendte noget forunderligt og derfor giver han det videre til andre. Jeg kan ikke tro på at nogen af dem var bedragere når jeg ved at Joseph Smith og Paulus nærede oprigtig kærlighed.

Nåde og gerninger. Er det mon tilfældigt at Kristus og bjergprædikenen så sjældent citeres i de skriftsteder der handler om at blive frelst af nåde? Jesus slutter bjergprædikenen med en advarsel om at dersom man hører (eller læser) hans ord uden at efterleve dem, vil man udsætte sig selv for en moralsk katastrofe i lighed med det hus der styrtede sammen fordi det ikke var bygget på en solid grundvold (se Matt. 7:24–27).

I et halvt dusin breve omtaler Paulus de moralske synder der kan forhindre os i at komme i Guds rige, dersom vi ikke omvender os fra dem, og han slutter en af advarslerne med disse ord: „Jeg siger jer forud, som jeg før har sagt, at de, der øver sådanne ting, skal ikke arve Guds rige" (Gal. 5:21). Hvilket bedre bevis på frafald findes, end når man ændrer kristendom fra at være en handlingens religion – der bygger på tro på den forløsende Kristi nåde – til en religion der handler om tro alene?

Joseph Smith har også belært om hvor vigtigt nåde, barmhjertighed og kærlighed er for Frelseren. „Vi ved, at retfærdiggørelse ved vor Herres og Frelsers, Jesu Kristi nåde er retfærdig og sand," belærte han. „Og vi ved også, at helliggørelse ved vor Herres og Frelsers, Jesu Kristi nåde er retfærdig og sand." Men i overensstemmelse med Frelserens og Paulus' lærdomme belærte Joseph Smith også om ansvarsprincippet: „Helliggørelse ved vor Herres og Frelsers, Jesu Kristi nåde er retfærdig og sand *for alle dem, der elsker og tjener Gud med al deres magt, sind og styrke*" (L&P 20:30–31. Fremhævelse tilføjet.

Der findes ikke noget som hedder en let adgang til frelse, og Joseph Smith underviste konsekvent i frelse på baggrund af at styre sit legeme godt. Han underviste ligesom Paulus i at den ondskab man ikke har omvendt sig fra ikke vil blive glemt på dommens dag. Han appellerede til alle om at sætte deres liv i orden og „handle retfærdigt for Gud og alle mennesker – der kan stå rene på dommens dag." [12]

Læren om gerningernes betydning forringer ikke på nogen måde Frelserens rolle som Forløser. Hvor kan vi finde en mere gribende beretning om Jesu Kristi forsoning og hans lidelse på menneskehedens vegne end i den åbenbaring profeten Joseph Smith fik? „Og mine lidelser gjorde, at selv jeg, Gud, den største af alle, skælvede af smerte og blødte fra hver pore og led både på legeme og sjæl og ønskede, at jeg ikke skulle drikke den bitre kalk.

Dog, ære være Faderen, jeg tømte den og fuldendte mine forberedelser for menneskenes børn" (L&P 19:18–19).

Gennem Joseph Smith blev det samme evangelium givet, som Paulus forkyndte, med dets skønne forvisning om tilgivelse på betingelse af omvendelse og med dets løfter om at enhver som tror og adlyder budene gennem Kristus kan opstå til fuldkommenhed.

Personlig åndelighed og opofrelse

De personlige åndelige egenskaber man ser både hos Paulus og Joseph Smith er imponerende ens. Begge disse mænd havde dyb tillid til Gud. Paulus' breve, der er skrevet efter moden overvejelse, afslører at han til stadighed bad for de hellige og håbede at de også ville bede for ham. Det store mirakel, hvor Paulus i et jordskælv blev befriet fra fængslet, skete mens Paulus og hans kammerat bad (Ap.G. 16:25–26).

Paulus' og Joseph Smiths lærdomme stemmer overens – og er anderledes end den kristne verdens – fordi de begge personligt modtog sand åbenbaring.

På samme måde var Joseph Smith i sine breve, dagbøger og taler i Nauvoo optaget af at bede Gud velsigne sit værk og de sidste dages hellige. Dette er ikke skarpsindigt arrangerede beretninger, men en oprigtig mands spontane anmodninger. Hvor nær han stod Herren ses også tydeligt i hans private breve til sin hustru, der blev skrevet uden tanke på offentliggørelse. For at tage et enkelt citat ud af utallige eksempler, skrev han i 1832 til sin hustru for at fortælle hende at han kom hjem senere end beregnet, og her nævner han sine dybtfølte bønner til Gud om tilgivelse og velsignelser og taler om Gud som sin ven og trøstermand: „Jeg har overladt mit liv i hans hænder. Jeg er parat til at gå når han kalder. Jeg ønsker at være sammen med Kristus. Mit liv tæller ikke for mig selv, men kun at gøre hans vilje." [13]

Begge disse mænds missioner karakteriseres ved deres opofrelse for værket. Da korinterne tvivlede på opstandelsen, spurgte Paulus dem ganske enkelt hvorfor de troede han ville leve et så ubehageligt liv og risikere sit liv hvert øjeblik for noget der ikke var sandt. Ved en bestemt lejlighed opremsede han noget af den modgang han havde lidt under sin mission:

„Af jøderne har jeg fem gange fået fyrretyve slag på et nær.

Tre gange er jeg blevet pisket, en gang stenet, tre gange har jeg lidt skibbrud, et døgn har jeg tilbragt på

dybet; ofte på rejser, i farer på floder, i farer blandt røvere, i farer fra landsmænd, i farer fra hedninger, i farer i by, i farer i ørken, i farer på havet, i farer blandt falske brødre;

under slid og møje, ofte under nattevågen, under sult og tørst, ofte under faste, i kulde og uden klæder.

Og foruden meget andet, som kunne nævnes, har jeg arbejdets daglige pres, bekymringerne for alle menighederne" (2 Kor. 11:24–28).

Joseph Smith beviste også sin oprigtighed ved at yde ofre. I et brev til kirken mens man uretfærdigt forsøgte at arrestere ham og det var nødvendigt for ham at holde sig skjult i og udenfor Nauvoo i flere måneder, foretog han også et tilbageblik: „Menneskenes misundelse og vrede har været min bestandige lod alle mine livsdage . . . og jeg føler mig ligesom Paulus stemt for at rose mig af mine trængsler" (L&P 127:2). Selv om profeten ikke opremsede alle sine prøvelser, så kunne enhver historiker faktisk nemt benytte det Paulus sagde og tilpasse det Joseph Smiths liv, således som Joseph selv gjorde i Liberty fængslet da han henviste til et byrdefuldt liv. (Se L&P 122:5).

F. eks. rettede mennesker der hævdede at være kristne flere gange deres geværer imod ham og truede med at dræbe ham. En gang blev han pisket, rullet i tjære og fjer og efterladt bevidstløs. To gange var han i fare i en diligence med løbske heste foran, da han var ude i Herrens ærinde. Han tog omveje og gik gennem moser og sumpe for at undslippe sine fjender. Gennem årene udholdt han at rejse ubekvemt rundt i landet for rigets skyld, og foretog lige mange farefyldte rejser på vandet med dampskib. Han mødte gennem årene mange uretfærdige men lovlige chikaner, der gjorde at han var utryg i sit eget hjem og en lang vinter var han indespærret i et beskidt fængsel på grund af ubekræftede beskyldninger. Gennem alt dette varetog han hele tiden ansvaret for at lede kirken mens han bekymrede sig for sin familie og sine medbrødre, bad for dem og sørgede for deres velfærd.

Hvorfor gjorde Paulus og Joseph Smith alt dette? Fordi de helt sikkert kendte sandheden i evangeliet, opstandelsen og dommen. Joseph forklarede at han gennem et langt liv med forfølgelser, for at fortælle om sine åbenbaringer, var kommet til at føle „næsten lige som Paulus, . . . men der var dog få, som troede ham; nogle sagde, at han var uærlig, andre at han rasede, og han blev spottet og hånet. Men alt dette tilintetgjorde ikke synets virkelighed. Han havde set et syn, det vidste han, og al forfølgelse under himlen kunne ikke ændre den sag . . . selv om de ville forfølge ham til døden . . . således var det med mig" (Joseph Smiths Skrivelser 2:24–25).

Martyrdøden

Både Paulus og Joseph Smith havde forkyndt om deres sikkerhed under de første forfølgelser, men de forudsagde nøjagtigt deres egen død. I Paulus' sidste brev skrev han: „Thi mit blod skal nu snart udgydes som drikoffer, og tiden er inde, da jeg skal bryde op" (2 Tim. 4:6).

Lige fra 1842 sagde Joseph Smith at hans arbejde stort set var gjort og at han kunne dø når som helst. I 1844 indvilgede han i at lade sig arrestere, han fortalte ligeud guvernør Ford i adskillige breve at den lovformelige proces var indledningen „til at nogle blodtørstige kæltringe kunne få mulighed for at skyde os." [14] I nogle optegnelser fra denne tid har Joseph skrevet om sine forudanelser på vejen til Carthage, og Willard Richards nedskrev profetens ord i Carthage den dag han led martyrdøden: „Jeg har været temmelig ængstelig for min sikkerhed, hvilket jeg aldrig før har været – men jeg kunne ikke lade være." [15] Hans sagfører der ikke var mormon mindes at Joseph om morgenen den dag han led martyrdøden sagde, „at han ikke ville leve og se den næste dag, så inspireret var han til at tro at han ville blive myrdet, hvilket alt sammen viste sig at være sandt." [16]

Når vi læser Joseph Smiths lærdomme og Paulus' breve kan vi se at begge profeter havde forpligtet sig. De var begge opslugte af deres mission. Paulus sagde om sin: „Jeg er jo under tvang; ve mig om jeg ikke forkynder (evangeliet)!" (1 Kor. 9:16). Joseph Smith sagde med den samme fulde overbevisning: „Hvis jeg ikke var blevet antaget til dette arbejde og kaldet af Gud, ville jeg bakke ud. Men jeg kan ikke bakke ud – jeg er ikke i tvivl om dets sandhed." [17]

Disse to profeter som havde stået i Jesu Kristi nærhed, følte presset hver eneste dag og vidste hvordan det evige værk gik frem omkring dem. Deres levevis vidner tydeligt om sandheden i deres budskab – og om deres kaldelser som profeter. ☐

Richard L. Anderson, en professor i religion ved Brigham Young University, er far til fire. Han tjener for tiden i stavspræsidentskabet i BYU's 11. stav.

Fodnoter

[1] Andrew F. Ehat and Lyndon W. Cook, *The Words of Joseph Smith* (Provo, Utah: Religious Studies Center, Brigham Young University, 1980), p. 12. Citater fra denne bog er kopierede uddrag af dagbøger og kan være citeret med tilføjelse af tegnsætning.

[2] Parley P. Pratt, *Autobiography of Parley Pratt,* (Salt Lake City: Deseret Book Co., 1979), p. 298.

[3] Joseph Smith til Silas Smith, Sept. 26, 1833, Kirtland, Ohio; cit. Lucy Smith, *Biographical Sketches* (Liverpool, 1853,), p. 208.

[4] Se eksempler i Ehat and Cook, pp. 10, 164, 230.

[5] Ehat and Cook, p. 5.

[6] Ibid. p. 14.

[7] Se Pratt, pp. 195–197, om hvordan han blev varetægtsfængslet i Independence i Missouri, før han blev indsat i lukket arrest i Richmond og Liberty.

[8] Se Richard Lloyd Anderson, „Joseph Smith's Prophecies of Martyrdom." *Sidney B. Sperry Symposium, Jan. 26, 1980* (Religious Instruction, Brigham Young University: Provo, Utah, 1980), pp. 9–10.

[9] Ehat and Cook, p. 123.

[10] Joseph Smith to the Twelve, October 1840, Nauvoo, Illinois, cit. Dean C. Jessee, *The Personal Writings of Joseph Smith* (Salt Lake City: Deseret Book Co., 1984), p. 481, also cit. B. H. Roberts (ed.), *History of the Church of Jesus Christ of Latter-day Saints* (Salt Lake City: Deseret Book Co., 1978), 4:227.

[11] Ehat and Cook, p. 335.

[12] Ibid. p. 113.

[13] Joseph Smith til Emma Smith, June 6, 1832, Greenville, Indiana, orig. at the Chicago Historical Society, cit. Jessee, p. 239.

[14] Joseph Smith to Thomas Ford, June 22, 1844, cit. *History of the Church,* 6:540.

[15] Willard Richards, Joseph Smith Journal, June 26, 1844, ms. in LDS Historical Department.

[16] Col. J. W. Woods, „The Mormon Prophet," Daily Democrat, Ottumwa, Iowa, May 10, 1885.

[17] Ehat and Cook, p. 179.

En gang offeret, to gange velsignelsen

Mary Ann Young

Hvordan kunne vi afvise en dyrebar baby som netop blev tilbudt os? Når vi nu havde bedt i så mange måneder, tryglet og håbet – hvordan kunne vi?

Alligevel skete det at en dejlig baby kom til verden og at vi afgjorde at han ikke var bestemt for os. Mens vi kæmpede for at få styr over vore følelser tænkte vi tilbage på den oplevelse der begyndte med en mærkelig telefonopringning en sen aften i januar, en måned tidligere.

Der var helt roligt i huset den aften, men alle vore aftener var rolige. Der var ingen pludrende baby i vuggen, intet spraglet legetøj, ingen reol med bleer i soveværelset. Sådan noget findes kun hvor der er børn. Det var sent da telefonen ringede denne mindeværdige aften. Min mand, James, svarede telefonen og blev hilst med en stemme, som han mente at kende.

„Gennem en fælles ven har jeg forstået at du og din hustru er interesserede i at adoptere et barn," sagde hun.

„Ja," sagde James, „vi er meget ivrige efter at adoptere et barn." Jeg rejste mig overrasket. Samtalen fortsatte og jeg lyttede intenst til James' svar og ønskede at jeg kunne høre stemmen i den anden ende af telefonen.

Da James lagde røret rystede han på hånden og hans stemme lød nervøst. „Det er en jeg kender gennem en arbejdskammerat," begyndte han. „Hun siger at hun har en fjern slægtning der ikke er gift og som snart skal have et barn. Pigen er meget ung. Hun er arbejdsløs og ikke i stand til at forsørge barnet når det er født. Familien kan ikke hjælpe hende. Hun ønsker at gøre alt hvad hun kan for barnet og mener derfor at hun bør adoptere barnet væk."

Den aften genoplevede vi alle vore håb og al vor spænding, som vi ofte havde følt før, når vi troede at vi måske fik et barn. Men der gik uger uden vi hørte et ord, og vor ivrige optimisme blegnede. Om aftenen talte vi, om vi mon fik dette ufødte barn. Vi blev klar over at telefonopringningen havde givet os falske forhåbninger, men vi blev ved med at faste og bede.

„Der findes bureauer der tager sig af adoptionssager," sagde James. „En socialrådgiver fra et sådant bureau har sikkert kontaktet hende, eller også har hun henvendt sig til dem. Det er formodentligt alligevel det bedste for en mor der venter sig. Sådanne bureauer med dygtige socialrådgivere kan hjælpe med at finde de bedst mulige hjem til adoptivbørn."

Han sagde ikke noget som vi begge ikke allerede vidste i forvejen. Vi havde flere gange talt med en socialrådgiver på et adoptionsbureau i måneder, og vi vidste at de sørgede for en meget nødvendig hjælp til ægtepar der ønskede børn, og specielt til de unge ugifte piger der tænkte på at bortadoptere deres børn.

Vi ventede stadig en kold februar med megen sne, og endnu en rolig aften. Men så ringede telefonen kl. 2 om natten. Mit hjerte bankede vildt. Jeg for forskrækket op og famlede i mørket efter telefonen.

„Er James hjemme?" spurgte en træt kvindestemme.

„Ja, han er er. Han sover, men nu skal jeg vække ham." Hvem det end måtte være, måtte hun have brug for ham nu ellers ville hun ikke ringe på dette tidspunkt.

„Hallo," mumlede James da han tog telefonen, og så lyttede han. Han besvarede spørgsmål. „Jo, det er i orden. Vi troede ikke at hun stadig . . . jo, jeg ringer til dig i morgen." Han tabte røret på sengen, nu var han lysvågen. „Hun er ved at få barnet lige nu. Hun har veer og føder snart, og hun forventer at vi tager barnet!"

Ingen af os sagde noget. Vi var lammede. En eller anden et eller andet sted havde netop ringet og sagt at de havde et lille barn til os. Lige nu! James brød tavsheden: „Så er hun alligevel ikke gået til et bureau og hun har heller ikke kontaktet en socialrådgiver. Hun bad sin slægtning ringe til os igen og fortælle at barnet er ved at blive født og at hun ønsker at bortadoptere det."

Pludselig midt om natten begyndte vi at drøfte alle de bekymringer vi begge havde haft om en privat adoption, noget som vi aldrig før havde talt om. Vi blev enige om at vi den næste dag måtte tale med vores socialrådgiver og søge hendes råd. Hun havde 30 års erfaring med adoptioner. Vi knælede i bøn for den ukendte mor som havde veer, at hun måtte få fred i sindet med hensyn til den beslutning hun var ved at tage. Vi bad vor himmelske Fader velsigne et barn som netop var ved at blive født. Vi bad ham velsigne os så vi kunne få vejledning til vor beslutning med hensyn til dette barn.

Næste morgen gik vi hen og rådførte os med en meget klog, kærlig kvin-

de som havde brugt mange år på at tjene mødre og børn. Hun lyttede omhyggeligt til vores historie om de uventede telefonopringninger og svarede betænksomt: „Jeg hverken kan eller vil forsøge at træffe en beslutning for jer," sagde hun. „Det må jeg helt overlade til jer, jeg kan kun tilbyde jer min indsigt og forståelse. Jeg ved hvor ivrige I er efter at få et barn og jeg ved også at adoptionsbureauer ofte kræver at ivrige ægtepar skal gennem en venteperiode der tilsyneladende ikke er til at bære. I har et barn på hånden, ser det ud til og jeg kan ikke love jer noget som helst. Jeg kan bare sige til jer at jeg ville være alvorlig bekymret ved tanken om at James kender en slægtning til barnets mor." Hun holdt en pause og tænkte sig om før hun talte. „Gennem erfaringer har jeg lært at adoptivbørn i reglen klarer sig bedre når de biologiske forældre forbliver fuldstændigt anonyme.

Som I ved foretager adoptionsbureauer indgående studier angående både barn og eventuelle forældre, for at finde ud af hvilke børn der passer til hvilke familier," forsatte hun. „I denne situation ville I ikke få denne fordel, og I ville ikke kende noget som helst til barnets helbredstilstand."

I en to timer lang samtale gennemgik vi tanker, professionelle synspunkter, og visdom.

På køreturen hjem var vi begge tavse. Der var unægtelig en vis spænding i luften.

Hjemme knælede vi i bøn, og jeg kendte svaret før James fortalte mig hvad han følte. Det var ikke det svar vi havde tryglet om at få. Dette barn ville ikke komme til vort hjem. Men hvorfor? Det var tilsyneladende et mirakel og nu var vi parate til at afvise det!

„Jeg ved at det ikke er meningen at dette barn skal i vort hjem. Det skal ikke være vort." sagde James. „Vi modtog ingen bekræftelse på det, den fred man får i sindet når svaret på en bøn er ja. Denne mor forventer at jeg finder et hjem til barnet. Barnet har brug for et hjem, et godt hjem, lige nu."

James og jeg talte i lang tid om hvad der var bedst for barnet. Vi foretog nogle telefonopringninger til venner og professionelle som på bedste måde kunne råde os. Om aftenen ringede James til den dame der havde kontaktet os. Han fortalte hende kort hvorfor vi ikke kunne tage barnet og gav hende navnet på en meget erfaren socialrådgiver som kunne arbejde tæt sammen med moderen. Hun lagde røret og kontaktede den person vi havde anbefalet. To dage senere var den lille dreng anbragt i et særligt hjem hvor han kunne få kærlighed og god omsorg. Vi vidste at barnet var i tryghed et eller andet sted og befandt sig godt i armene på forældre

som desperat ønskede sig et barn. Alligevel sad vi, da vi havde modtaget nyheden, på sengekanten og spekulerede og fortrød. Men selv om vi var tvivlrådige vidste vi, at vi af en kærlig himmelsk Fader, med en indsigt og forståelse langt ud over vor menneskelige begrænsninger, havde fået at vide at barnet ikke var beregnet for os.

I de kolde, rolige martsaftener sad vi derhjemme efter dagens arbejde. Mandag morgen ved 8–tiden vågnede James op og sang. Jeg spurgte ham hvad det var der gjorde denne mandag så dejlig, når det kun betød at man skulle tilbage til arbejdet efter en dejlig weekend. „Jeg ved det ikke," lo han. „Jeg har bare på fornemmelsen at det bliver en dejlig dag."

Jeg tog afsted på arbejde til sædvanlig tid og havde usædvanlig travlt da telefonen ringede kl. 9:10. „Hallo, Mary Ann, det er Carol." Vor sociale rådgiver! Jeg kunne have kendt hendes stemme hvor som helst.

„Tror du at du kan forlade dit arbejde så længe at du kan komme og hente din lille dreng?"

Alle i lokalet kunne høre mit jubelskrig. Ingen behøvede at spørge hvad der var blevet ringet om. „En lille dreng! Fantastisk! Hvornår? Hvor? Jeg ringer til James med det samme. Vi er allerede på vej."

„Du skal ikke lægge røret endnu," sagde hun. „jeg er nødt til at fortælle dig nogle flere detaljer og en ting mere om barnet." Jeg var så spændt at jeg næsten ikke kunne lytte, men i løbet af samtalen fandt jeg dog ud af de ekstra minutter i telefonen var det værd.

Jeg kontaktede James. „Carol har lige ringet. Du skal være far! Hun har en lille dreng til os. Vi har ham nu, han venter på at vi skal hente ham og tage ham med hjem." Jeg var så nervøs at jeg næsten ikke kunne sige den næste sætning.

„Carol fortalte mig om barnet lige som jeg fortæller dig det nu. Elskede, det er ikke alt. Der er noget mere. Den lille dreng har en bror."

„Hvad mener du, en bror?" spurgte han.

„Tvillinger," lo jeg. „Du er den stolte far til enæggede tvillingedrenge."

Vi kørte sanseløse afsted til bureauet, gik ængsteligt op ad trapperne til bureauet på 2. sal, og der, i en trævugge med rigelig plads rundt omkring, lå vore dejlige to drenge ved siden af hinanden. De vejede hver 2 kg.

Tvillingerne var født dagen efter den lille dreng, som vi havde chancen for at adoptere. Den dag vi talte med vores socialrådgiver og søgte hendes råd, lå vore små drenge på hospitalets intensivafdeling. De skulle have særlig pleje, da de kun vejede 1500 gram hver. Det er en streng regel for adoptionsbureauet at de vordende adoptivforældre aldrig får noget at vide om et barn før det er udskrevet fra hospitalet klar til anbringelse. Carol og de andre socialrådgivere havde haft et møde og valgt os som forældre til tvillingerne kort før de blev født, men vi måtte ikke vide noget før fødslen, eller før de havde taget på i vægt og kunne forlade hospitalet. Vore drenge lå på hospitalet mens de voksede og ventede på at møde os, 17 dage før vi blev ringet op af adoptionsbureauet denne herlige mandag.

Carter James og Jefferson Thomas blev beseglet til os i templet efter et halvt års ventetid sådan som landets lov kræver det. Det er ubeskriveligt hvilken glæde de har bragt os i vort hjem. Både James og jeg føler så inderligt at disse dejlige små, glatkæmmede, lyshårede drenge var bestemt for os.

Jeg sidder ofte længe og ser kærligt på dem mens jeg erkender at hvis vi ikke havde lyttet til vor himmelske Faders råd ville vi ikke have haft dem. Så ville vi måske have forfejlet en af de største velsignelser vi nogen sinde har modtaget. □

Mary Ann Young er uddannet sygeplejerske og mor til fire. Hun er medlem af Edgemonts første ward i Provo, Utah.

Ældste Yoshihiko Kikuchi:

Urokkelig under omskiftelser

Larry E. Morris

Oktober 1977: Salt Lake Tabernacle på Temple Square fyldtes med orgelmusik efter mødets afslutning, ældste Yoshihiko Kikuchi, som netop var blevet opretholdt som medlem af De halvfjerds' første Kvorum, stod ved indgangen og hilste på bekendte. En af dem, en stavspræsident fra Japan præsenterede en af sine venner, R. Gordon Porter, en stavspræsident fra Salt Lake City.

„Præsident Porter," sagde ældste Kikuchi. „har du ikke været på mission i Japan?"

„Jo, det har jeg." svarede præsident Porter, og spekulerede på hvordan ældste Kikuchi kunne vide det.

De stod stadig med hinanden i hånden og ældste Kikuchi så direkte på præsident Porter. „Du bekræftede mig som medlem af kirken."

Præsident Porter tænkte skeptisk tilbage på sin tid i Japan. „Det var næsten tyve år siden," sagde han senere. „Men mens vi stod med hinanden i hånden huskede jeg pludselig det hus i Hokkaido og jeg så for mig den unge *qakusei* (student), der stod i døren og talte med min kammerat, Delmont Law."

Dette møde, efter 20 år og tusinder af kilometer, er et godt eksempel på hvordan evangeliet har påvirket Yoshihiko Kikuchis liv, på hvordan han er blevet flyttet fra den ene overraskelse til den anden. Gennem alle disse omskiftelser er han forblevet både trofast og ydmyg.

Ældste Kikuchis baggrund har næppe været det der gjorde ham til emne for at blive omvendt til kirken. Han blev født i 1941 og voksede op på landet et sted i Hokkaido, hvor der er meget sne, på Japans nordligste ø. De sidste dages hellige missonærer havde forladt Japan mere end et årti før hans fødsel da de ikke havde megen succes i dette land der var så fyldt med traditioner. I 1930erne, da Japan blev stadig mere militaristisk og antiamerikansk, forsvandt de sidste spor af kirkens organisation faktisk fuldstændig.

Men fem måneder efter Yoshihiko var født blev Pearl Harbor på Hawaii bombet. Og kort før krigen sluttede døde Yoshihikos far, som var indrulleret i den japanske hær, under et amerikansk bombeangreb over Japan. Der var ikke mange der havde forventet at en dreng i Yoshihikos situation nogen sinde ville tilslutte sig en „amerikansk" kirke.

Yoshihiko Kikuchi i 6-månedens alderen, 1941

„Jeg havde fordomme overfor amerikanerne på grund af min fars død," sagde ældste Kikuchi. „Da jeg åbnede døren den dag (i 1958) og så to amerikanere fint klædt på med hat og overfrakke, var det naturligt for mig at sige: ‚Nej tak.'"

Dette møde med ældsterne på dette tidspunkt ville normalt ikke have været muligt, for Yoshihiko burde have været i skole. Men han var ved at komme sig efter en sygdom. Han var en dreng der arbejdede hårdt, han måtte gå i skole om aftenen og stå op kl. 4 om morgenen for at arbejde og hjælpe sin mor med at forsørge familien. Dette hårde liv udmattede ham fuldstændig og han brød sammen en dag på sit arbejde. Da han blev udskrevet fra hospitalet kom han til at bo hos sin onkel, og han var alene hjem da ældste Law og ældste Porter bankede på døren.

Ligesom Yoshihiko normalt ville have været et andet sted den dag – enten i skole eller på arbejde – så ville ældsterne normalt også have haft en fridag, fordi det var deres forberedelsesdag, den såkaldte P-dag. Men de havde ikke fundet mange undersøgere de sidste par uger og de var gået ud for at banke på dørene fordi ældste Law følte sig inspireret dertil.

Ældste Law blev ved, selv om Yoshihiko afslog at tale med dem. Han

sagde at han og ældste Porter havde et vigtigt budskab og at det kun ville tage et par minutter at give. „Mit dårlige helbred havde fået mig til at søge Gud," mindes ældste Kikuchi „så jeg besluttede mig til at lade dem komme ind. De fortalte mig Joseph Smiths historie og den gjorde et dybt indtryk på mig."

„Jeg var imponeret over at Yoshihiko syntes at være en usædvanlig ung mand," siger bror Law, som nu bor i Mapleton i Utah, „Jeg vidste han var parat til at modtage evangeliet."

„Jeg er taknemlig fordi ældsterne gik den ekstra mil," bemærker ældste Kikuchi. I dag giver han ofte udtryk for at han påskønner missionærernes arbejde. „Jeg vil gerne fortælle de amerikanske hellige hvor meget jeg påskønner mit vidnesbyrd," siger han. „Jeg ønsker især at de ældre søskende skal vide hvor dybt jeg påskønner deres arv og at de har bevaret den. Jeg har mødt kirkemedlemmer i Bend i Oregon, i Salmon i Idaho, i Tooele i Utah og mange andre steder. Disse vidunderlige mennesker lever et ganske almindeligt liv, de kommer trofast til kirken hver uge. De spekulerer måske på om de virkelig yder et bidrag til Guds rige. Jeg ønsker at forsikre dem om at de gør. De er trofaste mennesker som opdrager deres sønner og døtre i retfærdighed og sender dem på mission. Jeg ønsker de skal vide at de udfører et stort og forunderligt stykke arbejde for Herren."

Efter at ældste Kikuchi selv kom i kontakt med missionærerne viste det sig at han var en gylden undersøger, ivrig efter at få lektierne og han kom endog hen i kirken, selv om han ikke havde en aftale om det. I foråret i 1958, få uger efter hans møde med ældsterne, blev han døbt af ældste Law. Det var den 6. april – samme dato som kirken blev organiseret.

Tre år senere blev Yoshihiko selv missionær. Mens han arbejdede på den japanske ø Kyushu, havde han en oplevelse som skulle få stor betydning i hans liv. Ældste Gordon B. Hinckley, som dengang var medlem af De tolvs Råd, besøgte Japan og talte til en af missionærernes zonekonferencer.

Yoshihiko var den eneste japanske ældste der var til stede.

„Vi havde et vidnesbyrdmøde og jeg var den sidste der bar vidnesbyrd," fortæller ældste Kikuchi. „Jeg begyndte at tale japansk. Pludselig kom der en meget varm ånd over mig og uden at jeg vidste hvad jeg sagde begyndte jeg at tale engelsk. Jeg vidste ikke hvad jeg sagde, men jeg kan huske den dejlige fornemmelse jeg følte." Da ældste Kikuchi satte sig, rejste ældste Hinckley sig op og udtalte en særlig velsignelse over ældste Kikuchi. Lige fra den tid gjorde han noget aktivt for at lære engelsk fordi han troede at det ville være vigtigt for hans fremtidige arbejde i riget. Han gik ofte rundt med en transistorradio og efterlignede de stemmer

Ældste Kikuchi ved sit skrivebord i kirkens administrationsbygning, Salt Lake City. Han er den første indfødte japaner der er kaldet som generalautoritet og blev opretholdt som medlem af De halvfjerds' første Kvorum i oktober 1977.

Den 15-årige Yoshihiko Kikuchi (nederst til venstre) sammen med venner og lærere efter en afslutningseksamen. Ældste Kikuchi som 19-årig, mens han virker som missionær i Osaka i Japan.

han hørte i de amerikanske troppers radio. „Men uden Herrens hjælp kunne jeg ikke have lært det. Jeg takker ham inderligt for hans hjælp," siger han.

Han blev stadig dygtigere til at tale engelsk og i begyndelsen af 1970erne, mens han sad i Tokyos stavspræsidentskab, fungerede han ofte som tolk for generalautoriteterne når de talte til stavskonferencer.

„Jeg husker tydeligt ‚Kikuchi Kyodai' (bror Kikuchi)," siger en hjemvendt missionær. „Han stod ved talerstolen sammen med den besøgende generalautoritet og lyttede altid intenst, før han tolkede med samme begejstring og følelse som taleren. Han tog aldrig let på det."

Blandt de kirkeledere som ældste Kikuchi virkede som tolk for var præsident Joseph Fielding Smith (da en gruppe japanske hellige besøgte Salt Lake City), præsident N. Eldon Tanner, præsident Spencer W. Kimball, præsident Gordon B. Hinckley og mange andre generalautoriteter. Men der er en af alle de kontakter ældste Kikuchi har haft med generalautoriteterne, som begyndte i den lille zonekonference først i 1960erne, som oftest har gentaget sig og varet længe. Præsident Gordon B. Hinckley og ældste Kikuchi mødtes atter og atter, eftersom præsident Hinckley ofte rejste til Japan – han har nu været der næsten 40 gange.

Ældste Kikuchi var missionær i 3 1/2 år, hvor han blandt andet fik for-

længet sin fuldtidsmission som forkyndende missionær i et halvt år og virkede i et helt år som arbejdsmissionær. Mindre end to uger efter sin hjemkomst i 1964 giftede han sig med Toshiko Koshiya. Hun havde tilsluttet sig kirken som ung – efter to års undersøgelser – og hun mødte Yoshihiko kort efter sin dåb.

Da Yoshihiko giftede sig skete der endnu en stor omvæltning i hans liv – det unge par skiftede fra det rolige område i det nordlige Japan hvor de kom fra til den travle „vestprægede" hovedstad, Tokyo. Nu var Yoshihiko ægtemand og han blev snart far samtidig med at han studerede forretningspsykologi på universitetet. Senere blev han fuldtidsansat i et køkkentøjsfirma og grenspræsident for Vestre gren, den der senere blev til Tokyos tredie ward. Han mindes denne tid som den største udviklingsperiode i hans liv.

Søster Kikuchi mindes stille og fordringsløst disse dage med glæde: „Vi fik mange velsignelser. Yoshihiko arbejdede så hårdt hvert eneste minut." Den flid han udviste som ung mand var faktisk ikke blevet mindre. Han fik nu omkring 4 timers søvn hver nat. „Han klagede aldrig," fortæller søster Kikuchi, uden at nævne sin egen store indsats og sin trofasthed, som begge dele var yderst nødvendige på dette kritiske tidspunkt.

Da ældste Kikuchi var først i 30erne syntes det som om de egentlig var etableret i en livsstil: han og Toshiko var nu forældre til tre døtre og en søn; han virkede som præsident for Tokyo staven, og hans familie boede stadig i Vestre gren; og han havde et fortrinligt arbejde som distriktssalgsagent for hele Japan i et internationalt firma.

Men der lå endnu en omskiftelse forude.

En dag i 1977 blev ældste Kikuchi ringet op af ældste Adney Y. Komatsu fra Det Halvfjerds' første Kvorum – han virkede dengang som Tokyos områdetilsynsførende – og han sagde at bror Arthur Haycock, Præsident Kimballs privatsekretær, havde forsøgt at komme i kontakt med ham. Samme dag ved midnatstid, fik han en opringning fra Det øverste Præsidentskabs kontor. Præsident Kimball kom til telefonen og spurgte til ældste Kikuchis helbred og hans familie. Så spurgte han om han havde planer om at komme til Salt Lake City til oktoberkonferencen. Ældste Kikuchi sagde nej og fortalte at han havde regnet med at komme til konferencen een gang om året og netop havde været der for et halvt år siden.

„Men kan du ikke komme alligevel?" spurgte præsident Kimball. „Jeg kunne godt tænke mig at se dig. Når du kommer til Salt Lake, så vær venlig at kontakte mig."

Han fik ikke yderligere oplysninger.

Ældste Kikuchi gjorde hastige forberedelser til at rejse mens han halvt undrende og halvt bekymret spekulerede på hvorfor han mon var kaldet til Salt Lake, og samtidig opdagede han at hans pas var udløbet et par dage tidligere. Dertil kom at de kom for sent til nogle flyvemaskiner (noget familien Kikuchi aldrig har oplevet hverken før eller siden), hans hustru mistede sin taske og en lang række skuffelser forårsagede at ældste og søster Kikuchi kom for sent til det aftalte møde med kirkens præsident. De blev natten over hos nogle venner, hvorved den lange ventetid yderligere blev forlænget.

Tidligt næste morgen mødtes de omsider med præsident Kimball, som venligt spurgte dem ud om dem selv og deres familie. Så fortalte han hvorfor de var blevet bedt om at komme til Salt Lake.

„Bror Kikuchi – Herren har kaldet dig til at tjene som generalautoritet."

Ældste Kikuchi blev så forbavset at han næsten ikke kunne tale.

„Præsident Kimball, undskyld, men kunne du ikke gentage det?"

„Herren har kaldet dig til at arbejde som en af kirkens generalautoriteter."

Ældste Kikuchi mindes dette særlige øjeblik og siger at han og søster Kikuchi græd og græd. De blev bare så overvældede.

Således blev Yoshihiko Kikuchi den første japanskfødte generalautoritet som kunne tilslutte sig sin ven og medarbejder, ældste Komatsu der var født på Hawaii, men har japanskfødte forfædre.

Selv om ældste Kikuchi villigt og glad accepterede dette kald som profeten gav ham, var han stadig i tvivl om angående sine evner til at klare det.

„Jeg har slet ikke ventet at blive kaldet til så stort et ansvar," sagde han ved den første generalkonference han talte til. „Jeg spørger stadig mig selv og Herren: ‚Hvorfor mig, o Herre? Hvorfor mig, o Herre?' Alligevel, mine brødre og søstre, lyder det stadig fra dybet i mit hjerte: ‚Jeg går hvor du sender mig hen, o Gud'" (Den danske Stjerne, apr. 1978, s. 108).

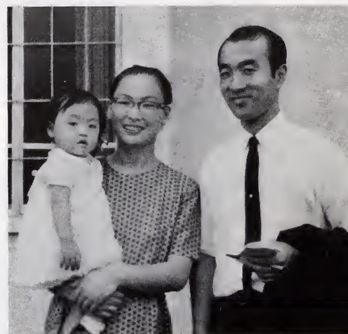
Og ligesom ældste Kikuchis første oplevelse med missionærerne førte til en stor påskønnelse af missionærer og deres forældre, har flytningen fra en lille japansk gren til kontoret i kirkens hovedkvarter i Salt Lake City haft stor indflydelse på det perspektiv han anlægger.

„For mig," siger han. „er det meget vigtigt at huske at evangeliet betyder alt i mit liv og at dette er Jesu Kristi kirke. Det er ikke kun beregnet for bestemte racer eller nationaliteter, men det er internationalt – verdensomspændende – en kirke for alle mennesker."

Det har været et udtrykkeligt emne i ældste Kikuchis taler at understrege at evangeliet er verdensomspændende.

„Må vi medlemmer af denne sande kirke have nok mod til at stå fast overfor verden og dele det evige evangeliums, Jesu Kristi gengivne evangeliums storslåede budskab med ‚alle nationer, stammer, tungemål og folk' (L&P 77:8).

Brødre og søstre, vi må være ‚verdens lys' (Matt. 5:14)." (Generalkonferencen, okt. 1979, Den danske

Toshiko og Yoshihiko Kikuchi med deres ældste datter, Sarah, i sommeren 1966.

Stjerne, maj 1980, s. 48). Ældste Kikuchis nuværende opgave – som rådgiver for Salt Lake Citys nordlige områdes præsidentskab (før dette var han administrator for Granger/Murray området) har bragt ham langt bort fra de gademøder han trofast deltog i sammen med ældsterne efter sin dåb. Denne beskedne begyndelse har påvirket ham stærkt, og nu hvor han arbejder i sin kaldelse i Utah og andre steder, understreger han til stadighed disse tanker der er så nært forbundet: Kirkens medlemmer gør et stort og forunderligt arbejde ved at leve trofast og retfærdigt og ved at sende deres sønner og døtre på mission; og vi har brug for at erindre os at Kristus er centrum i vores tro og at hans evangelium er for alle mennesker. Dette må så hurtigt som muligt forkyndes i ethvert land.

Kort efter sin dåb blev ældste Kikuchi missionær for sit eget folk. Senere blev han grenspræsident, rådgiver til en missionspræsident, rådgiver til en stavspræsident og derpå selv stavspræsident. Kort efter sin kaldelse til at være generalautoritet blev hans tjenesteområde i Asien udvidet. Denne gang blev han udnævnt som områdeadministrator for Japan og Korea.

Det er interessant at en af de missionspræsidenter som arbejdede under ældste Kikuchi netop var R. Gordon Porter. „Han ringede mig op på telefonen," mindes præsident Porter, „og sagde, ,dette er en kaldelse fra din undersøger.'" Præsident Porter tilføjer at ældste Kikuchi faktisk hver gang de taler sammen atter takker for det han og ældste Law gjorde. „Men vi har i virkeligheden ikke gjort noget særligt," siger præsident Porter. „Vi gik bare lige som så mange andre missionærer, ud og bankede på døre på vores fridag."

Men det er stadig således at en eftermiddags særlige anstrengelser resulterede i omvendelsen af en mand der fik mulighed for at påvirke mange flere. Ældste Kikuchis egen omvendelse er en illustration af to idealer han holder af – at Herren arbejder gennem små midler og at missionærernes arbejde har en tendens til at brede sig som ringe i vandet uden at de rigtigt kan fatte det.

Ældste Kikuchi har arbejdet som administrator i Japan fra 1978–1982 og han opholdt sig der da der blev afholdt områdekonferencer mange steder i Asien og da Tokyo templet blev indviet. Så skete der endnu en omskiftelse: Da familien Kikuchi havde forladt Tokyo – der engang var dem en fremmed by, men nu deres hjem – og selve deres fædreland, for at flytte til Salt Lake City, måtte de tilpasse sig et nyt sprog og en ny kultur. Man er simpelthen nødt til at forestille sig hvad det vil sige at forlade sit fædreland, for at kunne forstå hvilken tilpasning en sådan flytning kræver.

„Engelsk er et svært sprog," siger søster Kikuchi, der nu virker som dirigent i hjælpeforeningen og besøgslærerinde. „Men vi har haft megen glæde af at være her."

Familien Kikuchis børn – Sarah på 19, Renah på 16, Ruth på 14 og Matthew på 10, har klaret vanskelighederne ved at forlade Japan og lære et nyt sprog. De går nu i de samme engelsksprogede skoler som deres mange venner.

„I begyndelsen havde vi hjemve," siger ældste Kikuchi, „men nu har vi etableret os." Så tilføjer han med et smil: „Men vi savner nu alligevel *sashimi* (rå fisk)."

Han og søster Kikuchi har altid overfor deres børn fremhævet at ældste Kikuchis kaldelse er ligesom enhver anden kaldelse – et arbejde der skal udføres trofast med tankerne henvendt på Herren, fremfor at tænke på personlige bedrifter. „Vi har altid lært vore børn at enhver kaldelse i kirken er vigtig uanset hvad det er. Alle kaldelser kommer fra Herren," siger søster Kikuchi.

Familien Kikuchi nyder en lang række af aktiviteter sammen – bl.a. musik, at læse, at lave mad, at fiske, køre ture. Ældste Kikuchi har den slags hobbies som man kunne forvente af en betænksom, samvittighedsfuld mand: havebrug, at male og snedkerere.

Nu hvor han er først i fyrrerne har han allerede nået at leve et bemærkelsesværdigt liv med mange omskiftelser som hverken han selv eller hans omgivelser havde forventet. Men der er stadig umiskendelige tegn på hvordan Herren påvirker hans liv, og dette har efterladt et solidt vidnesbyrd hos ham.

„Jeg elsker vor himmelske Fader. Jeg ved at Gud lever. Jeg ved at vi har en levende Guds profet i dag og jeg støtter ham af hele mit hjerte. Herren lever og dette er hans evangelium. Frelseren, Jesus Kristus er det centrale i vort liv. Jeg elsker ham af hele mit hjerte. Det er i ham, ved ham og gennem ham vi kan blive frelst!" □

Familien Kikuchi i dag (fra venstre til højre): Søster Kikuchi, Matthew, ældste Kikuchi, Ruth, Renah, Sarah.

„Med en basuns lyd"

Jeanne Newman

Måske har jeg levet et forkælet liv, men jeg er bare ikke vant til at få at vide at jeg er på vej til helvede. Det er faktisk kun sket en gang, men det var også nok til at ruske lidt op i mig og få mig til at tænke alvorligt over noget som jeg ikke kan få ud af tankerne, selv nu.

Det skete da jeg forlod skolen på Brigham Young Universitet i Provo en sommer og tog til Washington DC for at arbejde på et statskontor. Blandt de andre ansatte var en yderst intelligent og veltalende ung mand som arbejdede fuldtids, men han var endnu ikke færdig med at studere jura. Han var ikke medlem af kirken, men han havde været omgivet af kirkemedlemmer i flere år. Han kendte tilsyneladende de tekniske sider af lærdommene bedre end jeg, og han havde et fantastisk kendskab til Bibelen. Hvis vore samtaler på nogen måde bevægede sig ned på et så lavt plan at vi begyndte at skændes, kunne hans intelligente sagførerhjerne og tunge hurtigt gøre mig uerfarne lamslået og åndeløs. Jeg tror faktisk at det var hans ønske, for han nød at formulere sine spørgsmål til mig, så jeg blev forvirret og desorienteret, hans angreb på kirken var veltilrettelagt og han gjorde det dygtigt. Hans hensigter stod mig klart da han efter en længere samtale bemærkede: „Det lykkedes mig ikke engang at få dig til at græde, gjorde det?" Skal jeg være ærlig fik han mig engang til at græde, eller jeg græd i det mindste mens han overværede det. Men det var slet ikke fordi jeg var skuffet eller følte mig slået. Det forekom mig aldrig som et problem, for jo hårdere han angreb mig, desto stærkere følte jeg Ånden bag mig og den forsikrede mig om mit vidnesbyrds gyldighed og fyldte mig med en ro som fjernede ethvert ønske i mig til at kæmpe imod.

Næh, mine tårer kom engang hvor han forklarede sit største modargument imod kirken. Han mente at menneskene blev frelst af nåde. Han troede at Frelseren sonede for vore synder og det eneste der krævedes af os var at tro på Herren og acceptere ham som vor Frelser. Min ven sagde at han havde et personligt forhold til Frelseren. Og der krævedes ikke mere af ham for at blive frelst. På den anden side, påstod han bittert, påskønnede de sidste dages hellige overhovedet ikke Kristus og hvad han havde gjort. Deres tro på at der kræves andet end tro – som f.eks. dåb og at man holder budene – forringede Frelserens forsoning ved at antyde at den er utilstrækkelig til at frelse menneskene. Mormonernes tro, vedblev han, er nærmest blasfemisk. Han havde en masse ord som kunne beskrive dem, men *kristne* var i hvert fald ikke med iblandt dem. Og det er derfor, sagde han til mig, at jeg ville ende i helvede.

Mens jeg lyttede til hans fordømmelse løb mange eventuelle svar gennem mine tanker. Jeg kunne sige at det var Kristus der indførte dåbsordinansen og selv blev døbt. Jeg kunne sige at han var en af dem der mest konsekvent belærte om at man skulle holde budene. Jeg kunne sige at det var en af hans egne disciple som havde sagt at „tro uden gerninger er gold" (Jakobs Brev 2:20). Jeg sagde ikke noget af det. Men i stedet for så jeg ganske enkelt på min ven da han holdt en pause for at få vejret, og sagde til ham: „Frelseren betyder mere for mig end noget som helst andet i mit liv." Og så bar jeg mit vidnesbyrd om Jesus Kristus. Jeg fortalte ham om min kærlighed til Frelseren og min viden om hans kærlighed til mig. Jeg fortalte ham hvordan Frelserens forsoning var det eneste som gav mig en mening med mit liv. Jeg fortalte ham at Kristi evangelium var det anker jeg klamrer mig til når alt andet synes at ville slå mig ned. Jeg fortalte ham at jeg har koncentreret hele mit liv om at forsøge på at efterleve Herrens evangelium og at jeg havde et personligt vidnesbyrd om at Jesus Kristus er Guds Søn. Jeg tror ikke at jeg talte helt udførligt eller gjorde særlig indtryk, men det var dengang jeg fik tårer i øjnene.

Da jeg var færdig med at tale skete der noget overraskende – min dygtige, veltalende ven tav faktisk stille i flere minutter. Da han talte havde han sænket sin stemme og den var næsten helt moderat. „Du er den første mormon," sagde han, „som virkelig har båret vidnesbyrd for mig om Jesus Kristus."

Vi er medlemmer af Jesu Kristi Kirke. Det er hans kirke. Ved dåben indgår vi pagt om at „stå som Guds vidner til alle tider, i alle ting og på alle steder . . . ja til døden" (Mosiah 18:9). Hvordan kan det så være at jeg fik en ven, som havde levet, arbejdet og dyrket omgang med sidste dages hellige i adskillige år uden nogen sin-

de at have hørt nogen bære vidnesbyrd om Jesus Kristus? Min vens tilfælde var måske noget enestående, det håber jeg i hvert fald. Men min erfaring med ham har gjort at jeg er mere opmærksom på vor hellige pligt til tappert at vidne om vor Herre og Frelser, Jesus Kristus, uden at skamme os.

Vi mangler sandelig ikke grunde til med glæde at vidne om ham. Han er vor Skaber: „Alt er blevet til ved (ham), og uden (ham) blev intet til af det, som er" (Joh. 1:3).

Han er „lyset, som findes i alting, som giver alting liv, der er den lov, hvorved alting styres, nemlig Guds kraft, Gud, som sidder på sin trone, der står i evighedens skød, i tilværelsens midtpunkt.

Han omfatter alt, og alting er for ham og omkring ham; og han er over alle ting, i alle ting, gennem alle ting og omslutter alt, og alle ting er ved ham og af ham, som er Gud fra evighed til evighed." (L&P 88:13, 41).

Han er „Alfa og Omega, . . . begyndelsen og enden, verdens Forløser" (L&P 19:1).

Han er „den usynlige Guds billede, førstefødt forud for al skabningen;

og han er før alt, og alt består ved ham.

Han er hovedet for legemet, kirken; han er begyndelsen, førstefødt af de døde, for at han skulle være den ypperste blandt alle;

thi Gud besluttede at lade hele fylden bo i ham" (Kol. 1:15, 17–19).

Det er ham „som bærer verdens synd" (Joh. 1:29) og frelser os fra tilintetgørelse. Uden ham, ville „kødet ikke mere skulle oprejses, så måtte vore ånder blive den engel undergivet, som faldt fra den evige Guds åsyn . . . og blev djævelen.

Og vore ånder måtte være blevet ham lig, og vi blev djævle og en djævels engle, udelukket fra Guds åsyn og forblevet hos løgnens fader i elendighed, lige som han selv" (2 Ne. 9:8–9).

Men på grund af vor Frelser behøver dette ikke at blive vort endeligt. På grund af ham kan vi omvende os og få tilgivelse for han betalte prisen for vore synder. Han led i den grad at det fik ham „selv . . . Gud, den største af alle, (til at) skælve af smerte og bløde fra hver pore og lide både på legeme og sjæl" (se L&P 19:18)

Han „har lidt dette for alle, for at de, som vil omvende sig, ikke skal lide" (L&P 19:16).

Det er kun gennem Kristus at vi kan leve. Han „bevarer (os) fra dag til dag ved at give (os) ånde, så at (vi) kan leve og røre og gøre efter (vor) egen vilje" (Mosiah 2:21). Uden ham kan vi intet gøre. Kun i ham er der styrke. Kun i ham er der liv. Kun i ham er der fred, håb og frelse. Hans navn er ganske rigtigt også „Underfuld-Rådgiver, Vældig-Gud, Evigheds-Fader, Fredsfyrste" (Es. 9:6).

Hvordan kan vi tøve med at „opløfte (vor) røst med en basuns lyd" (L&P 33:2) for at vidne og bære vidnesbyrd om Jesus Kristus? Vi står ikke alene når vi bærer vidnesbyrd, for alle profeter har vidnet om Frelseren og Forløseren. Skrifterne er fyldt med vidnesbyrd om ham. I virkeligheden vidner alt om ham for han har selv sagt: „Se, alle ting har deres lignelse, og alt er skabt til at bære vidnesbyrd om mig, ja, både de ting, som er timelige og de ting, som er åndelige, det, som er i himmelen oventil, og det, som er på jorden, og det, som er i jorden, og det, som er under jorden, både oventil og nedentil, alt bærer vidnesbyrd om mig" (Moses 6:63). Selv Gud Faderen har vidnet om sin Søn, hvor han ved flere lejligheder har sagt: „Denne er min Søn, den Elskede, i ham har jeg velbehag" (se Matt. 17:5; 3 Ne. 11:7; Joseph Smiths Skrivelser 2:17).

Vi siger ofte at apostlene er særlige vidner om Kristus. Men hvad betyder det? Bruce R. McConkie har forklaret at „en *apostel* er et særligt vidne om Kristi navn, og udsendes for at undervise andre i frelsens principper. Han er den, som ved personlig åbenbaring kender Frelserens guddommelighed og han er kaldet til at bære vidnesbyrd for verden om det Herren åbenbarer for ham." Bruce R. McConkie fortsætter derpå ved at sige: „I virkeligheden *bør hvert kirkemedlem have apostolsk indsigt og åbenbaring* og være forpligtet til at hæve en advarende røst" (*Mormon Doctrine*, 2. udg., v. 46–47. Bookcraft, Salt Lake City, 1966). Ældste David B. Haight har sagt: „Det er vort ansvar og strålende mulighed til stadighed at bære vidnesbyrd om Jesus Kristus" (General Conference, apr. 1974). Ældste

Han var en yderst intelligent og veltalende ung mand . . . han nød at formulere sine spørgsmål til mig, så jeg blev forvirret og desorienteret, hans angreb på kirken var veltilrettelagt og han gjorde det dygtigt.

Joseph B. Wirthlin har med eftertryk understreget:

„Vor kirke går ikke, og vil ikke på nogen måde gå på akkord med sin stilling! Den betænker sig ikke på noget tidspunkt eller sted på at bære sit urokkelige vidnesbyrd om Jesu Kristi guddommelighed. Som verden er i dag må enhver præstedømmebærer (og ethvert medlem) udnytte enhver lejlighed til at vidne om Frelseren og belære om at være et eksempel på den evangeliske sandhed, idet han således lader sit lys skinne, lige meget for venner som for fremmede, for fortsat at bevare sandheden om vor Frelser, Jesus Kristus". (General Conference, Okt. 1978, Den danske Stjerne, apr. 1979, s. 66).

Vi bør være mere end villige – vi må være ivrige efter at bære vidnesbyrd om vor guddommelige Forløser og Ven. Vi må være som nephiterne i gamle dage, om hvem Nephi sagde: „Vi taler om Kristus, vi glæder os i Kristus, vi prædiker om Kristus, vi profeterer om Kristus" (2 Ne. 25:26). Det er vor pligt, og det er vor glædelige mulighed. Vi bør føle os som Ammon da han sagde: „Lad os derfor være glade, ja, vi vil glæde os i Herren, ja, vi vil fryde os, thi vor glæde er fuldkommen, ja, vi vil prise vor Gud til evig tid. Hvem kan glæde sig for meget i Herren?" Jeg kan, som Ammon, slet „ikke give udtryk for hvad jeg føler" (Alma 26:16), men jeg kan sige at jeg ved at Jesus Kristus er Guds Søn. Han er vor Herre og Frelser. Dette er hans kirke og hans værk, det er vort ansvar at vidne om det. Jeg tilføjer ydmygt mit brændende vidnesbyrd til de mange der er blevet givet om ham. ☐

Min ven – langt borte, for længe siden

Peggy Hill Ryskamp

Præsten tændte det elektriske lys som for nylig var installeret og den nøgne pære svingede blidt frem og tilbage, mens jeg så mig omkring i det mørke lokale som nu var oplyst. Der var cementgulv og bortset fra to gamle, faldefærdige skabe der stod langs væggen var det eneste i lokalet et vakkelvornt bord og nogle stole. Da præsten åbnede vinduesskodderne for os, så vi en sammenblanding af vilde buske og blomster, og vi kunne høre et æsel skryde et eller andet sted i nærheden. Min mand, George, som havde tilbragt mange timer her på tidligere rejser, så sig omkring med et smil og en enorm tilfredshed, og fulgtes med præsten ind i et tilstødende lokale for at hente nogle kirkebøger. Jeg blev alene tilbage i lokalet og prøvede på at vænne mig til det jeg så.

Så var vi omsider kommet til Spanien! Jeg tænkte på hvor umuligt det i første omgang havde forekommet os at rejse til Spanien for at foretage genealogiske undersøgelser, hvor meget planlægning det havde krævet at få fat i mennesker, de mange uger vi måtte lide økonomisk, bønnerne og tårerne over at skulle forlade børnene og lister med ting der skulle gøres.

George kom hurtigt tilbage med bøgerne og han viste mig spændt de tunge bøger med tykke pergamentsider hvor præsterne havde noteret vielser, dåb og dødsfald siden år 1500. Det var imponerende og jeg satte mig ned for at hjælpe George med at søge i dem, i håb om at hans begejstring ville smitte af på mig.

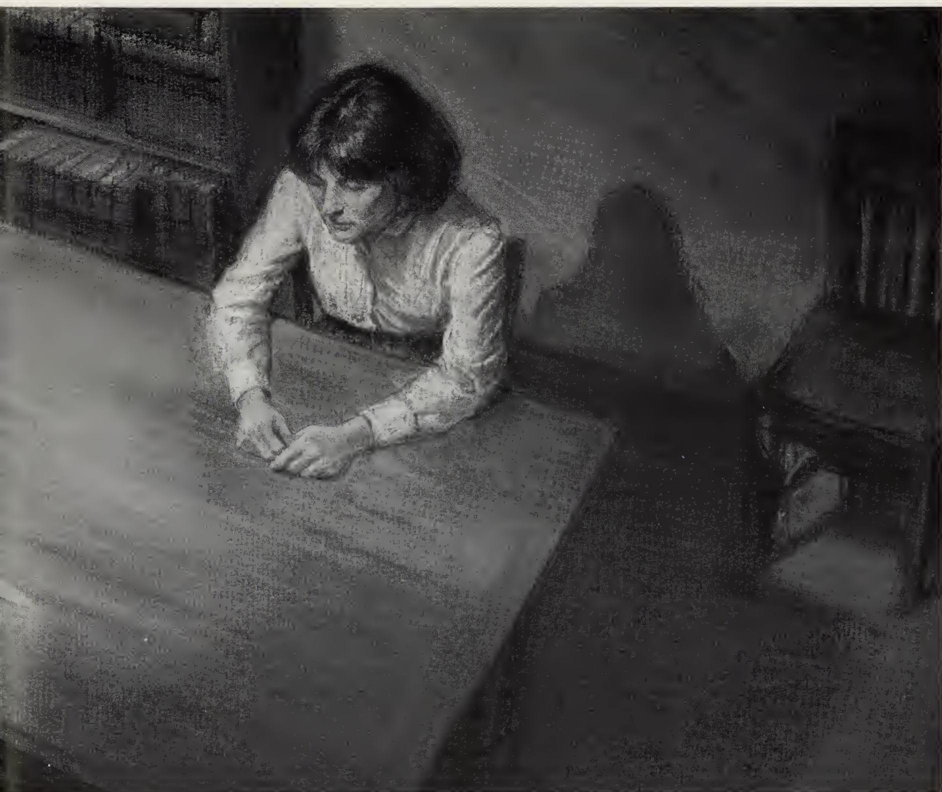
Desværre opdagede jeg efterhånden som timerne og dagene gik at det der faldt så naturligt for George ikke gjorde det for mig. Han kunne tilbringe time efter time med at studere siderne og fuldstændig glemme de fysiske omgivelser. Jeg opdagede at jeg bemærkede og reagerede på enhver detalje. Træstolen blev uudholdelig at sidde på efter et par timer. Det dæmpede lys fra den elektriske pære gjorde det svært at læse, og det var så koldt at jeg rystede over det hele og fik ondt i ryggen om natten.

Mine reaktioner gjorde mig både flov og skuffet. George havde altid syntes at genealogiske undersøgelser virkede meget stimulerende på ham og jeg havde bedt til at jeg ville synes at det var lige så spændende for mig. Men de lange, kolde, stive timer virkede uendelige.

Omsider var tiden inde til at vi skulle begynde at undersøge en ny linie fra et andet sogn. Eftersom det var en ny familielinie for os, gennemgik George vielserne mens jeg arbejdede med dåb og fødsler. Selv om jeg ledte efter tre forskellige ægtepars børn opdagede jeg at jeg især var optaget af den ene af familierne i optegnelsen. Jeg begyndte at synes at jeg kendte den mor, efterhånden som jeg fandt hvert af hendes børns fødsler. Hendes børn var kommet med næsten samme mellemrum som mine og jeg mindedes mine egne graviditeter og hvordan jeg reagerede for hvert barn jeg fik. Jeg havde været væk hjemmefra i to uger nu og minderne om et hjem fyldt med børn, støj, våde kys og overstrømmende omfavnelser var vidunderlig for mig.

Så foreslog George at jeg arbejdede med optegnelserne over døde et stykke tid. Eftersom det stadig var den samme periode var de navne jeg fandt kendte for mig og jeg lagde mærke til hvordan de ældre i familien var døde. Men jeg forventede dog ikke så mange dødsfald blandt de unge og mine øjne fyldtes med tårer af medlidenhed da jeg opdagede navnet på en af min „vens" børn, som var død som 3-årig. Da jeg vendte bladene og opdagede at hendes 6-årige var død otte dage senere fik jeg så hjerteondt at tårerne randt.

Jeg tænkte igen på mine egne små,

de var nøjagtig på samme alder – jeg kunne fornemme deres små kroppe krybe sammen i mit skød, deres sunde latter og stemmer i huset. Alene det at jeg var så langt væk fra mine egne børn gjorde at jeg fik medlidenhed og jeg blev ved med at græde og føle med denne mor alt imens jeg bladede i bogen.

Men da jeg opdagede at hendes mand var død et halvt år senere blev jeg så ulykkelig at jeg måtte holde op med at skrive – selv George bemærkede at jeg snøftede. „Jeg kan bare ikke forstå hvorfor hun skulle igennem alt det," sagde jeg til ham. „Det virker ikke retfærdigt."

Og pludselig forstod jeg rigtig en sætning jeg havde hørt og sagt gennem hele mit liv, og følelser og tanker for rundt i mig. „Kære ven," tænkte jeg, „det er derfor vi er her. Dine lidelser var ikke helt forgæves; der er noget jeg kan gøre for dig. Takket være en kærlig Frelser og et Guds tempel kan jeg hjælpe dig og give dig din mand og børn tilbage. De kan være hos dig for evigt nu, ligesom jeg kan have mine."

Tårerne blev ved med at løbe mig ned ad kinderne, men det var fredens og glædens tårer, en ydmyg taknemmelighed for templer og familier og for en chance for at gøre noget for at hjælpe.

Efter at vi er kommet hjem fra Spanien har det været en inderligere oplevelse for mig at gå i templet. Når jeg ser på det navn der med knappenål er sat på mit ærme, får jeg respekt for den kvinde, som dette navn repræsenterer. Hun måtte lide fysiske afsavn og var døden så nær som jeg aldrig nogen sinde har oplevet det. Og selv om jeg ikke er i stand til at dele mit varme vand eller shampoo eller den medicin jeg så nonchalant giver mine syge børn, med hende, så kan jeg give hende noget af det der betyder mest for mig, evangeliets velsignelser. ☐

Peggy Hill Rysckamp, mor til fire, virker som videreuddannelsesleder i primary i Riverside ward i Californien.

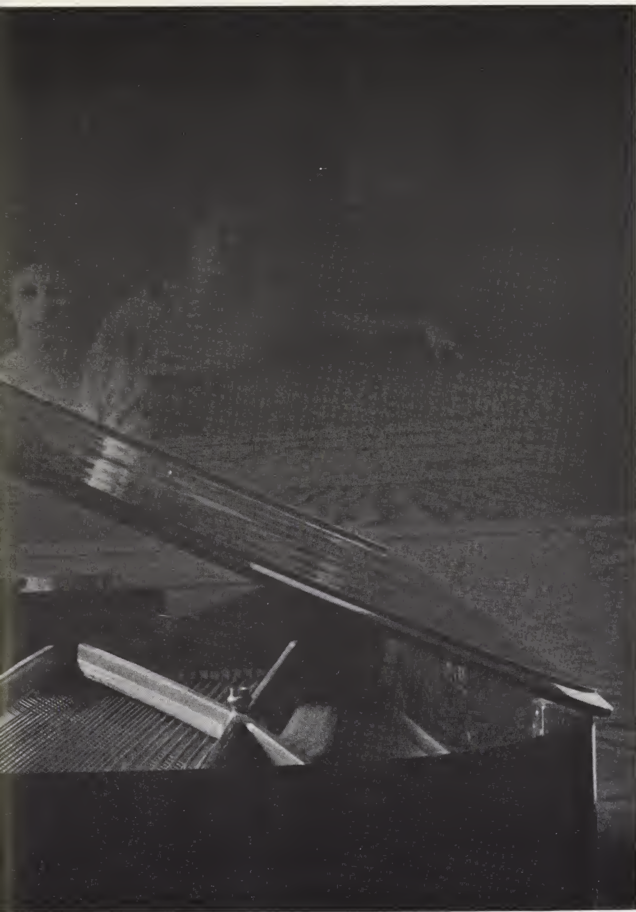
Skjulte skatter

Lori Anne Brown

Det er som om der i hver eneste klasse findes en outsider, og min seminarklasse var ingen undtagelse. En af drengene var en total taber i ordets dybeste betydning. Det så i det mindste sådan ud. Han var tynd og hans sorte, fedtede hår hang ned over øjnene og skjulte dem for verden. For sjov sammenlignede jeg ham med en struds der begravede sit hoved i sandet for at andre ikke skulle se ham. Han sad altid bagest i lokalet og blandede sig aldrig frivilligt i nogen diskussion. Han havde ingen venner. Han kom aldrig sammen med andre. Jeg skammede mig ved at sige det, men jeg troede ikke at han kunne udrette ret meget og jeg ved at mange af de andre elever syntes det samme. Jeg blev meget overrasket da han vandt skriftstedsjagten. Jeg tænkte selvtilfreds at han bare havde mere tid til at læse fordi han ikke engagerede sig i noget som helst. En aften vores seminarklasse havde afslutningsfest beviste han hvor forkert min opfattelse af ham var. Den aften står uudsletteligt

prentet i mit sind. Jeg kom tidligt hen i kirken – et mirakel i sig selv – og opdagede at han allerede var der. Endnu engang tænkte jeg at hans præcision sikkert skyldtes at han ikke havde noget andet at bestille. Jeg sagde ligegyldigt hej til ham og skyndte mig ind for at hjælpe de andre „mere venlige" elever med at sætte stole op. Desuden vidste jeg hvordan han ville reagere hvis jeg forsøgte at indlede en samtale med ham. Først ville han bøje hovedet og rette et stift blik mod sine urolige fødder. Hans rystende hænder ville nervøst rasle med bilnøglerne og man kunne se hvor ubehageligt han følte sig til mode. Han følte sig altid trykket når jeg kom i nærheden. Jeg besluttede mig instinktivt til at undgå denne kejtede situation. Så kom tiden hvor festen skulle begynde. Jeg forsøgte at arrangere mig med de andre elever da jeg så min lærer kigge ind i kirkesalen. Han lyste op i et dejligt smil på samme måde som en minearbejder der netop har fundet guld. Han havde faktisk også fundet en skjult skat.

Den dejligste musik lød ud fra kirkesalen – det var ikke bare toner, men følelser. Den der spillede på klaveret må være blevet velsignet med særlige musikalske evner. Jeg kiggede ind og ventede at se en voksen øve sig før en optræden. I stedet fik jeg et chok da jeg så at den der spillede var den stille dreng som jeg ikke troede kunne noget som helst. En efter en listede alle klassens elever ind i kirkesalen mens han fortsat spillede fuldendte værker udenad – Bach, Beethoven og andre. Min dårlige samvittighed mindede mig pinligt om min hårde bedømmelse af ham. Jeg havde erklæret ham for et nul, bare fordi han var anderledes end jeg. Jeg følte mig højt hævet over ham. Hvilken morsomhed! Hvor ydmygende – jeg indså at han måtte have utallige andre talenter og at mine evner end ikke kunne sammenlignes med hans. Hvilken misforståelse var det ikke at betragte ham som et nul.

Der var en der hostede. Omgående kiggede han ned og hans blik fangede os som en gruppe børn der havde stukket hånden i hans kagedåse. Vi slugte hans musikalske anretninger uden tilladelse. Han blev omgående blussende rød i hovedet, ikke af vrede som jeg forventede, men fordi han blev flov. Han lukkede låget over tangenterne og forlod langsomt forhøjningen. Luften var fyldt med komplimenter mens han gik ned igennem gangen og ud af kirkesalen. Stadig rødmende mumlede han en ydmyg tak og ønskede ikke længere vores opmærksomhed.

Seminarfesten fortsatte og blev en succes – alle lo, fortalte vittigheder og opførte sig tosset (jeg må hellere sige normalt). Alle undtagen mig. På en eller anden måde havde denne lille oplevelse ændret mig på en speciel måde.

I 1 Sam. 16:7 står der at Gud ser på hjertet og ikke på et menneskes udseende og det tror jeg at vi også bør gøre. Vi må søge ind bag et menneskes ydre skal for at finde dets sande værdi. Det siges at man ikke skal dømme en bog efter omslaget. Jeg har på den hårde måde fundet ud af at dette ordsprog stadig er sandt. Så næste gang du begynder at tro at et menneske er et nul eller en særling, så husk at se bagved – for der ligger måske en uendelighed af skjulte skatte. □

Arbejdet for et vidnesbyrd

Dennis L. Lythgoe

Jeg er vokset op i kirken. De fleste af mine lærere og ledere forsøgte flittigt og effektivt på at give mig kærlighed til evangeliet, kundskab om dets principper og specielt et vidnesbyrd – det som præsident Joseph Fielding Smith har kaldt „Helligånden taler overbevisende og positivt til sjælen" (*Answers to Gospel Questions,* samlet af Joseph Fielding Smith jun., 5. bind, 3:28. Deseret Book Co., Salt Lake City, 1979). Jeg husker at flere lærere og talere til firesides skildrede hvordan man kunne få et vidnesbyrd da jeg var teenager. Det syntes så let at jeg besluttede at jeg ville følge deres anvisninger.

Det mest citerede skriftsted var Moroni 10:4–5, hvori det forklares hvordan man kan få et vidnesbyrd om Mormons Bog: „Og når I modtager disse ting, formaner jeg jer til at adspørge Gud, den evige Fader, i Kristi navn, om disse ting ikke er sande; og dersom I beder af oprigtigt hjerte og med fast forsæt samt med tro på Kristus, da vil han åbenbare sandheden deraf for jer gennem den Helligånds kraft.

Og gennem den Helligånds kraft kan I kende sandheden i alle ting."

Der var nogle mennesker som lærte mig hvordan bønner blev besvaret og de henviste til Joseph Smiths og Oliver Cowderys oplevelser dengang de oversatte Mormons Bog. Da Oliver Cowdery havde svært ved at oversætte, bad Herren ham udtænke det i sit eget sind og derpå spørge Herren om det var rigtigt. Hvis det var rigtigt ville hans hjerte brænde i ham, men hvis det var forkert ville hans „tanker blive uklare" og så ville han glemme det der var forkert (L&P 9:7–9).

Da jeg som 16–17–årig gik i skole besluttede jeg mig at handle ud fra dette råd og prøve at få mit eget vidnesbyrd om evangeliet. Jeg ønskede at vide at det var sandt. Så jeg læste omhyggeligt Mormons Bog, understregede efterhånden og gjorde notater de mest mindeværdige steder. Da jeg var færdig havde jeg store forventninger til Moronis løfte. Jeg knælede ned og bad og forsøgte for mig selv at finde ud af om denne bog var sand eller ej. Selv om jeg bad gentagne gange i flere uger med, hvad jeg mente var beslutsomhed og „fast forsæt", lykkedes det mig ikke at opdage noget svar. Når mine venner rejste sig til fastemødet og bar deres vidnesbyrd blev mine forældre skuffet over at jeg ikke gjorde det. Jeg fortalte dem at jeg forsøgte, men at jeg endnu ikke havde fået et vidnesbyrd. Jeg kunne ikke være uærlig. Jeg var bekymret og spekulerede på hvad jeg mon havde gjort forkert. Måske levede jeg ikke mit liv godt nok til at Herren kunne påskønne mit spørgsmål – eller måske bad jeg på en forkert måde – eller måske vidste jeg bare ikke hvordan jeg kunne kende et svar, når det kom.

Jeg bad og studerede fortsat i yderligere to år og i den tid læste jeg Mormons Bog for anden gang og derefter bad min biskop mig tage på mission. På den ene side blev jeg meget glad, for jeg havde altid ønsket at udfylde en mission, men på den anden side blev jeg bekymret fordi jeg endnu ikke havde fået mit vidnesbyrd. Hvordan skulle jeg kunne overbevise andre når jeg ikke selv kunne tale med overbevisning? Min bror skulle på mission samtidig og mine forældre, der sad i meget beskedne kår, ville holde deres løfte til sig selv om at støtte os økonomisk.

Da jeg tog hen til mit interview med stavspræsidenten overraskede han mig ved at foreslå at jeg kunne blive hjemme indtil min storebror kom hjem og på den måde lette den økonomiske byrde for mine forældre. Det var med stor skuffelse at jeg tog hjem for at overbringe min far, der normalt er en rolig mand der taler stille, dette sørgelige råd.

Min far blev bedrøvet. Han sagde at han følte meget stærkt at jeg skulle på mission samtidig med min bror og at Herren ville hjælpe os til at klare de økonomiske forpligtelser. Han tog sin frakke på og sagde at han ville tage hen og tale med stavspræsidenten. „Du skal på mission – og du skal afsted *nu,"* sagde han med en overbevisning som jeg aldrig før havde set hos ham. Før han gik ønskede han at vi skulle knæle til en familiebøn. Min far bad en enkel, kort bøn hvor han takkede for velsignelser og bad om hjælp når han skulle tale med stavspræsidenten, og om hjælp til sine sønner under deres forberedelser til at rejse på mission.

BØRNESTJERNEN 4/1985

ISBN 0107-2145

Helligåndens gave

Alice Stratton

Jeg løb ned ad trapperne iført min natkjole og morgenkåbe. „Hej allesammen, nu er jeg otte år!" råbte jeg.

„Det er rigtigt. Tillykke, tillykke Jana Lynn," sagde mor, greb mig og og svingede mig rundt i luften og gav mig et kys.

„Jeg troede *aldrig* jeg var blevet otte år!" erklærede jeg.

Det bedste ved at blive syv år er at så bliver man otte næste gang. Der var altid en eller anden der sagde til mig at de kunne se at jeg var syv år, nu jeg fik mine nye fortænder, det var spændende fordi jeg til min næste fødselsdag var gammel nok til at blive døbt.

Og nu var min næste fødselsdag kommet! Jeg spurgte: „Må Cindy komme med hen og se mig blive døbt? Må hun, mor?"

Cindy er ikke mormon, men hun kan godt lide at komme i primary sammen med mig.

„Naturligvis må hun det. Du kan også invitere hendes forældre," svarede min mor.

Jeg skyndte mig at spise min morgenmad og løb hen til Cindy. Hun så mig komme og åbnede døren. „Gæt engang," gispede jeg. „Jeg skal døbes i aften og jeg vil så gerne at du og din far og mor kommer med." Cindy og hendes familie kom ikke alene med til min dåb, men de kom også med i kirken den næste dag for at se mig få håndspålæggelse!

Dagen efter kom Cindy hjem til mig for at lege med dukker sammen med mine søstre, Katie og Shauna. Pludselig spurgte Cindy: „Jana Lynn, hvad er Helligånden?"

Jeg blev så overrasket over hendes spørgsmål at jeg ikke vidste hvad jeg skulle sige. Katie er to år ældre end mig og jeg kiggede på hende for at få hjælp, men hun så ikke en gang op. Hun blev bare ved med at børste sin dukkes hår.

Jeg tror Cindy regnede med at jeg ikke forstod hendes spørgsmål. For hun stillede det igen. „I kirken i går lagde din far sine hænder på dit hovede og sagde: ‚Modtag Helligånden.' Hvad er Helligånden?"

Nu fik jeg rigtig travlt med at binde båndet på min dukkes hue. Så fik jeg et øjeblik til at tænke. For mig var Helligånden der bare, det behøvede ingen forklaring. Men jeg vidste at Cindy ville blive ved indtil hun fik et svar. Til sidste sagde jeg: „Jo, ser du, Helligåndens gave er rar at have."

„Men hvad gør Helligånden?" spurgte Cindy.

„Det er en åndelig person og vi kan ikke se ham. Men han hjælper mennesker til at vide hvad der er rigtigt at gøre."

„Åh," sagde hun.

Jeg var glad fordi hun ikke stillede flere spørgsmål.

Da hun var gået hjem satte jeg mig på terrassen og tænkte. Jeg tænkte på at blive døbt. Jeg tænkte på de blå fliser i dåbsbassinet og på dengang min far tog min hånd idet vi gik ned ad trapperne. Jeg mindedes hvor pæne vi begge var, klædt i hvidt. Og jeg huskede den fornemmelse det var da min far sænkede mig ned under vandet. Jeg tænkte også på søndagen. Jeg havde haft den samme lette, hvide kjole på som Katie havde på for to år siden da hun fik håndspålæggelse. Men hun havde bare et bredt rødt skærf om livet og et rødt bånd i sit mørke hår. Jeg havde et bredt blåt skærf om livet og blåt bånd i mit hår. Jeg tænkte på mine onkler og vores hjemmelærere som stod ved siden af min far da han gav mig håndspålæggelse. Bagefter smilede de til mig og gav mig hånden.

Så tænkte jeg på Cindys spørgsmål og kom i tanke om at min far engang havde sagt at de advarsler vi kunne føle når vi blev fristet, kom fra Helligånden som forsøger at hjælpe os til ikke at gøre noget forkert. Jeg burde have følt det endnu kraftigere den dag jeg fik mægtig lyst til et stykke lakrids. Jeg tog ti cent fra min mors pung uden først at spørge og jeg havde meget dårlig samvittighed da jeg lagde pengene på disken i forretningen.

Allerede næste dag sagde min mor: „Jana Lynn hvis du vil gå i postkassen med dette brev for far, vil jeg sætte en kage i ovnen som vi kan få efter vores frokost." Katie og Shauna var allerede gået hen til tante Shirley for at gå i byen for hende, jeg var den eneste af mors børn der var hjemme.

Så kiggede min mor i sin pung og sagde: „Åh nej. Jeg var så sikker på at jeg lige havde penge nok til frimærket, men der er kun 10 cent tilbage."

Hun tømte sin pung og rystede den. „Hmm," sagde hun, „det ser ud til jeg kommer til at skrive en check for at få nogle kontanter så jeg kan afsende det her brev for far. Vi kommer til at glemme det om den kage, for når jeg alligevel skal i byen kan jeg ligeså godt købe det andet jeg mangler."

„Åh mor, du har allerede gjort mig lækkersulten efter kage. Kan det brev ikke vente til i morgen?" „Nej. Far sagde at vi skulle sende det straks her til morgen."

„Hvad skal vi have til frokost?" spurgte jeg.

„Et par stykker mad. Vær sød at holde dig i nærheden af telefonen. Søster Heaton vil ringe til mig. Sig til hende at jeg ringer til hende så snart

jeg kommer tilbage."

Jeg havde det forfærdeligt mens jeg så min mor forlade indkørslen.

Det var sidste år. Når jeg tænkte på det nu hvor jeg var døbt, blev jeg klar over hvor vigtigt det var for mig at fortælle min mor alt om det. Jeg kunne også give hende de 10 cent af de penge jeg fik til min fødselsdag, for at gøre det godt igen.

Jeg sad stadig ude på terrassen da jeg hørte Scott Jenkins komme larmende ude på fortorvet forbi vores havelåge. Han havde sat konservesdåser under sine sko. „Hej, Jana Lynn," råbte han.

„Kan du gætte hvorfor jeg er så høj."

„Det har jeg da allerede for jeg hørte du kom," sagde jeg.

„Kommer du over til mig? Jeg har to dåser til som du kan gå på," tilbød han.

„Det kan jeg ikke. For jeg har bare tæer," svarede jeg. „Og desuden er jeg ved at finde ud af noget vigtigt."

„Jamen når du er færdig med det, så tag dine sko på og kom over til mig," sagde han og trampede videre hen ad fortorvet.

Jeg blev siddende på terrassen og blev ved med at tænke over Cindys spørgsmål. I en af vore primarylektier har vi lært at Helligånden er sandhedens ånd. Vores lærer sagde at han kunne hjælpe os til ikke at lyve. Det tror jeg også jeg har brug for hjælp til. Jeg kan huske den dag min mor kom ud i køkkenet netop som jeg ved et uheld havde tabt sukkerskålen på gulvet. Men før hun nåede at sige noget sagde jeg: „Shauna fik mig til det."

„Jana, kig ud af vinduet," sagde hun til mig. „Hvad ser du?"

Jeg så Shauna svinge i et reb som hang fra træet. Jeg sagde: „Det var på den måde hun fik mig til det. Jeg tænkte på at jeg skulle skynde mig ud og gynge sammen med hende og det var derfor jeg stødte ind i køkkenbordet."

„Jana," sagde mor og tog mig om kinderne med begge sine hænder. „Ingen af os slår tallerkener i stykker med vilje, der sker uheld for os alle. Det er ikke sukkerskålen som betyder noget, det er dig. En lille pige der fortæller sandheden betyder mere for mig end alle tallerkenerne i skabet – ja selv mere end krystalglassene."

Jeg så ned i gulvet. Jeg vidste at jeg burde sige undskyld, men jeg gjorde det ikke. I stedet spurgte jeg: „Kan tallerkener måske ikke af sig selv komme alt for langt ud på kanten og falde ned?"

„Åh, Jana Lynn," sagde mor, og jeg ville ønske at hun havde slået mig i stedet for at se på mig sådan som hun gjorde. Så ville jeg have følt mig meget bedre tilpas.

Jeg sad stadig på terrassen og tænkte da Katie og Shauna kom løbende rundt om huset. „Kom og spil bold med os," råbte de.

Vi kastede bolden frem og tilbage til hinanden og så kastede Katie en bold der var alt for høj til at jeg kunne gribe den. Idet jeg trådte tilbage for at gribe den snublede jeg og faldt baglæns ind i en klynge af min mors blå iris. Lige i det øjeblik kom min mor frem fra halvtaget med en saks for at klippe en buket blomster. Jeg så på de ødelagte blomster og skulle lige til at sige noget, men så var der noget inden i mig der sagde: „Nej, Jana, nu siger du *ikke* at det var Katie der fik dig til det."

„Det må du undskylde, mor," sagde jeg. „Jeg løb baglæns og så faldt jeg."

„Ja, det ved jeg, for jeg så det," svarede hun.

„Du er ikke vred på mig?"

„Naturligvis ikke."

Og så den måde hun lo på, det var næsten helt dejligt at jeg havde sat mig i hendes blomster.

„Se bare alle de iris her som du *ikke* satte dig i," sagde hun. „En datter der fortæller sandheden betyder mere for mig end en hel have fyldt med blomster!"

Nej! Det må have været Helligånden der fik mig til at sige sandheden, tænkte jeg. *Og han hjælper mig til at lære hvor dejligt det føles når man ved at man har gjort det rette.* Jeg kunne næsten ikke vente med at fortælle det til Cindy. □

Fra ven til ven

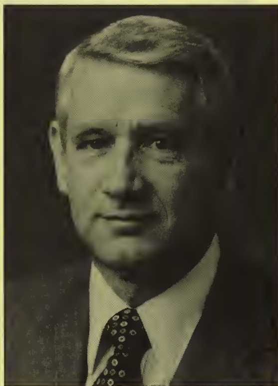
Fra et personligt interview Janet Peterson har afholdt med ældste Dean L. Larsen fra De halvfjerds' første Kvorums præsidentskab

„Det hus jeg voksede op i i Utah, var et gammelt bjælkehus hvor der til at begynde med kun var ét værelse. Senere blev der bygget flere værelser til og der blev bygget første sal. Jeg var det femte barn og jeg har tre brødre og tre søstre. Min far var biologilærer på den lokale skole, og vi havde et stykke jord som vi om sommeren dyrkede for at supplere min fars indtægt.

Vi var en familie der var nært knyttet til hinanden og vi arbejdede sammen. Vi havde køer, heste, grise og høns som skulle passes på gården. Vi dyrkede bønner og tomater og solgte dem til konservesfabrikker og pakkerier i Hyrum.

Vi havde en masse hindbærbuske. Jeg brød mig ikke om hindbær. Det var som om at hindbærrene modnedes og skulle plukkes lige netop som vi skulle fejre nationaldagen den 4. juli og årsdagen for de sidste dages hellige pionerers ankomst til Salt Lake dalen den 24. juli.

Hvert forår skulle vi gå hindbærbuskene igennem og fjerne de døde grene. Når grenene havde båret frugt et år, tørrede de ud og døde. Det var et rædselsfuldt arbejde at gennemgå buskene og skære alle disse stikkende, døde grene af. Vi fik store vognlæs fyldt med dem hvert år. Så stakkede vi gerne grenene op til et mægtigt bål ude på vejen som løb forbi vores jorde. Alle børnene i nabolaget kom og så stegte vi æbler og kartofler, spillede bold og legede.

Jeg kan huske at vi stak nogle af de gamle grene i jorden ude på vejen to og to og så lagde vi andre grene hen over dem. Vi brugte dem til forhindringsløb. Det var en leg man legede på den tid, men da jeg senere kom i gymnasiet og på universitet dyrkede jeg rigtigt forhindringsløb på banen og i marken.

Vi havde alle sammen venner blandt børnene i nabolaget, men mine bedste venner var mine søskende. Det vi holdt mest af at gøre gjorde vi sammen med vore søskende. Vi var yderst loyale overfor hinanden og det er vi stadig."

Ældste Larsen mindedes sit barndomshjem og sagde: „Vi boede tæt ved Hyrums vandreservoire, som stadig eksisterer. Næsten hver dag om sommeren tog vi derhen og svømmede, når vi var færdig med vort arbejde.

Far var et rigtigt udendørsmenneske. Vi brugte regelmæssigt vores fritid til at fiske og gå på jagt. Lige fra jeg var ganske lille kan jeg huske at jeg

var med på jagt og fisketure. Selv før jeg var gammel nok til at bære et gevær eller få jagttegn var jeg med på dyrejagt om efteråret. Det var gerne en meget stor oplevelse for mig.

Vi havde ikke penge til at betale for at more os, så vi klarede det selv. Alligevel følte vi os ikke spor snydt. Der var altid meget at gøre som vi kunne glæde os over."

„Lige fra jeg var dreng," siger ældste Larsen, „har jeg holdt meget af heste. Jeg havde et føl fra en af vore egne hopper. Det blev født på min fødselsdag, så min far sagde at det var mit, så jeg fik ansvaret for at passe det og optræne det. Dette føl og jeg blev meget knyttet til hinanden. Da det blev gammel nok til at jeg kunne ride på det kunne jeg gøre alt ved det. Det havde tillid til mig og jeg til det. Det blev aldrig undertrykt i den forstand at det blev strengt behandlet eller åndeligt undertrykt. Vi gjorde bare tingene sammen og vi var enige om det."

Ældste Larsen nød også at læse. „Vi havde et værelse i vort hus som vi kaldte værelset mod nord," huskede han. „Det var et stort værelse som lå i underetagen. Under hele min barndom havde vi ikke centralvarme, vi måtte spare på varmen og brændslet, derfor blev værelset mod nord lukket om vinteren, undtagen ved særlige lejligheder, som f. eks. til jul. Der havde min far samlet et bibliotek gennem årene. Om vinteren nød jeg at tage en overfrakke på og gå derind og studere disse bøger nærmere.

Julen var altid en pragtfuld tid i vores familie. Fars forældre var danske og vi blev ved med at bevare en masse af de gamle danske traditioner. Juleaften var den tradition at børnene udvekslede de gaver de havde købt til hinanden, og bagefter fik vi en dejlig middag. Min mor plejede at have travlt med juleforberedelserne i flere dage og så hjalp vi hende.

Mor og far lærte os de fundamentale principper ved at være ærlig, moralsk, arbejde hårdt og være retskaffen. De sørgede for at vi udviklede gode arbejdsvaner på gården og i skolen.

Jo længere jeg lever, jo mere jeg opdager om hvad der bidrager mest til den enkeltes lykke og et stabilt samfund," siger ældste Larsen, „jo dybere påskønner jeg familien for bevarelsen af de nære familiebånd. Når vi taler om at styrke familier og opbygge stærke familier synes det ofte underforstået at det udelukkende er forældrenes ansvar. De har naturligvis dette ansvar, men jeg tror at børnene også har deres del af ansvaret for at lære at være loyale overfor deres mor og far og deres søskende, for at familien kan udvikle denne samhørighedsfølelse." □

Lots flugt

Efter sin fars død tog Lot hen for at bo hos sin onkel, Abraham, der elskede Lot som sin egen søn. Lot blev meget rig, og han fik mange dyr og tjenere, ligesom Abraham. Da Herren befalede Abraham at flytte til Betel tog han Lot med. Da de nåede Betel opdagede de imidlertid at de var nødt til at dele sig i to familier. Abraham bad Lot kigge sig omkring og vælge hvor han ville bo. Abraham ville så bosætte sig i det område der blev tilbage.

Lot så ud over hele Jordans slette, og opdagede at det var tilpas fugtigt til at det var et smukt og frugtbart sted, så han valgte at bo der. Han slog sine telte op i nærheden af byen Sodoma. Abraham tog, alt hvad han havde med sig i en anden retning, mod Kana'ans land.

Til at begynde med så det ud til at Lot havde truffet et godt valg, men folk i de nærliggende byer, Sodoma og Gomorra, var meget, meget onde og ugudelige. Nabolandene gik i krig mod Sodoma og Gomorra. Da de havde indtaget byerne blev Lot og hele hans hus taget til fange. Da Abraham hørte hvad der var sket, gav han 318 af sine trænede tjenere våben og reddede Lot.

Lot var en retfærdig mand, og han forsøgte at lære sine børn om evangeliet, men han boede i én af de mest ugudelige byer der nogen sinde har været på jorden. Folk i Sodoma og Gomorra var blevet så onde og ugudelige at det var nødvendigt helt at udrydde dem. Abraham blev meget bekymret da Herren fortalte ham dette – han vidste at Lot var en god mand, og han tænkte at der sikkert også var andre retfærdige mennesker i disse byer

Abraham spurgte Herren og sagde: „Vil du virkelig udrydde retfærdige sammen med gudløse? Hvis der nu er ti retfærdige mennesker i Sodoma, vil du så ødelægge byen?"

Herren svarede: „For de ti's skyld vil jeg lade være at ødelægge den."

Men sørgeligt nok var der ikke engang ti retfærdige mennesker i hele byen, så den måtte ødelægges.

Herren sendte to engle til Sodoma. Lot mødte dem i byporten og bukkede af respekt. Han inviterede dem med hjem for at spise og hvile sig. Mens de to engle nød Lots gæstfrihed samledes nogle onde mennesker udenfor Lots hus, og krævede at se disse to budbringere. Lot gik udenfor, for at overtale dem til at gå, men de blev vrede på Lot og ville slå ham. Englene trak Lot tilbage i huset og lukkede døren. Så slog de menneskene udenfor, så alle blev blinde.

Englene befalede Lot at samle sin familie sammen og hurtigt forlade byen. „For Herren har sendt os for at ødelægge Sodoma og Gomorra," sagde de.

Lot gik omgående til sine gifte børn og advarede dem om faren: „Stå op, gå bort herfra, thi Herren vil ødelægge byen!"

Hvor må det have gjort Lot ondt da hans gifte børn nægtede at høre på ham. Han vidste at de ville dø, hvis de blev i Sodoma. Kun Lots to ugifte døtre var lydige, og sagde ja til at forlade byen

Om morgenen sagde englene til Lot:

„Tag din hustru og dine to døtre, som bor hos dig, og drag bort, for at du ikke skal rives bort ved byens syndeskyld."

Lot tøvede lidt, måske tænkte han på sine gifte børn, som ikke ville lytte

til ham. Englene vidste at der ikke var nogen tid at spilde. De tog Lot, hans hustru og hans to døtre ved hånden og førte dem ud af Sodoma. Englene sagde: „Det gælder jeres liv! Se jer ikke tilbage og stands ikke noget steds i Jordanegnen, men red jer op i bjergen, for at I ikke skal omkomme."

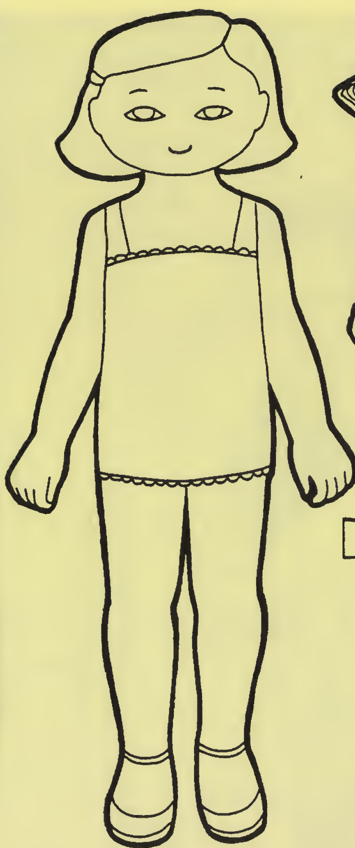
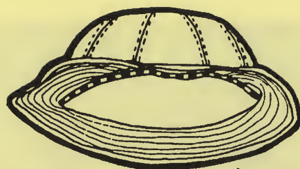
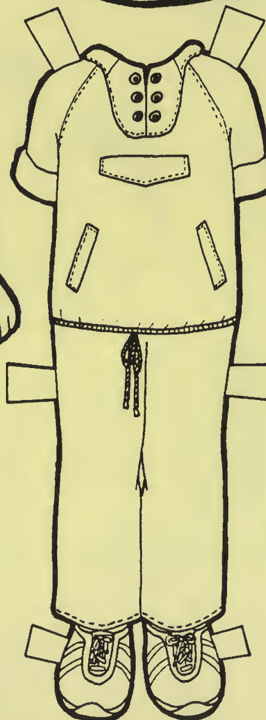
Da Lot og hans familie var kommet så langt væk fra Sodoma at de følte sig sikre, bad englene Gud ødelægge byen. Herren lod det regne med ild og svovl (1) over Sodoma og Gomorra, og alle folk blev dræbt. Både dyr, huse og planter blev ødelagt af ild. Der blev intet tilbage af Sodoma og Gomorra.

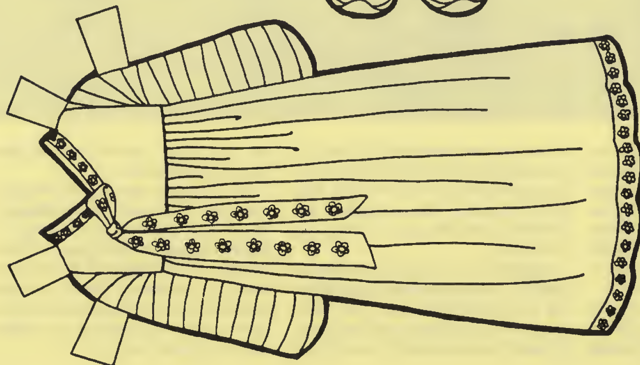
Englene havde sagt til Lot og hans familie at de ikke måtte kigge tilbage på de brændende byer, men Lots hustru kunne ikke stå for fristelsen, så hun kiggede tilbage for at se hvad der skete, og i samme øjeblik blev hun til en saltstøtte.

Da Abraham vågnede om morgenen, så han nogle kæmpestore røgskyer over det sted hvor Sodoma og Gomorra engang havde ligget. Vor himmelske Fader forsikrede ham om at Lot var i sikkerhed. Selv i de mest ugudelige byer på jorden kunne Gud finde dem som elskede og adlød ham, og redde dem. □

Jung-Suk fra Korea

af June Anne Olsen

Jeg havde altid ønsket at komme på mission, men jeg var meget bekymret. Hvordan kunne jeg bære et vidnesbyrd som jeg ikke havde?

Mens jeg lyttede i tro til denne bøn og forsøgte at se ind i fremtiden, blev jeg åndelige bevæget ud over al beskrivelse. I det øjeblik modtog jeg et vidnesbyrd om evangeliets sandhed. Jeg blev overvældet af en lykkefølelse og af spænding, som om nogen sagde til mig at min far ville få held med sin egen lille mission, og det fik han. Men jeg vidste også helt sikkert at jeg ville være i stand til at tage på mission (og det gjorde jeg, til New Zealand) og vidne ærligt og sikkert til enhver som ville lytte til mig. Det var en fantastisk tilfredsstillende oplevelse. Mine tidligere bekymringer om at jeg ville være en missionær uden et overbevisende vidnesbyrd var helt væk. Herren havde besvaret mine bønner – det skete på en måde jeg ikke havde forventet. Med hensyn til mine forældre lykkedes det dem at støtte deres to sønner på deres mission i to år, og de havde økonomisk fremgang som aldrig før.

Jeg har forsøgt at analysere hvorfor det tog mig så lang tid at nå mit vidnesbyrd. Det kan have været fordi Herren ønskede at give mig det i forbindelse med en missionærkaldelse, for at øge min tro på min himmelske Fader og min jordiske far – eller det kunne også godt være at jeg ikke tidligere havde opdaget Herrens forsøg på at nå mig. Jeg havde ikke forventet at få et syn lige som profeten Joseph Smith. Men jeg vidste heller ikke hvordan det var når „hjertet brænder".

Herren sagde til Joseph Smith at han talte til sine tjenere „i deres svaghed efter deres sprog, for at de måtte kunne forstå" (L&P 1:24). Alle føler og beskriver deres åndelige oplevelser forskelligt. Måske havde jeg brug for at lære hvordan Herren ville tale til mig og opdage de svar jeg fik. Det forstår jeg nu. Når jeg beder for at få et svar, anvender jeg den samme formular som jeg lærte i min ungdom. Jeg udtænker det i mit sind, drager det jeg fornemmer er en fornuftig slutning og spørger derpå Herren om det er rigtigt. Hvis jeg føler en stigende spænding er jeg overbevist om at Herren har godkendt beslutningen. Når jeg faster minder manglen på mad mig hele tiden om formålet. Jeg beder ofte og føler en stigende spænding og vished, som om Helligånden indprenter noget i min sjæl. Hvis det er forkert bliver jeg forvirret og ked af det – og til sidst opdager jeg at mine tanker bliver uklare.

Jeg er overbevist om at Herren vil besvare vore bønner, men vi må ofte kommunikere med ham for at vi kan kende den måde han svarer os på. Vi er nødt til at lære ham at kende. Når vi har modtaget den varme forsikring vi føler når en bøn besvares, når vi modtager et åndeligt vidnesbyrd, vil vi forstå hvordan vi kommunikerer med Gud. Præsident Joseph F. Smith har beskrevet hvordan Ånden indprentede hans sjæl og han sagde at han følte det fra isse til fod. „Gud har vist mig det og fjernet al tvivl fra mit sind, og jeg accepterer det lige så meget som jeg accepterer den kendsgerning at solen skinner ved middagstid."

Ældste Loren C. Dunn af De halvfjerds' første Kvorum har sagt: „Det kommer ikke som et lysglimt (jeg ved ikke hvordan Herren vil kommunikere med jer), andet end at det sandsynligvis vil være en forsikring, en følelse i jeres hjerte, en yderligere bekræftelse som snarere sker på en rolig, naturlig men helt virkelig måde fra dag til dag, indtil I bliver klare over at I ved. Jeg skal fortælle jer en ting – I vil ikke opnå kundskab om det der hører Gud til på et enkelt øjeblik."

For nogle kommer et vidnesbyrd lettere end for andre. For mig krævede det hårdt arbejde – studium, meditation, bøn og faste – før svaret kom.

Det var også svært for profeten Enos – han bad hele dagen og hele natten under åndelig kamp indtil hans tro på Herren begyndte at blive urokkelig. Han fik svar ved at Herrens røst fortalte han at hans synder var ham tilgivet og at hans ønsker ville blive efterkommet på grund af hans tro (Enos 1:5, 11–12). Når først man har fået et vidnesbyrd skal det have næring gennem stadig studium, bøn og ved aktivitet i kirken sammen med en kristen levevis. Præsident Harold B. Lee sagde at et vidnesbyrd er „skrøbeligt Det er lige så svært at holde på som en månestråle. Det er noget man påny skal opdage hver dag i sit liv." Det er anstrengelserne værd. ☐

Her – ældste Myers

Leonard F. Myers

Den kølige aftenluft føltes behageligt i mit ansigt, da min kammerat og jeg for afsted på vore cykler for at nå hjem til vor lejlighed i tide. Majvejret havde været typisk for Texas – varmt og fugtigt, så den kølige aftenluft føltes velkommen.

Jeg tænkte på den succes vi nød i byen Brownsville. Vi havde fået en familie på fem døbt i sidste måned, og endnu en familie på fem skulle døbes denne måned. Pludselig fik jeg denne varme, kendte fornemmelse som er mig så velkommen, Ånden tilskyndede mig til at se tilbage. Gennem træerne fik jeg øje på en række huse et lille stykke fra vejen – jeg havde aldrig før lagt mærke til de huse!

Da vi var nået hjem til vores lejlighed sagde jeg til min kammerat, ældste Maughn, at vi blev nødt til at gå tilbage til de huse den næste dag og tale med et par mennesker. Så tilrettelagde vi arbejdet for den næste dag og gik i seng. Jeg kunne næsten ikke sove af spænding for hvad der var sket den dag. Vi havde udfordret en familie til at blive døbt og de havde accepteret, og nu så det ud til at Herren havde flere mennesker der skulle undervises.

Det kunne ikke hurtigt nok blive morgen for mig. Da vi havde taget et bad, spist morgenmad og studeret tog vi ud til de huse jeg havde lagt mærke til aftenen før. Det var nemt at se hvorfor vi var gået forbi dem tidligere. Midt imellem lossepladsen, buskene og de lave træer var der en vej. Den var faktisk mere som en sti. Den var så ujævn at vi næsten ikke kunne køre på cykel på den.

Der var omkring syv huse på vejen, så vi begyndte ved det første og arbejdede os igennem til det sidste. Jo, nummer seks var huset. Vi bankede på døren og en dame lukkede op. Hendes ansigt udstrålede varme, godhed og beskyttelse. Vi præsenterede os og sagde at vi havde et kort budskab om Herren. Hun inviterede os ind i det lille hus med to værelser.

Da vi kom ind i stuen blev vi hilst af ikke mindre end fem børn i alderen fra 11 år og ned til 2. Børnene fnisede når vi talte til dem. Vi sagde til damen at vi gerne ville komme tilbage når hendes mand var hjemme og hun inviterede os tilbage samme aften.

Resten af dagen svirrede det rundt i mit hoved ved tanken om hvordan vi skulle undervise den familie. Vi vidste at vi med Herrens hjælp og samtykke kunne hjælpe denne familie til at blive medlemmer af hans kirke.

På et tidspunkt mellem vor banken på døre og frokosttid fik jeg en forfærdelig tanke. Tiende! Når jeg tænkte på den familie vi havde besøgt den morgen spekulerede jeg på hvordan de ville modtage tiendeprincippet. Jeg tænkte på at de var 7 i familien, og på deres hjem som så ud til kun at rumme det mest nødvendige. I køkkenet var der bare et bord med bænke omkring. Det andet værelse, som var opdelt i to ved et gardin, var både soveværelse og dagligstue. De eneste møbler i dette værelse var en stol og en laset sofa. Hvordan ville denne familie være i stand til at betale tiende?

Tiendebetaling synes at være en hindring for nogle af de mennesker vi før havde undervist, derfor bekymrede jeg mig om dette hele dagen. Jeg bad en stille bøn til at denne familie ville få et stærkt vidnesbyrd før vi lærte dem om tiendeprincippet.

Den kølige aftenluft føltes atter be-

hageligt i mit ansigt, da vi kørte tilbage til dette hjem for at møde faderen og undervise hans familie. Faderen sad med så mange børn som han kunne og de andre trykkede sig op ad ham. Vi følte os hjemme sammen med dem og forklarede vort budskab om Herrens sande kirke. Efter en kort bøn indledte vi med at se filmen *Menneskets Søgen Efter Lykken*. Den kunne holde børnene interesseret og forældre syntes altid at nyde den. Jeg kiggede stjålent på moderen under det afsnit der handler om vor førjordiske tilværelse og jeg syntes at kunne se tårer i hendes øjne. Jeg kunne ikke lade være med atter at kigge på hende under afsnittet om død, der hvor ånden kommer hjem til sine kære. Jo, denne gang var det helt tydeligt. Den søde mor havde tårer i øjnene og de løb ned ad hendes kinder.

Moderen sad stadig og tørrede sine øjne da filmen sluttede, så jeg bar hurtigt mit vidnesbyrd om sandheden af de begreber der belæres om i filmen, og om Jesu Kristi evangeliums sandhed. Vi fortsatte derpå med at give resten af lektien. Den blev godt modtaget. Da vi havde truffet en ny aftale til næste aften, bad vi en bøn og tog afsted.

Jeg lagde mærke til at der ikke var en bil foran huset og spekulerede igen på hvordan de ville acceptere tiendeprincippet.

Jeg bad til at denne familie ville få et stærkt vidnesbyrd før vi lærte dem om tiendeprincippet, noget som var en hindring for nogle familier.

Da vi nåede vores lejlighed knælede ældste Maughn og jeg ned i bøn. Vi bad vor himmelske Fader velsigne

Familien havde god fremgang i evangeliet. Enhver lektie var en åndelig oplevelse for os alle. Omsider opfordrede vi dem at blive døbt.

denne familie med et stærkt vidnesbyrd og sørge for en udvej til at kunne holde budene.

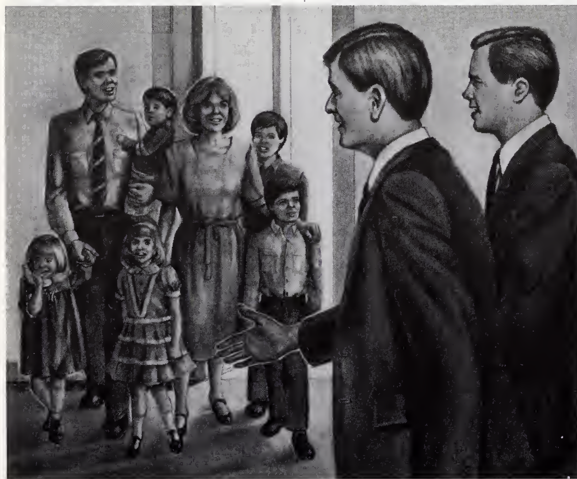
Da vi knælede ned for at bede vore personlige bønner blev jeg på mine knæ lidt længere end jeg plejer, før jeg kravlede i seng. Men hvordan kunne vi præsentere befalingen om at betale tiende så Ånden kunne røre dem og give dem et vidnesbyrd og et ønske om at holde det, når den tid kom?

Familien havde god fremgang i evangeliet. Enhver lektie var en åndelig oplevelse for os alle. Medlemmerne besøgte dem og tog dem med i kirken. Omsider opfordrede vi dem til at blive døbt, og de accepterede.

Det næste skridt var lektien om befalingerne. Jeg var så klog at arrangere det således at min kammerat skulle fremlægge tiendeprincippet. Jo, jeg skulle nok give det første punkt, så skulle han give det andet – der omhandlede tiende – jeg det tredie og sådan skulle vi fortsætte. På den måde var det ikke mig der skulle bede familien holde tiendeloven og spekulere på deres svar.

Øjeblikket så ud til at komme alt for hurtigt. Da vi kom den aften og havde sat os for at give lektien begyndte jeg med det første punkt. Endnu før jeg havde sagt to sætninger stillede faderen ivrigt et spørgsmål, og min kammerat besvarede det og fortsatte med *mit* punkt. Han redegjorde for det første punkt og så blev det min tur – tiende! Jeg bad hurtigt en bøn indvendigt og fortsatte tillidsfuldt.

Jeg forklarede hvad *tiende* betyder, hvordan det var en befaling i fordums tid og også nu i vore dage. Så kom jeg til det punkt jeg frygtede – jeg skulle spørge familien om de ville holde tiendeloven. Denne dejlige bror svarede, men jeg var så nervøs at jeg ikke hørte svaret. Jeg gik hurtigt videre til næste punkt da jeg blev klar over at han havde svaret ja! Jeg kom nu til det punkt hvor spørgsmålet skulle gentages, så jeg spurgte fortroligt igen: „Vil du holde tiendeloven?" Atter var svaret ja. Derpå bar jeg mit vidnesbyrd med tårer i øjnene om at det var et sandt bud og at det gav mange velsignelser.

Den næste søndag, kun en uge før familien skulle døbes, spejdede jeg ivrigt efter dem. Da søndagsskolen begyndte var de endnu ikke kommet. Jeg kunne ikke se dem nogen steder. Måske havde de besluttet sig til at de alligevel ikke kunne holde budene, tænkte jeg ved mig selv. Jeg spekuerede på om det mon var tiende der var problemet.

Men lige før nadvermødet begyndte, trådte familien ind ad døren. Jeg skyndte mig hen for at hilse på dem. Jeg tror mit smil nåede fra det ene øre til det andet. De forklarede at de havde gået hele vejen, mindst 6 kilometer, og faderen bar de to små.

Vi nåede lige at sætte os inden mødet begyndte og det eneste jeg kunne tænke på var denne familie. Hvilket eksempel de var for mig. Jeg elskede dem allerede og jeg havde kun kendt dem i 3 uger.

Efter nadveren trak moderen mig til side og sagde:

„Her, ældste Myers. Her er ti dollars. Min mand får løn hveranden uge og vi vil gerne begynde at betale tiende nu." Jeg blev stående, en hel evighed synes jeg, mens jeg kun kiggede på moderen, så oprigtig og ydmyg hun dog var. Jeg så på de ti dollars. Hendes mand tjente 200 dollars om måneden og de var parate til at holde tiendeloven. Hvilken trofast familie.

Jeg tror jeg tøvede for længe for moderen sagde: „Er det ikke nok?" Jeg vendte hurtigt hovedet da jeg fik tårer i øjnene. Jeg fik fat i biskoppens andenrådgiver og bad ham forklare denne gode søster hvordan man udfylder en tiendekupon. Mens han forklarede hende hvordan, smuttede jeg ind i et tomt lokale. Jeg forsøgte at holde tårerne tilbage, men „Her, ældste Myers" blev ved at lyde i mine ører. Jeg takkede min Fader i Himmelen for denne store mulighed og det vidnesbyrd han havde givet denne familie. Den følgende uge blev familien døbt.

Selv nu efter at jeg er kommet hjem fra min mission og fortsat mit liv, tænker jeg stadig på denne dejlige familie og på den store lektie de gav mig om tiende. Hver eneste gang jeg betaler tiende kan jeg stadig høre disse ord som denne søde søster sagde: „Her, ældste Myers. Er det ikke nok?" □

Når livet slider på dig

Val D. MacMurray, Ph. D.

Det begynder med hovedpine i baghovedet. Du får spændinger, pres og kvælningsfornemmelser. Du opdager at du hele tiden prøver at tage en dyb indånding. Din hals føles stiv. Det kører rundt i maven. Du bliver klar over at du ikke har det godt men ved ikke hvad der er i vejen. Trods alt sidder du jo bare og venter på at det røde lys skal skifte så du kan komme hjem fra arbejde. „Det har været en hård dag på arbejdet," tænker du. „Det skal blive dejligt at komme hjem." Så prøver du at ignorere at du har det dårligt og håber at det vil gå over. Det du formodentlig føler er en reaktion på stress. Det er indbygget i vort liv fra mandag til søndag: Alt for meget at gøre og ikke nok tid, og mange mennesker der stiller krav, for megen støj, for mange aftener hvor man er for sent oppe, ikke nok motion, for meget mad uden værdi. Alle disse stressfaktorer, som de kaldes, kan forårsage stress. Stress kan komme både af psykologiske og fysiske årsager. Det kan skiftevis påvirke både sindet og legemet. Og når stress ikke længere kan styres fører det til depression.

Myter om stress

En af de vigtigste udfordringer for at bevare et godt mentalt og fysisk helbred er at lære hvordan man styrer stress. Læg mærke til jeg sagde *styre* og ikke *undgår*. Det er urealistisk, måske endda uklogt at tro at det er ideelt at være helt fri for stress. Det er der brug for for at udføre en opgave, at være et bestemt sted til et bestemt tidspunkt, for at imødekomme andres forventninger og for at tilfredsstille den indre drivkraft som hjælper os til at gå igang og opnå noget. Jeg spekulerer faktisk på hvor meget fremgang vi kunne opnå hvis vi ikke oplevede *noget* stress.

Den idé at al stress er dårlig og bør undgås er kun en af myterne om stress. En anden myte går til den anden yderlighed: „Stress er uundgåelig, så hvorfor forsøge at gøre noget?" Sandheden ligger i virkeligheden et sted midt imellem. Den klogeste måde at styre stress på er at betragte sin levevis og lægge planer om at nedsætte eller fjerne unødvendig stress.

Tag f. eks. støj, noget der kan forårsage vedvarende stress. Børn der i skolen regelmæssigt hører flystøj over deres hoved kan ikke holde deres opmærksomhed fangen, løse matematiske problemer eller opgaver så godt som børn i klasselokaler hvor der er ro. Tænk på det mens du vurderer denne almindelige tilstand før middagen: Børnene leger støjende foran et tv-apparat der går for fuld udblæsning. Vejrmeldingen i radioen konkurrerer med telefonen der ringer og hunden der gør.

Det er ikke så svært at se at støj alene kan forårsage stress, for ikke at nævne alle de maskiner og mennesker der kræver noget af vores opmærksomhed. Hvis du ganske enkelt gør dig fri af den selvvalgte støj – radioen, tv og hunden (sætter den udenfor) – kan du automatisk nedsætte din stress og noget af din irritation som er en naturlig følge deraf. Så selv om stress ikke altid er dårlig kan og bør vi reducere den når vi kan.

Andre almindelige myter er bl. a.:

1. „Hvis jeg ikke har symptomer på stress, er jeg ikke stresset." Der *findes* tidspunkter – faktisk mange – hvor vi ikke er stressede. Faktisk lever mange mennesker så godt som et stressfrit liv. Men somme tider dækker folk bevidst eller ubevidst over symptomerne på stress for ikke at skulle imødegå de problemer som forårsager stress. Når man dækker over eller ignorerer symptomerne vil man ikke befri sig fra stress, og hvis man over en længere periode ignorerer eller behandler stress forkert, kan man skabe problemer for sig selv, såvel som bidrage direkte til forskellige fysiske sygdomme – hjertesygdomme, lungekræft, emphysem, (luftansamling i vævene) ulykker og skrumpelever, blot for at nævne nogle få.

2. „Hvis mine stresssymptomer er minimale behøver jeg ikke at bekymre mig." Det er bedst at behandle stress i dets allerførste stadium.

3. „Jeg bliver nødt til at lære den sidste og nye og mest populære måde at behandle stress på." De fleste af os har brug for at lære hvordan vi styrer vores stress. Men mennesker er forskellige. En afslapningsteknik kan måske være god for mig til at styre mit stress, men du kan måske opnå de samme resultater ved ganske enkelt at ændre dine sovevaner.

Årsager til stress

Vores situation

Vi angribes af stress fra mange sider. En form for stress forårsages måske af noget i vores situation. Hvis vi f. eks. føler os presset kan vort legeme automatisk spænde og forberede os til enten at flygte fra situationen eller kæmpe imod. Kedsomhed, høj musik, for megen varme og kulde, lysstofbelysning, dårlige arbejdsforhold eller maskiner, ventetid (lige fra at sidde i en trafikprop til at være indespærret i en celle) og konflikter med medmennesker (på arbejde, i skolen eller derhjemme) – er situationer der allesammen kan forårsage stress.

Mærkelig nok kan selv påklædningen forårsage stress. En kvinde som går med højhælede sko tynger sit legeme forover på en måde der anstren-

ger hendes rygrad og muskler og hun skal hele tiden forsøge at holde balancen, selv om hun er vant til det og ikke tænker over det. Manden der går med stramme cowboybukser kan ikke trække vejret fra mellemgulvet, men må gøre det fra brystet. Eftersom han aldrig kan trække vejret dybt nok og få den ilt han har brug for kan han få kvælningsanfald. I værste fald kan han føle angst, hvorved legemet kræver mere ilt – han bliver kortåndet, bange og hjertet slår hurtigere. Hans angst forværres og sådan fortsætter den onde karrusel.

Vores opførsel

En anden årsag til stress – sikkert den mest almindelige, men også den letteste at styre – er vores opførsel. Når vi f. eks. ikke tilrettelægger vores tid vil vi leve i en stadig katastrofesituation. Dette er en meget stresset måde at leve livet på. Et liv med mange stressede situationer gør os bekymrede og ude af balance som det sker hvis der forventes for meget af os. Ofte ligger problemet ikke i vores situation (for meget at lave) men i vores adfærd (vi glemmer at planlægge).

Selv den mere fundamentale adfærd kan forårsage stress (f. eks. måden vi spiser, sover og motionerer på). Vi er alle udstyret med muskler der ønsker at bestille noget. Alligevel er der mange af os som næsten intet arbejde giver vore store muskler, hvorpå de bliver modtagelige for krampeanfald. Vores spisevaner kan også forårsage stress. Legemet har brug for regelmæssige måltider, så det kan vide hvornår det kan forvente meget blodsukker (lige efter vi har spist) og lidt blodsukker (lige før vi spiser). Spiser vi ikke regelmæssigt kan legemet kun få sit blodsukker ved at udløse et kemisk stof der kaldes glykogen (leversukker) og som findes i leveren. Det er den samme kemiske proces der sker når legemet forbereder sig til kamp.

Vort legeme kan også forårsage andre former for stress. Naturlige sygdomme og skader kan forårsage stress. Men det samme kan de fysiske ændringer der sker når man udvikler sig fra barn til voksen og når man bliver gammel.

Stress og depressioner

Du har formodentlig allerede opdaget forskellige årsager til stress i dit liv. Forbindelsen mellem at føle sig presset, ude af balance og nedtrykt er ret tydelig. Når vi ikke har styr på vort liv, kan vi i reglen ikke leve op til vore egne forventninger. Når dette sker bliver man nemt mismodig. Når mismodet varer ved og bliver en almindelig følelse af håbløshed, stempler vi os selv som deprimerede. „Hvorfor kan jeg ikke være en mere tålmodig far?" „Jeg producerer ikke nok på mit arbejde." „Jeg har slet ingen karakterstyrke."

Vi er nødt til ind imellem at se nærmere på vore egne og andres forventninger til os. Hvis vi ganske enkelt erkender vore begrænsninger samtidig med at vi bremser påvirkningen af unødig stress, kan vi undgå og få hjælp til at blive af med mange former for depressioner.

Kronisk depression

Selv om de fleste af os har gode såvel som dårlige dage, så kan kronisk depression være et problem, der er så udmattende at der er brug for professionel hjælp. Tegnene på kronisk depression, som kan være vedvarende og alvorlig, er bl. a. alvorlige problemer med at koncentrere sig, sove, spise, i sexlivet og almindelig aktivitet. Når sådanne symptomer er vedvarende er det nødvendigt at søge lægehjælp og måske psykologisk hjælp. Det første skridt til at behand-

le sådanne problemer kan være at konsultere sin egen familielæge eller en professionel terapeut.

Biologisk depression

Kronisk depression kan også komme af manglende kemisk balance i legemet. Den slags depression påvirkes ikke af viljekraft, positiv tænkning eller styringsteknik af stress. Biologiske depressioner forårsages af ændringer i hjernens nervetransportkemikalier. Ændringer i disse hjernekemikalier kan faktisk ændre ens humør, ens evne til at tænke og ens adfærd.

Doktor Dan Christensen, der er fungerende psykiater indenfor SDH socialtjeneste siger overensstemmende hermed:

„Flere undersøgelser støtter diagnosen at kemiske faktorer kan føre til depression. Nogle af dem er genetiske: Det mest almindelige er at biologiske depressioner nedarves i familien. De ledsagende symptomer ved denne form for depression er bl. a. problemer med at sove, med appetitten, for lidt energi, for lidt sexualdrift, vanskeligheder med at koncentrere sig og et bestemt mønster med at depressionen er værre om morgenen mens den synes at bedre sig i løbet af dagen. Depression der indtræffer uden nogen tilsyneladende årsag eller regelmæssige bestemte årsager eller afbrudt af ekstra godt humør, kan også have en vis kemisk årsag. Det er vigtigt at finde frem til den kemiske faktor i en sådan depression, fordi den bedst kan behandles med medicin og psykologisk hjælp."

Det præmenstruelle syndrom

Nogle kvinder oplever en anden form for følelsesmæssig forstyrrelser i den sidste halvdel af deres menstruationscyklus. Det problem kaldes det premenstruelle syndrom og kan forårsage depressioner samt forskellige andre fysiske og følelsesmæssige symptomer. Årsagen til denne forstyrrelse og dette pinagtige problem skal findes i legemets kemi. Den kvinde der lider af dette kan have skyldfølelser uden grund. Hvis du regelmæssigt har alvorlige premenstruelle depressioner, må du søge lægehjælp.

Styr på stress

Men hvis du synes du har flere dårlige end gode dage og føler dig nedtrykt og ude af stand til at søge konstruktive ændringer, kan du formodentlig have gavn af at lære at styre stress mere effektivt. Her er nogle ideer:

1. Vurdér dine forventninger til dig selv. Accepterer du blot samfundets forventninger uden at undersøge dem? Hvis du gør det føler du dig formodentligt presset og frustreret. I de fleste moderne samfund værdsættes økonomisk succes meget højt, og somme tider kan sådanne værdier komme i konflikt med andre værdier som du har tilegnet dig. Du kan få styr på din stress ved omhyggeligt at gennemtænke og bede, mens du vurderer dit samfunds forventninger og derpå opgiver dem, der er urealistiske eller ikke passer efter evangeliets fundamentale værdinormer. Bed Herren godkende din levevis, og den vejledning du får vil kunne lette noget af din stress som er forbundet med at leve i en så konkurrencefyldt verden.

2. Søg hjælp fra åndelige ledere. Præsident Spencer W. Kimball foreslog, efter Teton Dam katastrofen i juni 1976, de hellige i Idaho at bede om præstedømmevelsignelser. Han foreslog dem også at have en normal familierutine. „Glem aldrig at bede familiebønner morgen og aften," sagde han. „Glem aldrig at velsigne maden." Hans råd om at bede om

præstedømmevelsignelser og bede regelmæssigt kan for det meste anvendes i forbindelse med stress.

3. Organisér din dag så du får noget tid mellem aktiviteter eller opgaver, frem for bare at fortsætte for fuld kraft fra den ene opgave til den anden. Måltiderne giver naturlige muligheder for at ændre tempo. Ud over legemets behov for regelmæssig føde er du også nødt til at give dig tid til at sidde, tygge din mad grundigt og så vidt muligt have en behagelig samtale med en eller anden samtidig.

4. Opelsk bevidst din humoristiske sans. Latter er ikke alene fortrinlig til at ændre humøret, det er faktisk også meget effektivt til at afslappe muskler, fordi det får dem til at trække sig sammen og afslappe alt imens du ler.

5. Lær nogle former for afslapningsteknik. Hvis du har spændinger og er udmattet når du falder i søvn, har du en tendens til at spænde mens du sover, eller du vil sove uroligt og vågne op uden at føle dig udhvilet. Slap af ved ganske enkelt at koncentrere dig om en gruppe muskler – dine fødder f. eks. Stram musklerne i dem et par sekunder og slap dem derpå helt af. Gå derpå til dine benmuskler osv. hele kroppen igennem. Vær især opmærksom på dine hals- og skuldermuskler, eftersom de især strammes i dagens løb. Vær også opmærksom på musklerne omkring din mund og i panden, hvor spændingerne kan fortsætte selv om du tror du er helt afslappet. Hvis du gør det bevidst en eller to gange om dagen og før sengetid vil du hurtigere lægge mærke til hvornår du føler dig spændt, og derved afhjælpe alvorlige spændinger.

Tegn på at du har held til at styre din stress

Du –

er tolerant overfor andre

evner at udføre opgaver effektivt, påtage dig ansvar, klare skuffelser og vanskeligheder og arbejde under andre

evner at tilpasse dig forandringer

føler at du hører til

er pålidelig

evner at vise venskab og kærlighed

har selvtillid og føler uafhængighed

har humoristisk sans

evner at spise, sove og afslappe naturligt

Somme tider kan det hjælpe at forbinde afslapning med noget behageligt – et sted hvor du i barndommen følte dig sikker og tryk, hvor du flød dovent på en tømmerflåde i en kølig sø, bølgernes rytmiske slag mod kysten eller sneen der falder blidt. Når du tænker på omgivelser hvor du har følt dig sikker, varm og afslappet, vil dine muskler modtage budskabet.

6. Få noget motion hver dag – hvad enten du går, cykler, svømmer eller i et par minutter udfører energisk gymnastik. Formålet er at få dit legeme til at arbejde så hårdt at du sveder, hvorpå du slapper af.

7. Søg nære venner og lær at meddele dine følelser. Tanken er ikke blot at „læsse af", men at hjælpe dig til at sætte dine problemer i det rette perspektiv ved at fortælle dem til en nær og fortrolig ven. Det er også godt at tale med en anden for at undgå at bilde sig selv ind at man ingen problemer har, mens spændingerne faktisk tager til.

8. Sørg for at føle fuld tilfredsstillelse i løbet af din dag. To af de bedste måder for mig at opnå dette er at bede og læse i skrifterne. Når jeg har bedt og læst føler jeg mig altid frisk og fornyet. Dertil kommer noget andet som er tilfredsstillende – tilbring eventuelt nogen tid sammen med et menneske som har brug for din hjælp, ryd op i en skuffe, læs en god bog eller lyt til noget god musik.

9. Hold styr på din tid så du undgår en levevis der skaber mange stressede situationer. Du kunne f. eks. gøre det ved at koordinere dine planer med din families. Hvis seks af jer skal afsted til møder med hver et kvarters mellemrum en tirsdag aften, så kunne det måske skabe mindre irritation hvis I nøjedes med et let måltid den aften.

En anden hemmelighed ved at prioritere godt er ikke at forsøge at gøre det hele på en gang. Det kan være svært når vi synes at vi er nødt til at imødekomme *alle* de krav der stilles til os. Her følger nogle spørgsmål jeg stiller mig selv når jeg synes at mine mange forpligtelser trænger mig op i en krog:

Hvilke konsekvenser vil det få hvis jeg ikke udfører denne opgave? Hvis konsekvensen er at man skuffer et barn eller man forårsager alvorlige problemer for en kollega, så kan opgaven retfærdigvis være vigtig. Men hvis det værste der kan ske er „hvad vil folk tænke" er konsekvensen tydelig nok ikke så alvorlig.

Hvorfor føler jeg mig forpligtet til at gøre dette? Vi føler os ofte forpligtet til at gøre noget fordi andre gør det eller forventer det af os. Hvis din mor altid bagte en kage til familiehjemmeaftenen føler du måske at du svigter hvis du ikke gør det samme. Men din mors måde at gøre visse ting på behøver ikke at være den samme som din.

Kunne en anden gøre det? Hvis man uddeler opgaver hjælper man andre til at udvikle sig. Hvis du klamrer dig til en opgave blot fordi du synes at ingen anden kan gøre det lige så godt, så prøv at tænke på at det måske er din selviskhed, der gør dig overbebyrdet.

Behøver jeg at udføre denne opgave lige nu? Det kunne måske være en mulighed at udføre den senere eller sammen med en anden opgave.

Kunne jeg undgå dette tidspres ved at planlægge anderledes? Hvis du stiller dig selv dette spørgsmål kan du bedre holde styr på din tid fremover. Husk at stress kan have en god virkning: Det er måske en nødvendighed for at vi fortsat kan udvikle os. Jeg tror at det at lære at styre stress snarere end at blive offer for den, er en af vore vigtige opgaver i dette liv, for vi vil aldrig mere opleve tiden og vore fysiske begrænsninger på helt den samme måde mere. Og blot ved at huske det kan jeg lettere styre min stress! □

Tegn på det første frafald

I Det nye Testamente findes både profetier om og dokumentation for frafaldet i det første århundrede

Kent P. Jackson

Jesu Kristi Kirke af Sidste Dages Hellige har konsekvent lige siden sin begyndelse forkyndt for verden at der fandt et frafald sted fra den kirke Jesus oprettede under sin mission i Palæstina, og som blev ledet af Jesu apostle efter hans himmelfart. [1] Dette er en grundlæggende tro hos de sidste dages hellige. Hvis der ikke var sket noget frafald havde der ikke været brug for nogen gengivelse.

I de sidste dages helliges teologi hævdes det at Frelserens og hans apostles kirke i den gamle verden fik sin afslutning mindre end 100 år efter den var grundlagt. [2] Den lære som de inspirerede ledere underviste i blev forvansket og degenereret, myndigheden til at handle i Guds navn blev borttaget fra jorden og ingen af de kristne samfund som eksisterede efter denne udvikling fik guddommelig anerkendelse som Guds egen kirke, skønt de gjorde meget godt. (Se Joseph Smiths Skrivelser 2:19; L&P 1:30).

Måske er det allerbedste vidne om frafaldet fra Det nye Testamentes kristendom Det nye Testamente selv. Det nye Testamentes skribenter profeterede at der ville finde et frafald sted i kirken og at det faktisk ville sejre over denne kirke. Men lige så betydningsfuldt er det, at Det nye Testamente fortæller om det frafald der fandt sted mens bogen blev skrevet. Efterhånden som tiden gik blev den vranglære som apostlene strides mod stadig mere skadelig og fik stadig større succes. I slutningen af det første århundrede sluttede apostlene pludselig deres optegnelser.

Profetier om frafald

Selv om apostlene arbejdede med stor nidkærhed for at bringe sjæle til Herren og etablere kirken overalt i verden, vidste de at der ville ske et frafald i kirken kort efter deres tid, og de bar oprigtigt vidnesbyrd om denne kendsgerning.

Mattæus 24:9–11

I Matt. 24 profeterer Jesus om begivenheder af stor betydning for kirkens fremtid.

„Så skal man overgive jer til trængsel og slå jer ihjel, I skal blive hadet af alle folk for mit navns skyld.

Og da skal mange bringes til fald og forråde hverandre og hade hverandre.

Og mange falske profeter skal fremstå og føre mange vild."

Her kan vi se at apostlene ville blive udsat for trængsler, blive hadet og ihjelslået for Kristi skyld. Men det var ikke mordene på apostlene der var årsag til frafaldet. Der er andre henvisninger som klart viser at kristendommen døde af indre sår, fordi kirkens medlemmer afviste den sande lære. Men alligevel kunne det kun betyde døden for selve kirken, at de eneste der havde myndighed til at lede kirken blev dræbt.

2 Tessaloniker 2:1–12

I Paulus' 2 brev til tessalonikerne belærer han om at den dag hvor Kristus kommer igen ikke vil finde sted før „frafaldet" har været eller før „lovløshedens menneske, fortabelsens søn, åbenbares" (2 Tess. 2:3).

Udtrykket „frafaldet" giver måske et forkert indtryk af en gradvis vildledning eller af hvordan mennesker lidt efter lidt mister fodfæstet. Men det originale græske ord *apostasia* betyder oprør. Det største tegn på oprørskhedens tid ville være at „lovløshedens menneske . . . sætter sig imod og ophøjer sig over alt, hvad der hedder Gud og helligdom, så han tager sæde i Guds tempel og udgiver sig selv for at være Gud" (2 Tess. 2:3–4) [3]

„Lovløshedens menneske" lignes almindeligvis med Satan, der ville ophøje sig over alt hvad der er guddommeligt og overtage Guds plads i kirken. Det er betydningsfuldt at Paulus i sin profeti nævner at kirkens struktur vil overleve. Men Gud sidder ikke som dens overhoved, hvilket betyder at denne kirke – efter at Satan viser sig i den – ikke længere er Guds kirke.

Når det siges at Satan indtager Guds plads i kristendommen efter apostlenes tid menes der ikke at alt indenfor kristendommen er satanisk. I virkeligheden vil sidste dages hellige juble – ligesom Himlene utvivlsomt gør – over det arbejde der udføres af retfærdige og troende, over den indflydelse de efterlader verden og over dem hvis liv i en hvilken som helst grad berøres af ham hvis evangelium de hellige kan nyde i dets fylde. Men „Guds kraft til frelse" (Rom. 1:16) findes ikke andre steder end i Jesu Kristi Kirke af Sidste Dages Hellige, hvilken Herren selv har forkyndt er „den eneste sande og levende kirke på hele jordens overflade" (L&P 1:30). Således når Satan sit mål som er at forhindre så mange som muligt af Guds børn i at komme tilbage til deres Faders herlighed. Hvor rammende er derfor ikke Paulus' beskrivelse af ham på Guds plads, i frafaldets kirke.

2 Timoteus 4:3–4

Paulus' sidste profeti om opgivelsen af sand religion findes i sidste kapitel af andet brev til Timoteus, hvor

han taler om at menneskene „ikke vil finde sig i den sunde lære" men „vende sig til fablerne". Paulus bemærkede at folk bevidst afviste den sande lære og erstattede den med lærdomme der var usande, men som kildrer folks øre. Læg mærke til at de involverede ikke desto mindre ønskede lærdomme, skønt de ikke var villige til at acceptere de rette. Eftersom deres ører blev kildret – de ønskede at høre om religion – anskaffede de sig lærere, hvis lærdomme de kunne acceptere.

2 Peter 2:1–3

Paulus var ikke den eneste apostel der profeterede fordømmelse over de første kristne. I 2 Peter forudsagde den øverste apostel at der ville blive indført falske lærdomme i kirken:

„Men der optrådte også falske profeter i folket (i gamle dage), ligesom der også blandt jer vil komme falske lærere (dvs. i al hemmelighed), som vil liste fordærvelige vranglærdomme ind, idet de enddog fornægter den Herre, som købte dem, og bringer hastig undergang over sig selv.

Mange vil følge dem i deres løsagtighed, så sandhedens vej for deres skyld vil blive spottet" (2 Pet. 2:1–2).

Johannes Åbenbaring 13:1–9

I Åb. 13 kan vi læse om Johannes' syn om hvordan Satans magt vil sejre over Herrens hellige. I denne åbenbaring så Johannes et dyr som repræsenterede djævelen. „Og der blev givet det at føre krig mod de hellige *og sejre over dem;* og der blev givet det magt over alle stammer og folk og tungemål og folkeslag" (Åb. 13:7. Fremhævelse tilføjet).

Da profeten Joseph Smith oversatte Bibelen sagde han at dette dyr „skulle lignes med jordens riger". *Rige* kan betyde enhver form for institution. Vi kan således se at efterhånden som disse magtinstitutioner vandt over (eller mere nøjagtigt forvanskede) den sande kristendom, erstattede de den med en frafalden kristendom.

Beviser i Det nye Testamente på et tidligt frafald

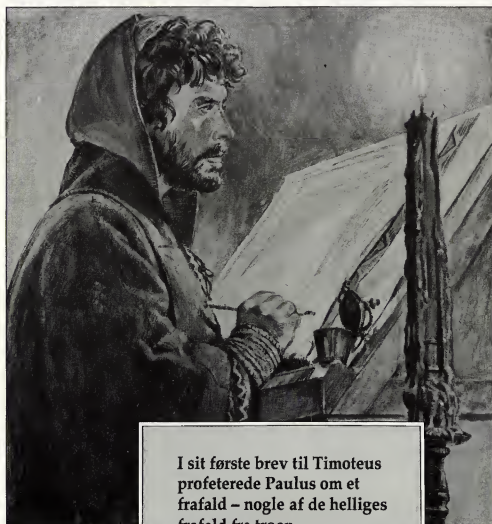
Jesus og hans apostle vidste at kirken ville blive opløst kort tid efter deres generation. Det er måske endnu mere slående at profetierne om frafald kunne ses i det frafald der i virkeligheden fandt sted mens Det nye Testamente blev skrevet. Samtidig med at den kristne kirke voksede, voksede også den kræftbyld i den, som til sidst skulle føre til dens død. I de første breve der er skrevet i midten af det første århundrede, måtte apostlene slås med forholdsvis uskadelige lærdomsmæssige misforståelser. Men da de sidste breve blev skrevet i slutningen af århundredet, var vranglæren så ondartet at apostlene ikke længere kunne tilbageholde frafaldets tidevand.

1 og 2 Tessalonikere (ca år 50–51)

I brevene til tessalonikerne var det forholdsvis let for Paulus at rette de lærdomsmæssige problemer han kom ud for. Af begge breve fremgår det klart at der var visse misforståelser angående Jesu andet komme. Uden de rettelser Paulus skriver i brevene til de hellige i Tessalonika, kunne der være opstået større problemer. Det var heldigt for kirken at Paulus på grund af sin apostolske præstedømmemyndighed kunne tale Herrens ord, og således holde kirken uskadt. Man kunne spørge sig selv hvad der ville ske med kirken når den ikke længere havde sådanne mænd.

1 Korinter (ca år 56)

Hvis man kan anse 1 Kor. som et realistisk fingerpeg, så udviklede kirken i Korint alvorlige problemer angående lære og adfærd, kort efter dens grundlæggelse. I kapitlerne 1–4 skriver Paulus f. eks. om grupper der i kirken i Korint havde udviklet deres forskellige yndlingsmyndigheder. Alene tanken om at nogle blev vist større troskab end Kristus, stødte Paulus i den grad at han syntes det var heldigt at han ikke havde fået nogen af dem ind kirken, „og ingen skal kunne sige, at I blev døbt til mit navn" (se 1 Kor. 1:10–16). Det kan diskuteres hvorvidt frafaldet i mindre grad udvikledes fordi nogen viste en kirkeleder større troskab end andre. Men det er klart at dersom det var gået upåtalt hen kunne det have skabt alvorligere problemer med hensyn til

I sit første brev til Timoteus profeterede Paulus om et frafald – nogle af de helliges frafald fra troen.

Tegn på det første frafald

troskab overfor kirken og dens lære.

I kapitel 5 irettesætter Paulus de hellige i Korint meget strengt fordi de i et tilfælde har tilladt blodskam uden at gå i rette med den pågældende. Paulus befaler i Herrens navn at den skyldige skal udelukkes. Paulus sagde: „Ved I ikke, at en smule surdej syrer hele dejen?" (1 Kor. 5:6), idet han talte om den eventuelle ødelæggelse der kunne forekomme når man tillod et så alvorligt moralsk problem som blodskam at gå upåagtet hen. Vi må huske på at Paulus et par år senere profeterede at samtidig med at den sande religion blev opgivet ville man acceptere at moralstandarderne blev sænket (se 2 Tim. 3:1–4).

1 Kor. handler også om vranglære, bl. a. om misbrug af nadveren (kap. 11) og om en total misforståelse af de åndelige gaver (kap. 12–14). Men måske var de største lærdomsmæssige problemer som afsløredes i Korint troen på at der ikke var nogen opstandelse. I det 15. kapitel fastslog Paulus sandheden i læren om at Jesus opstod fra de døde og at alle mennesker vil gøre ligeså, idet han påpeger at kristendommen ville være uden mening hvis der ingen opstandelse var (se 1 Kor. 15:14, 17–19).

Når Paulus behandlede sådanne emner i Korint, skete det uden vaklen. Vi kan ikke vide i hvor høj grad hans breve motiverede korinterne til at afvise de falske ideer der cirkulerede imellem dem, men de omtalte emner var alvorlige og kunne være meget skadelige.

Galaterne (ca år 58)

I sit brev til galaterne reagerer Paulus på en bevægelse inden for kirken der modsatte sig hans lærdomme til fordel for en jødisk kristendom. Blandt kirkens omvendte jøder var der medlemmer der holdt på at de var nødt til at overholde visse jødiske skikke for at blive frelst. Paulus beskyldte disse hellige for at vende sig til det han kaldte „et anderledes evangelium" som var under indflydelse af nogle der ville „forvanske Kristi evangelium". Han lagde så megen vægt på den apostolske myndighed i sit budskab og dens guddommelige oprindelse at han understregede sin irettesættelse med at sige at „om så vi selv eller en engel fra Himmelen forkyndte jer evangeliet i strid med det, vi har forkyndt – forbandet være han!" (Gal. 1:6–12. Se også 3:1–5; 4.10 og 5:2–4).

Kolossenserne (ca år 61)

I Paulus' brev til kolossenserne finder vi det første tegn på oldtidens spekulative religion, den såkaldte gnosticisme, i den første kristne kirke. [5] Gnosticisme var en falsk filosofi der koncentrerede sig om en tro på at ånden var fuldkommen og hellig, men at materien og alt som var skabt af materie, udelukkende var ondt. Ifølge denne idé var Gud et væsen af ren ånd og han kunne ikke have noget at gøre med mennesket, der var skabt af materie (og derfor ond); så i stedet for at tilbede Gud, ærede gnostikerne et omfattende hieraki af laverestående guder. Paulus har formodentlig i dette brev til de hellige kolossensere blot angrebet en sådan vranglære da han talte om det han kaldte „engledyrkelse" (Kol. 2:18).

Et af de kristne gnostikeres problemer var at de kristne troede på at Jesus Kristus både var Gud og menneske. Jesus var et problem for gnostikeren fordi han havde et legeme af materie og en stilling i det himmelske hierarki. Paulus reagerede meget kraftigt da han i Kol. 1:16–17 og 2:9–10 forkynder Kristi herredømme over alt. [6] Bemærk hvilken kraft der er i hans ord, hvor han definerer Jesu stilling:

„Thi i ham skabtes alt i Himlene og på jorden, det synlige og det usynlige, hvad enten det er tronengle eller herskere eller magter eller myndigheder: alt er skabt ved ham og til ham" (Kol. 1:16).

Paulus forkyndte at Frelseren „er hoved for enhver magt og myndighed" (Kol. 2:10). Han advarede kolossenserne om ikke at lade sig fange „ved verdslig visdom og tomt bedrag, som støtter sig på menneskers overlevering og verdens ‚magter', ikke på Kristus" (Kol. 2:8). Gnosticismen og lignende vranglære var et alvorligt problem for kirken. Sådanne trosretninger gik i den grad imod Jesu og apostlenes lærdomme, at forsøgene på at forene og forsone lærdommene kun bidrog til at den oprindelige tro blev forvansket. I andre bibelske kilder kan vi læse at gnosticismen spillede en vigtig rolle i den kristne histories første århundreder. [7] Hvor apostlenes religion ikke fortsatte, lykkedes det til gengæld for deres modpart.

1 Timoteus (ca år 63)

Selve ordet *gnosticisme* kommer af det græske navneord *gnosis,* hvilket betyder kundskab. Gnostikerne troede at de havde hemmelig kundskab, som var gået i arv til dem fra Jesus eller apostlene. De holdt på at det var gennem denne *gnosis* mennesket blev frelst, fordi de derved kunne hæve sig over den onde fysiske verden. Paulus kan have advaret Timoteus imod en sådan falsk kundskab da han skrev: „Timoteus, bevar det, der er dig betroet, og vend dig bort fra den vanhellige, tomme snak og indvendingerne fra den ‚erkendelse', der med urette kaldes således (*kundskab – gnosis*)." [8]

2 Timoteus (ca år 67)

Det sidste brev Paulus skrev til sin kære ven Timoteus, skrev denne apostel da han var gammel og ventede på sin henrettelse i Rom. I disse ynkværdige omgivelser talte han om at frafaldet allerede var begyndt (2 Tim. 2:16–17).

Folk afviste bevidst den sande lære og erstattede den med lærdomme der var usande, men som kildrer folks øre.

Måske er Paulus' mest sorgfyldte ord dem vi kan læse i 2 Tim. 1:15: „Du ved, at alle i provinsen Asien har vendt sig fra mig." Hans ordvalg er et trist bevis på frafaldet i kirkerne i Asien. Paulus havde forkyndt evangeliet der 13 år tidligere og folk i stort tal havde accepteret (Ap. G. 19:8–22). Men nu vendte de sig fra ham såvel som fra hans budskab (se 2 Tim. 2:16–18, 23–26).

Han forudså den tid hvor kirkerne ville blive forvansket, have „gudfrygts skin, men fornægte dens kraft" (2 Tim. 3:5).

Judas (ca år 80)

Da Judas skrev sit brev var frafaldet godt i gang, således som Judas ord bevidner. Han opfordrede sine læsere „til at stride for den tro, som en gang for alle er blevet overgivet de hellige" (Judas 1:3).

Johannes Åbenbaring (ca år 96)

I Åb. ser vi overbevisende tegn på at frafaldet til sidst var ved at ødelægge kirken. Beviserne findes i budskaberne til de syv menigheder i Asien, kapitel 2 og 3.

Budskabet til Efesus indeholder både lykønskning og fordømmelse (Joh. Åb. 2:1–7). Det var lykkedes efeserne at afvise falske apostle og andre apostaters indflydelse, men alligevel var de faldet, fordi de havde underlagt sig visse djævelskaber. Johannes advarede dem om at dersom de ikke omvendte sig omgående ville Herren forkaste dem.

På samme måde fik de hellige i Pergamum at vide at dersom de ikke med det samme omvendte sig ville Herren hurtigt tilintetgøre dem (Åb. 2:12–17). De beskæftigede sig med en falsk religion som kaldtes „Bileams lære". Bileam var den profet i Det gamle Testamente der fik israelitterne til at dyrke afguder.

Tyatira blev fordømt for det samme (Åb. 2:18–29). Selv om de hellige der blev lykønsket for deres gode gerninger blev de erkendt skyldige i at tillade en kettersk bevægelse som havde navn efter Jesabel, som „forførte" dem til apostasi. De som ikke var blevet besudlet af denne lære fik befaling om at holde fast ved det de havde.

Til menigheden i Sardes lød et dystert budskab: Kirken der havde „ord for at leve og er dog død" (Åb. 3:1–6). Kun nogle få havde ikke ladet sig besmitte. Hvis resten ikke omvendte sig ville deres navne blive slettet af livets bog.

Filadelfia fik et mere lovende budskab. (Åb. 3:7–13). De havde kun „liden kraft" tilbage, men hvis de holdt fast ville ingen få frataget deres sejrskrans.

De to resterende budskaber er til menighederne i Smyrna (Åb. 2:8–11) og i Laodikea (Åb. 3:14–22). De hellige i Smyrna blev rost og der nævnes ingen fejl angående menigheden. Men der ventede dem en tragisk skæbne. De ville blive sat i fængsel og lide martyrdøden. De blev advaret mod at frygte for det der skulle komme og bedt om at være „tro indtil døden". Gjorde de det ville de modtage „livets sejrskrans" og ingenlunde blive skadet „af den anden død". I modsætning hertil var Herrens ord til Laodikea at menigheden der var „elendig og ynkværdig og fattig og blind og nøgen". Han ville udspy dem af sin mund fordi de var ligegyldige med det der hører Gud til.

Hvis budskaberne til de syv menigheder i Asien giver et retfærdigt billede af den gennemsnitlige status blandt de første kristne, må man uvægerlig komme til den konklusion at profetierne om frafaldet dengang gik i opfyldelse. Af de syv menigheder var der kun to der ikke blev fordømt og en af dem skulle lide martyrdøden. En menighed var parat til at dø på grund af dets synder, den anden ville blive udspyet af Guds

Tegn på det første frafald

mund. De øvrige gjorde sig alle sammen skyldige i alvorlige fejltagelser og de fik hver især i strenge vendinger at vide at hvis de ikke omvendte sig ville de blive afvist.

1 og 2 Johannes (ca år 98)

Johannes' breve er det sidst skrevne i Det nye Testamente. De tegner et tragisk billede af kirken sidst i århundredet. Johannes sagde til sine læsere at kirkens sidste timer var kommet, således som det var profeteret, og at frafaldet havde stor magt iblandt dem.

„Mine børn, *nu er det de sidste tider;* og som I har hørt, at Antikrist kommer, således er allerede nu mange antikrister trådt frem; *deraf ser vi, at det er de sidste tider"* (1 Joh. 2:18. Fremhævelse tilføjet). [9]

Johannes advarede sine læsere om apostaternes indflydelse blandt dem og gav sine læsere en norm hvorved de kunne bedømme et menneske eller en profet og se om han var fra Gud:

„Enhver ånd, der bekender, at Jesus er Kristus, kommen i kødet, er af Gud.

Og enhver ånd, der ikke bekender Jesus, er ikke af Gud; men dette er Antikrists ånd, som I har hørt skal komme, og den er allerede nu i verden" (1 Joh. 4:2–3).

Johannes forkastede som bedragere og antikrister dem der ikke bekender „at Jesus er Kristus, kommen i kødet" (se 1 Joh. 2:22–26; 2 Joh. 1:7), og han bad så inderligt de hellige om at holde fast ved de sande lærdomme: „I skal lade det, I har hørt fra begyndelsen, blive i jer. Hvis det, I har hørt fra begyndelsen, bliver i jer, bliver I også i Sønnen og Faderen" (1 Joh. 2:24).

3 Johannes (ca år 98)

Johannes koncentrerede sit tredie brev om frafaldet. Han henvender sig til en vis Diotrefes, en lokal kirkeleder der som Johannes siger „gerne vil være den første iblandt" de hellige (3 Joh. 1:9). Johannes har i sin egenskab af apostel skrevet til Diotrefes, men han vil ikke tage imod det. Han vil heller ikke tage imod „brødrene" og forhindrer ligeledes menigheden i det. Han udelukker faktisk dem der er parat til det (3 Joh. 1:10).

Dette var frafald i ordets egentligste betydning. Det var oprør mod den guddommeligt kaldede myndighed. Siden hen, i den kristne historiеs tredie generation, var det ikke alene apostasi fra læren der fandt sted, men der var også åbent oprør mod præstedømmets myndighed. Da de afviste Johannes, afskar de også lærdommenes og præstedømmemyndighedens sidste lovlige forbindelse med Kristus og den kirke der bar hans navn.

Formodet rækkefølge i brevene om frafaldet

1 og 2 Tessalonikere
ca. år 50–51

Jakobs Brev
ca. midt i 50erne e. Kr.

1 Korinter
ca. år 56

2 Korinter
ca. år 57

Galaterne
ca. år 58

Kolossenserne
ca. år 61

1 Timoteus, Titus
ca. år 63

2 Timoteus
ca. år 67

Judas
ca. år 80

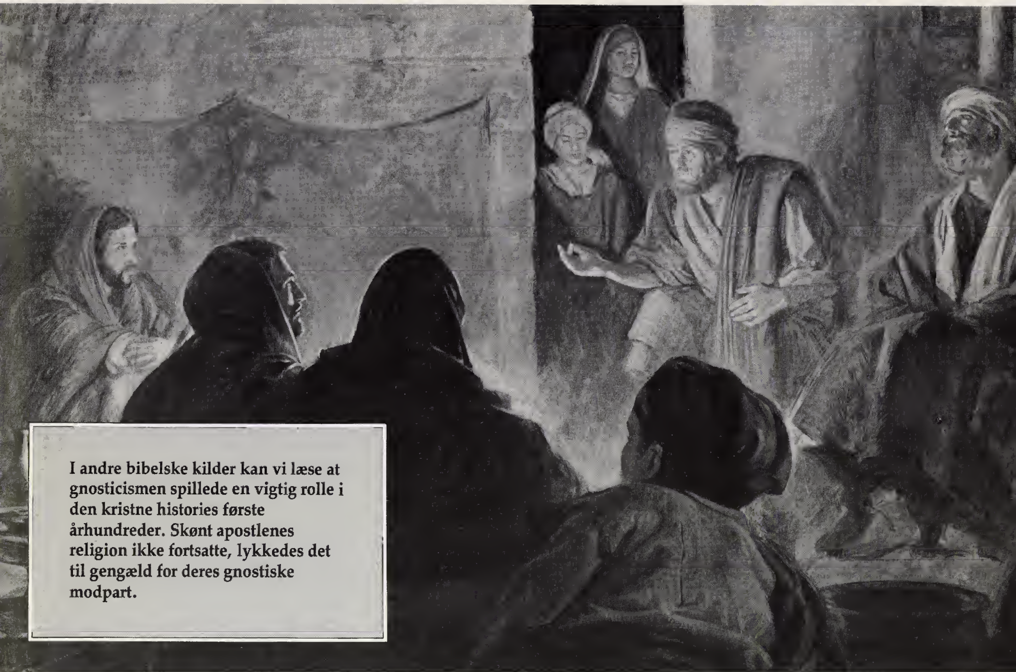
Johannes Åbenbaring
ca. år 96

1 til 3 Johannes
ca. år 98

Den apostolske tidsalders afslutning

Det nye Testamente giver os ikke en fuldstændig historie om den kristne kirke i det første århundrede efter Kristus. Ud over evangelierne har vi kun de 28 kapitler i Ap. G. – hvoraf størstedelen ikke er kirkehistorie, men en beretning om en apostels karriere, samt kun godt en snes breve. Gennem disse dokumenter får vi kun et vagt billede af de halvfjerds år perioden varede. Der er store huller i vor kundskab om apostlenes aktiviteter, deres liv, lærdomme og deres død. Vi ved dog at i de første år efter Jesu opstandelse, blev der føjet flere apostle til efterhånden som der opstod tomme pladser. [10] Men til sidst fulgte der ikke flere efter. Omkring år 95 var så vidt vi ved kun Johannes tilbage. Da Johannes forlod sin offentlige mission uddøde apostelembedet i kirken. Havde det været Guds vilje kunne han sagtens have udvalgt andre. Men det er tydeligt at det ikke var det. Herren tillod apostlene at uddø. Frafaldet fandt ikke sted fordi apostlene døde. Apostlene blev borttaget fordi frafaldet indtraf. [11]

Da Jesus udsendte sine særlige vidner i verden befalede han dem at bære vidnesbyrd om ham. Dette gjorde de på to betydningsfulde måder. For det første rejste de langt omkring og forkyndte evangeliet, idet de bar vidnesbyrd om Jesus og hans gerninger hvor som helst de kom og bragte frelse til dem der accepterede deres budskab. For det andet, måske det vigtigste, efterlod de deres vidnesbyrd i form af de optegnelser vi samlet kalder Det nye Testamente. Denne optegnelse blev bevaret gennem alle

I andre bibelske kilder kan vi læse at gnosticismen spillede en vigtig rolle i den kristne histories første århundreder. Skønt apostlenes religion ikke fortsatte, lykkedes det til gengæld for deres gnostiske modpart.

generationer, og det er skriftlige vidnesbyrd som er båret af dem der blev kaldet til at „være (Kristi) vidner . . . ja, indtil jordens ender" (Ap. G. 1:8). Apostlene blev bevaret på jorden tilstrækkelig længe til at udføre deres guddommelige kald. De svigtede ikke.

Som vi har set vidste Herren og hans apostle at de hellige ville vende sig fra den sande tro de var belært om. Vi har også set at det skete – langsomt i begyndelsen, men med større kraft i hvert efterfølgende årti. Og som vi har set det blev den sande myndighed også afvist samtidig med afvisningen af den sande religion. Om dette har ældste Mark E. Petersen sagt: „Men det er alt sammen forudsagt. Herren forudså dette frafald. Og ligesom Herren ikke udførte flere mirakler for de vantro i Kapernaum, således vil han heller ikke lade sine salvede tolv forblive hos en gruppe frafaldne. Derfor blev Johannes frataget menneskene." [12]

Da den sidste apostel havde forladt kirken kom frafaldets nat over den, og sådan forblev det indtil en ny dag oprandt – genoprettelsens dag. □

Fodnoter

[1] Se, som eksempel, James E. Talmage, *Det store frafald* (København); *Trosartiklerne* (København).

[2] Mark E. Petersen, „Tegn på den sande kirke" Den danske Stjerne, okt. 1979, s. 34–38. The Church of Jesus Christ of Latter-day Saints), pp. 8–9; Hugh W. Nibley, „Kristus mellem ruinerne" Den danske Stjerne, jan. 1984 s. 50–57; Talmage, *Det store frafald*, pp. 44–47.

[3] Sidney B. Sperry, „New Light on the Great Apostasy," *The Improvement Era*, sep. 1950, pp. 750–51.

[4] Se, som eksempel, McConkie *Doctrinal New Testament Commentary* 3:63; Sperry, *Paul's Life and Letters* (Salt Lake City: Bookcraft, 1955), p. 103.

[5] I R. M. Wilson findes en argumentation for gnosticisme indenfor kristendommen i det første århundrede. *Gnosis and the New Testament* (Philadelphia: Fortress Press, 1968), pp. 31–84.

[6] McConkie, 3:25–26; 29–30.

[7] Se f. eks. Irenaeus, *Against Heresies;* Clement of Alexandria, *The Stromata, or Miscellanies;* Tertullian, *Against Marcion 1–5, Against Valentinius, Prescription of Heresies, Scorpiace.* Alle disse beretninger findes i *The Ante-Nicene Fathers*, eds. A. Roberts and J. Donaldson (Grand Rapids, Michigan: Eerdmans, 1953). I-III.

[8] 1 Tim. 6:20; See Richard L. Anderson, *Understanding Paul* (Salt Lake City: Deseret Book Co., 1983), p. 318.

[9] Talmage, *Det store frafald*, p. 37; Anderson, „Clement, Ignatius, and Polycarp." Ensign, aug. 1976, p. 55; Sperry, „New Light," p. 711.

[10] Vi ved at følgende apostle blev kaldet – udover de oprindelige tolv: Mattias (Ap. G. 1:21–26), Jakob (se Ap. G. 11:17; Ap. G. 15; Gal. 1:19), Paulus (Ap. G. 14:14), and Barnabas (Ap. G. 14:14).

[11] Petersen, *Which Church is Right?* pp. 8–9.

[12] Petersen, *Which Church is Rigth?* p. 9. „Så fjernede Herren Johannes fra missionen og ingen har hørt noget til ham siden år 101." (p. 8).

Forberedelser til genoprettelsen

Åndelige tilkendegivelser forud for evangeliets gengivelse til jorden

David Boone

„Omkring den tid Joseph Smith fandt guldpladerne, begyndte jeg at fornemme at den tid var nær hvor Herren på en eller anden måde ville oprette sin kirke. Jeg forhørte mig rundt omkring i landet når jeg rejste, om man havde bemærket noget ejendommeligt fra Gud, noget som ikke havde været på jorden siden Kristi tid. Jeg hørte ikke om noget, og jeg levede enda kun ca 32 km øst for det sted hvor guldpladerne blev fundet." [1]

Skønt Solomon Chamberlain levede i nærheden af det sted hvor de indledende begivenheder omkring genoprettelsen fandt sted, hørte han intet om det før han rejste til Canada for at forkynde. Han var af Ånden blevet bevæget til at foretage en tur som ikke var planlagt. Han tog til Palmyra i New York, hvor han mødte familien Smith og besøgte dem. Da han bar sit åndelige vidnesbyrd for dem, blev han overrasket over deres reaktion.

„Jeg . . . lukkede munden op og begyndte at forkynde for dem," skrev Chamberlain, „med de samme ord som englen havde forkyndt mig i min åbenbaring. Jeg fortalte at alle kirker og trosretninger på jorden var forvanskede og at Gud ingen kirke havde på jorden, men at han om kort tid ville oprejse en kirke der aldrig skulle forsvinde eller nedlægges, og at den ville være ligesom den apostolske kirke. De undrede sig meget over hvem der mon havde fortalt mig dette, for de sagde at de havde det samme nedskrevet i deres hus og at det var taget fra guldpladerne og at det var det samme som han fortalte om. Jeg sagde, at Herren havde fortalt mig dette for flere år siden og tilføjede at hvis jeg befandt mig i et hus med syner ville jeg ønske at de ville fortælle mig om nogle af deres opdagelser, for jeg mente nok at jeg kunne tåle det. De fortalte så at de havde fået fat i en optegnelse på guldplader og at de netop var blevet færdig med at oversætte den. *Og så åbenbarede Herren ved Helligåndens gave og kraft for mig at dette var det værk jeg havde søgt efter.*"

Jeg blev hos familien Smith i to dage og hørte deres budskab om Mormons Bog. Derpå gik han med hen på trykkeriet hvor Mormons Bog var ved at blive trykt for første gang. „Så snart de havde trykt 64 sider tog jeg dem med mig og fortsatte min rejse til Canada, hvor jeg forkyndte alt hvad jeg vidste om mormonismen til alle både høje og lave, rige og fattige, og således kan I se at det var det første trykte om mormonismen der nogen sinde er blevet forkyndt i denne generation. Jeg mødte ingen på min over 1000 km rejse som nogen sinde havde hørt om den såkaldte guldbibel. Jeg opfordrede alle mennesker til at forberede sig på at modtage Guds forunderlige værk som netop ville fremkomme og at det aldrig ville blive nedlagt eller taget bort fra jorden." [2]

Da Solomon Chamberlain forlod sit hjem var det med en følelse af at Kristi kirke snart ville blive genoprettet. Men da han havde mødt familien Smith blev han overbevist om at det han tidligere havde følt var rigtigt.

Solomons fornemmelser om en kommende gengivelse af sandheden var ikke ualmindelig i tiden lige før tidernes fyldes uddeling oprandt. Lignende følelser og oplevelser havde andre som i tro søgte at kende Guds sind og vilje.

Verden havde i århundrede været berøvet evangeliet og ventede på den dag hvor alt skulle „blive genoprettet" (Ap. G. 3:21). Men det var først i det nittende århundrede et sådant løfte gav egentligt håb. På dette tidspunkt blev det bekendtgjort for et begrænset antal sandhedssøgere at genoprettelsen virkelig ville finde sted indenfor den nærmeste fremtid – og nogle fik endda løfte om at det ville ske i deres egen levetid.

Wilford Woodruff, der senere blev kirkens præsident, havde en oplevelse der gjorde indtryk på ham tidligt i sit liv, og det betød at han så hen til gengivelsen. Den ældre mand, Robert Mason, som Wilford Woodruff ofte besøgte, fortalte ham om et mærkeligt syn han havde haft nogle år før. „Jeg blev borttaget i et syn," sagde den gamle mand til ham, „og kom til en kæmpestor frugtplantage. Jeg blev sulten og gik rundt i den store frugtplantage for at finde noget frugt jeg kunne spise, men der var intet. Mens jeg stod der forbløffet og ledte efter frugt mellem de mange træer, begyndte træerne pludselig at falde om på jorden som om de blev revet omkuld af et vindstød. Der blev ved med at falde træer indtil der ikke var et eneste træ tilbage i hele frugtplantagen. Umiddelbart derefter sprængte det frem med spirer op af jorden og de blev til smukke unge træer. De skød knop, blomstrede og bar moden frugt, som var det smukkeste jeg nogen sinde havde set med mine øjne. Jeg strakte hånden ud for at plukke

noget af frugten. Jeg nød synet af den, men da jeg skulle til at spise den sluttede synet og jeg fik ikke smagt spor."

Efter synet havde hr. Mason bedt om at Herren ville udlægge synet for ham. „Så kom Herrens røst til mig og sagde: ‚Menneskesøn, du har søgt mig flittigt for at kende sandheden om min kirke og mit rige blandt menneskene. Dette har jeg vist dig, så du kan vide at min kirke ikke er organiseret blandt menneskene i denne generation du tilhører, men i dine børns tid skal Guds kirke og rige oprettes med alle de gaver og velsignelser som de hellige nød i tidligere tider. Du skal leve så du bliver bekendt med dette, men du vil ikke få del i dets velsignelser før du har forladt dette liv. Herren vil velsigne dig efter døden, fordi du har fulgt min Ånds anvisninger i dette liv.' "

Den ældre mand så på den unge mand og kom med en usædvanlig profeti: „Wilford, jeg vil aldrig få del i denne frugt i kødet, men du vil og du vil blive en betydelig personlighed i det nye rige."

Wilford Woodruff blev naturligvis bevæget over det han hørte. „Det virkede meget slående på mig," skrev han senere. „Jeg havde tilbragt mange dage sammen med denne gamle fader Mason i en periode på 20 år. Han havde aldrig nævnt dette syn for mig før. Da han gjorde det sagde han at han følte sig inspireret af Herrens Ånd til at fortælle mig om det."

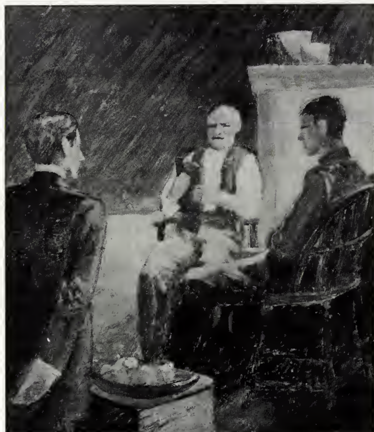
Efter at den unge Wilford havde hørt den gamles profeti om at han skulle leve og acceptere sandheden, drog han selv den samme konklusion efter oprigtigt at have søgt: „Jeg gik i gang med selv at studere skrifterne og bede oprigtigt til Gud dag og nat, så godt jeg nu kunne i de år før jeg hørte evangeliet i dets fylde forkyndt af en sidste dages hellig. Jeg havde tryglet Herren i mange timer ude i skoven, blandt klipperne, i markerne og i møllen – ofte midt om natten, for at få hans lys og sandhed og ånd til at føre mig ind på frelsens vej. Mine bønner blev besvaret og jeg fik åbenbaret mange ting. Mit sind blev åbnet for sandheden i den grad at jeg var fuldt overbevist om at jeg ville leve og se Kristi kirke oprettet på jorden, og se et folk genrejst som ville følge Herrens bud."

Opfyldelsen af fader Masons profeti var i sig selv en usædvanlig profeti. „(Fader Mason) fik sit syn i omkring år 1800," skrev ældste Woodruff, „han fortalte mig om det i 1830, det forår kirken blev organiseret. Tre år senere var jeg døbt ind i Jesu Kristi Kirke af Sidste Dages Hellige, og denne profet, Robert Mason, var næsten det første menneske jeg tænkte på. Da jeg ankom til Missouri med Zions lejr skrev jeg et langt brev til ham hvor jeg oplyste ham om at jeg havde fundet det sande evangelium med alle dets velsignelser, at den myndighed Kristi kirke havde var gengivet til jorden, således som han havde fortalt mig det ville blive, at jeg havde modtaget dåbsordinansen og håndspålæggelsen, at jeg for mig selv vidste at Gud, gennem profeten Joseph Smith, havde oprettet Kristi kirke på jorden.

Han modtog mit brev med stor glæde og fik det læst mange gange. Han behandlede det på samme måde som han behandlede frugten i sit syn. Han var meget gammel og døde hurtigt efter uden at have haft det privilegium at modtage evangeliets ordinanser under en ældstes hænder i kirken.

Ved den første mulighed jeg fik efter sandheden om dåb for de døde var åbenbaret, gik jeg i gang og fik gjort dåb for ham i Nauvootemplets dåbsbassin." [3]

En anden som modtog forsikring om evangeliets gengivelse var Benjamin Brown. „Jeg fik kundskab om at evangeliets fordums gaver – tungetale, magten til at helbrede syge, profetiens ånd . . . var ved at blive gengivet til dem der troede på Kristus. Åbenbaringen var en fuldstændig kundskab om kendsgerningen, den var så sikker at jeg følte det som om sandheden var blevet prentet ind i mig. Jeg vidste fra isse til hæl – hele min krop fyldtes med Helligånden! Jeg kan ikke sammenligne det med noget bedre end det der sker når en

Den kommende gengivelse af Kristi evangelium blev åbenbaret til Solomon Chamberlain i et syn. Efter han havde været sammen med Joseph Smiths familie og hørt evangeliets lærdomme, modtog han et vidnesbyrd om at det var det værk han havde søgt.

trykpresse efterlader uudsletteligt tryk på et stykke hvidt papir." [4]

Denne kundskab fik han til dels som følge af en oplevelse han tidligere havde haft. Da han var omkring 25 år havde han „et syn" hvor han så sin bror der var død 14–15 år tidligere. I synet var hans bror i færd med at bede. „Jeg hørte klart og tydeligt hans stemme og lyttede opmærksomt."

I løbet af bønnen henviste han til et stort værk som skulle udføres på jorden i de sidste dage og citerede adskillige skriftsteder. Jeg fattede dog ikke fuldt ud betydningen af dem før jeg kom ind i Jesu Kristi Kirke af Sidste Dages Hellige mange år efter og så hans ord praktiseret af dette folk, i form af de gaver der var blevet gengivet sammen med evangeliet, og det store arbejde med at indsamle de hellige fra alle nationer i de sidste dage og evangeliets fylde i sin herlighed og det var specielt dette han havde talt om måtte blive fremmet. Det varede ikke længe før han var ude af syne, men pludselig . . . var det som om jeg hørte en voldsom storm og samtidig fulgte en indflydelse der syntes at fylde både huset og mig selv og jeg hørte en stemme sige: „Dette er forståelsens ånd." [5]

Daniel Tyler, en af de første hellige som senere blev en fremstående person i kirkens historie, har fortalt, at da hans far og bedstefar havde studeret skrifterne, fik de tro på at den kirke Jesus Kristus oprettede ikke fandtes på jorden. Grunden til at de troede det var, at man ikke på det tidspunkt kunne se nogle af de tegn som Kristi tilhængere viste.

Bror Tyler fortalte endvidere: „Min bedstefar . . . profeterede om at han ville dø, men at min far (Andrew) ville leve og se den sande kirke blive organiseret med alle dens apostolske gaver og velsignelser." Den unge Daniel hørte og troede på denne profeti og genkendte det sande evangelium da det senere blev gengivet og han lærte om det. Ironisk nok afviste hans far det, og truede oven i købet med at gøre de familiemedlemmer der lod sig døbe arveløse.

„Men snart efter," berettede bror Tyler, „viste min bedstefar sig for min far i en drøm og fortalte ham, at det var dette folk han profeterede om da han levede, og så blev mine forældre døbt." Senere fulgte andre familiemedlemmer efter, bl. a. Daniel. [6]

Før Lorenzo Dow Young, der var en yngre bror til Brigham Young, hørte budskabet om gengivelsen, var han interesseret i religion og studerede flittigt Bibelen. Men han syntes ikke det var rigtigt at lade sig døbe i nogen af kirkerne. „Selv om jeg fra naturens hånd var religiøs . . . så virkede den sekteriske religion tom og ligegyldig på mig," skrev han. „. . . Jeg tilsluttede mig ikke nogen kirke, skønt jeg gik ind for religion, deltog i møder og talte for religionen når jeg havde mulighed for det." Alligevel bar hans forkyndelse god frugt. 60 mennesker ønskede at blive døbt efter at have hørt ham tale, men han afslog at udføre ordinansen og sagde: „Jeg har aldrig tilsluttet mig nogen trosretning og jeg føler mig ikke bemyndiget til at administrere en sådan."

En campbellitisk forkynder døbte dem Lorenzo havde omvendt og organiserede dem i en gren af den campbellitiske kirke, og han forsøgte at overtale Lorenzo til selv at lade sig døbe og forkynde trosretningen over hele landet.

„Jeg sagde at jeg ikke ville forkynde hans lærdomme. Hvis jeg overhovedet ville forkynde skulle det være Bibelen således som jeg forstod den . . . Ånden arbejdede med mig for at jeg skulle gøre alt så godt som jeg kunne, men jeg ville ikke tilslutte mig nogen religiøs trosretning. Dette standpunkt bevarede jeg trods alle fristelser dengang."

Da han blev præsenteret for Mormons Bog advarede han: „Jeg læser Mormons Bog og sammenligner den med Bibelen, hvorpå jeg vil faste og bede for at få kundskab om sandheden. Ånden syntes at sige: ‚Her har du vejen. Gå nu ind på den.'" Han blev senere døbt.

Flere år før havde Lorenzo en drøm og da han så tilbage på den kunne han se at den havde hjulpet ham til at acceptere evangeliets gengivelse: „I efteråret 1816, da jeg var ca 9 år, havde jeg en ejendommelig drøm. Det var som om jeg stod på en åben plads og så ud ad en jævn og smuk vej der førte op i luften i en vinkel på 45 grader, lige så langt øjet rakte. Jeg hørte støj som om en vogn kom kørende i stærk fart fra det der virkede oppe for enden af vejen. I løbet af et øjeblik kom den til syne. Den blev trukket at et par smukke, hvide heste. Vognen og seletøjet så ud som strålende guld. Hestene løb med vindens fart. Det blev åbenbaret for mig at Frelseren sad i vognen og at vognen blev trukket af hans tjenere. Vognen standsede i nærheden af mig, Frelseren spurgte hvor min bror Brigham var og da jeg havde fortalt dette, spurgte han mig yderligere ud om mine andre brødre og vores far. Da jeg havde svaret på spørgsmålene sagde han at han ønskede os allesammen, men især min bror Brigham. Hestevognen vendte omgående tilbage ad den vej den var kommet.

Jeg vågnede omgående og sov ikke mere den nat. Jeg blev bange og troede at vi alle skulle dø. Jeg kunne ikke se nogen anden løsning på drømmen. Det var mit syn ind i vores fremtid og jeg var dengang ikke i stand til at udlægge det." [7]

En anden dreng, John Taylor, fik en åbenbaring der viste hen imod gengivelsen, hvilket han først forstod flere år senere. „Mens han endnu var dreng," skriver hans historieskriver B. H. Roberts, „fik han en åbenbaring hvor han så en engel i himlen med en trompet i munden, udsende et budskab til nationerne. Betydningen af denne åbenbaring forstod han ikke før senere i sit liv."

Vi kan kun gætte på hvilket indtryk en sådan oplevelse må have haft på ham mange år senere, da han tilsluttede sig kirken og opdagede at det han havde set i åbenbaringen støttede troen på det gengivne evangelium og opfyldelsen af den profeti som apostlen Johannes fik på øen Patmos.

Mens han som 17-årig virkede som forkynder for metodisterne i England fik han yderligere et vidnesbyrd som han ikke dengang forstod. „Jeg har følt en stærk indskydelse i mit sind," fortalte han en kammerat, „til at jeg skulle rejse til Amerika og forkynde evangeliet!"

Hans historieskriver forklarer betydningen af disse følelser: „På det tidspunkt kendte han intet til Amerika ud over det han havde lært i geografi i skolen, og hans familie havde dengang slet ikke tænkt på at emigrere til dette land. Åndens røst lød så stærkt til ham ved den lejlighed at det gjorde et stadigt indtryk på ham så

Robert Mason modtog et syn om gengivelsen i 1800. I 1830 blev han tilskyndet til at fortælle det til Wilford Woodruff og til at profetere at den unge Wilford ville antage sandheden og spille en vigtig rolle i opbygningen af riget.

længe han forblev i dette land, og selv efter at han ankom til Canada, kunne han ikke gøre sig fri fra en følelse af at han havde et stykke arbejde at gøre, som han ikke dengang forstod." [8] John Taylor blev senere kirkens tredie præsident.

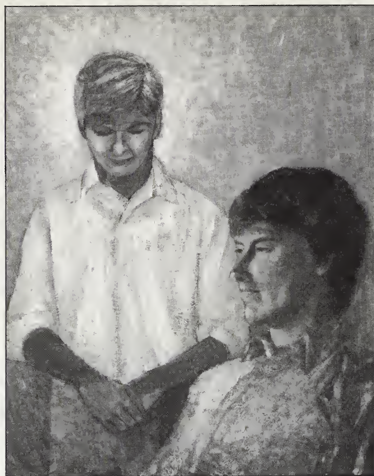
En anden som blev overbevist om at evangeliets gengivelse var for hånden, var Asael Smith, Joseph Smiths bedstefar. Asael var en dybt religiøs mand som stærkt opfordrede sin familie til at studere skrifterne. Skønt han til dels følte sig tiltrukket af universalisternes tro, holdt han sig almindeligvis på afstand af den tids sekter, fordi han ikke kunne forene de modstridende lærdomme med de sandheder han fandt i skrifterne.

Men Asael Smith havde store håb for fremtiden. Hans berømte oldebarn, ældste Joseph Fielding Smith, skrev om ham: „Han havde til tider Åndens inspiration over sig. Ved en lejlighed sagde han: ,Det er vist mig i min sjæl at en af mine efterkommere vil frembære et værk der vil revolutionere troen i den religiøse verden. 'Måske forventede han ikke at opleve den dag, men det viste sig at være tilfældet." [9]

Kort efter kirkens organisering og præstedømmemyndighedens gengivelse besøgte hans søn Joseph Smith sen. og hans sønnesøn, Don Carlos Smith, ham og gav ham en Mormons Bog. Mens den gamle mand læste bogen glædede han sig og sagde at han var sikker på at hans sønnesøns, Josephs værk, var Guds værk. I henhold til en anden sønnesøn, ældste George A. Smith, „hørte" den gamle herre „om Mormons Bogs fremkomst . . . og sagde at den var sand, og han vidste at der ville fremkomme noget i hans familie som ville revolutionere verden." [10]

På grund af sin fremskredne alder og sit dårlige helbred blev bedstefar Asael Smith ikke døbt. Han døde i oktober 1830 i en alder af 86, med en fast tro på at evangeliet var gengivet. En svigerdatter der var til stede ved hans død sagde: „Fader Asael Smith . . . erklærede på sit dødsleje at han fuldt og fast troede på det evige evangelium og var ked af at han ikke var blevet døbt, da Joseph, hans søn havde været der, samt at han erkendte at universalismens lære, som han længe var gået ind for, ikke var sand. For selv om han havde efterlevet denne religion i 50 år, erklærede han alligevel nu at den ikke tilstrækkeligt kunne trøste ham i døden." [11]

Joseph Smiths mor, Lucy Mack

Benjamin Browne så i et syn sin afdøde broder, som bad om et stort værk der skulle udføres på jorden i de sidste dage.

Smith, havde også særlige drømme der viste hen imod evangeliets gengivelse. Engang efter hun havde bedt for sin mand – „om at han måtte møde det sande evangelium og at hans hjerte ville blive blødgjort, så han ville modtage det, eller at han ville blive mere religiøs" – blev hun i et drøm oplyst om at han ville lære „Guds Søns rene og ubesmittede evangelium" at kende og at „når han var nået længere fremad i livet ville (han) høre og modtage (det) af hele sit hjerte og fryde sig over det. Han ville desuden modtage intelligens, lykke, herlighed og evigt liv." [12]

Joseph Smith sen. og hans hustru Lucy accepterede naturligvis evangeliet da deres søn, Joseph underviste dem i det – ligesom de mange andre gjorde som i forvejen var blevet forberedt på gengivelsen.

David F. Bone er far til fire og underviser i religion ved Brigham Young universitetet. Han virker for tiden som højpræsternes gruppeleder i sit ward, Orem i Utah. ☐

Fodnoter

[1] Larry C. Porter, „Solomon Chamberlain – Early Missionary," *BYU Studies*, (Spring 1972), pp. 315–16.

[2] Ibid., pp. 316–17; italics added.

[3] Matthias F. Cowley, *Wilford Woodruff: History of His Life and Labors* (Salt Lake City: Bookcraft, 1964), pp. 16–18.

[4] Benjamin Brown, *Testimonies for the Truth: A Record of Manifestations of God, Miraculous and Providential* (Liverpool: England: S. W. Richards, 1853), p. 7.

[5] Ibid., p. 4.

[6] Daniel Tyler, „Incidents of Experience," *Scraps of Biography, Classic Experiences and Adventures* (Salt Lake City: Bookcraft, 1969), pp. 22–23.

[7] Lorenzo Dow Young, „Lorenzo Dow Young's Narrative" *Fragments of Experience, Four Faith Promoting Classics.* (Salt Lake City: Bookcraft, 1968), pp. 23–25, 31–33.

[8] B. H. Roberts, *The Life of John Taylor* (Salt Lake City: Bookcraft, 1963), p. 28.

[9] Joseph Fielding Smith, *Essentials in Church History* (Salt Lake City: Deseret Book, 1973). Chapter 5, Subheading 5 p. 25.

[10] In *Journal of Discourses*, 5:102.

[11] Quoted in Richard L. Anderson, *Joseph Smith's New England Heritage* (Salt Lake City: Deseret Book, 1971), p. 215 (note number 217).

[12] Lucy Mack Smith, *History of Joseph Smith* (Salt Lake City: Bookcraft, 1958), pp. 43–45.

Bibliografi

Anderson, Richard L. *Joseph Smith's New England Heritage.* Salt Lake City: Deseret Book Company, 1971.

Backman, Milton V., Jr. *Joseph Smith's First Vision.* Salt Lake City: Bookcraft, 1971.

Barlow Israel. *The Israel Barlow Story and Mormon Mores.* Salt Lake City: Publishers Press, 1968.

Brown, Benjamin. „Testimonies for the Truth," *Gems for the Young Folk.* Salt Lake City: Bookcraft, 1968.

Cowley, Matthias F. *Wilford Woodruff: History of His Life and Labors.* Salt Lake City: Bookcraft, 1964.

Porter, Larry C. „Solomon Chamberlain – Early Missionary," *Brigham Young University Studies.* 12 (Spring, 1972): 314–318.

Pratt, Parley P. *Autobiography of Parley Parker Pratt.* Salt Lake City: Deseret Book Company, 1964.

Roberts, B. H. *The Life of John Taylor.* Salt Lake City: George Q. Cannon & Sons, 1892.

Smith, George A. *Journal of Discourses.* Liverpool: 1858. 5 (August 2, 1857): 102.

Smith, Joseph, Jr. *History of the Church of Jesus Christ of Latter-day Saints.* Salt Lake City: Deseret Book Company, 1976.

Smith, Joseph Fielding. *Essentials in Church History.* Salt Lake City: Deseret Book Company, 1971.

Smith, Lucy Mack. *History of Joseph Smith.* Salt Lake City: Bookcraft, 1958.

Tanner, George S. *John Tanner and His Family.* Salt Lake City: Publishers Press, 1974.

Tullidge, Edward. *Women of Mormondom.* New York: 1877.

Tyler, Daniel. „Incidence of Experience," *Scraps of Biography.* Salt Lake City: Bookcraft, 1969.

Whitney, Orson F, *Life of Heber C. Kimball.* Salt Lake City: Bookcraft, 1967.

Woodruff. Wilford. *Conference Report of the Church of Jesus Christ of Latter-day Saints.* (April, 1898).

Young, Lorenzo Dow. „Lorenzo Dow Young's Narrative," *Fragments of Experience.* Salt Lake City: Bookcraft, 1968.

Yao-Shi

Richard Tice

Ældste Anderson og jeg lod blikket glide hen over bagsiden af to etagehuse for at se om der var tomme vinduer. På altanerne hang tøj til tørre på stativer. Over rækværket til altanerne lå *futon*, kulørte madrasser og tæpper. Nogle af kvinderne bankede tæpperne med bambusstænger. Vi følte os også gennembanket. Klokken var kun 10.30 om formiddagen og vi var allerede slået ud.

„I dag vil det lykkes," sagde min kammerat.

„Jeg er sikker på at vi vil finde en."

Vi *var* helt sikre, men i dag var det også fredag og de nye missionærer ville komme i morgen. Der var nu så mange at missionen havde måtte åbne 3 nye grene, en her i Yao-shi. Vi skulle finde en lejlighed til de nye missionærer i dag.

Ældste Anderson pegede på en lille frugtbod. „Ældste Tice, jeg giver noget frugt. Du tænker alt for meget." Han havde gråblå øjne og lyse fregner og hår, i stærk modsætning til min mørke hud og sorte hår.

„Du har ret. Lad os på forhånd fejre det at finde en lejlighed med at spise frugt, og når vi har fundet et sted giver jeg en forfriskning i Hr. Donuts æbleskivebutik. Med cremefromage og hindbær."

„Du siger noget! Æbleskiver og cremefromage er netop det der skal til for at glemme vablerne på mine fødder!"

Vi valgte nogle lysegule *nashi* (blanding af æble og pære) med tynde skræller. De knasede når vi bed i dem og saften løb ud af dem. Mellem de gamle træhuse fandt vi en lille park. Det var uhøfligt at spise på gaden, men i parken kunne det lige gå an.

Fire børn under skolealderen standsede deres leg for at stirre på de fremmede. Deres mødre sagde at de ikke måtte stirre og forsøgte at få dem væk. *„Ii desu Yo"* (Det er helt i orden), forsikrede vi dem. Derpå brækkede ældste Anderson med sine stærke hænder to frugter halvt over og gav de måbende børn hver en halv. Vi præsenterede os. *„Tice Choro to moshimasu"* (Mit navn er ældste Tice).

„Anderson Choro dasu" (Jeg hedder ældste Anderson).

Jeg gav ældste Anderson mine papirservietter så han kunne tørre sine hænder. Et par kvinder fnisede. Vi gav dem vore visitkort og skrev deres adresser ned, hvorpå vi gik efter at have bukket mange gange.

Da vi forlod bænken sagde ældste Anderson: „Nu har vi hver dag fra kl. 8.30 til kl. 21.00 gået rundt og søgt! Hvem skulle tro at det kunne tage så lang tid at finde en lejlighed?"

„I to og en halv uge. Vi må lade missionærerne gå herhen i nabolaget når de har fået et sted at bo. Jeg ville ønske vi kunne arbejde her."

„Ja, jeg elsker denne by."

Nogle timer senere var vi igen ude på hovedgaden og der var færre huse og vejen løb ind i en motorvej.

„Nå, ældste Tice, så er vi her igen. Hvad gør vi nu?"

Vejskiltene der stod på den anden side af gaden blev langsomt utydeligere i skumringen. Et par biler susede forbi.

„Det ser ikke ud som om denne vej fører ind til byen." Jeg stoppede op. „Klokken er 19." Han nikkede. „Der er to timer til vores tog går." Han rørte sig ikke, men nikkede derpå igen. Jeg måtte gøre et eller andet.

Der lå en række rismarker hvor husene holdt op. Risen stod højt og mørket sænkede sig over markerne. De kraftigt grønne, modne aks glitrede. Jeg smilede pludselig. „Har du nogen sinde spist riskerner lige fra stilken?"

„Er de ikke hårde?"

„Jo da. Det skæggeste er at pille dem." Jeg plukkede seks korn og gav ham tre. „Jeg har kun prøvet det to gange. Jeg har ikke lyst til at spise al deres ris fra dem."

Min kammerat begyndte at smile. „Du er formodentlig den eneste i hele Japan der spiser rå ris."

„Prøv det. Du kan blive den anden."

Vi skrabede de fastsiddende avner af indtil kernerne viste sig.

Ældste Anderson puttede en i munden og bed hårdt i den. Den knækkede. Så sank han den til sidst. „Synes du det er morsomt?" spurgte han.

„Selvfølgelig er det det," svarede jeg.

Rundt omkring os stod risplanterne og strålede under en gadelampe. Vi stod og kiggede på det et øjeblik. „Skal vi ikke prøve at bede igen?" foreslog jeg.

„Jo, det tror jeg vi skulle."

Jeg pegede på en gyde der lå et par bygninger henne. Bortset fra en enkelt lille købmand var alle forretningerne langs vejen lukkede. „Lad os gå derned. Det ser ud til at vi kan stå for os selv der." Vi gik over gaden og smuttede ind i gyden. „Ældste Anderson, vil du bede bønnen?"

„Ældste Tice, det vil være mig en glæde." Vi stod med ansigtet mod hinanden og bøjede vore hoveder.

„Vor kære og nådige himmelske Fader. Du ved vi har brug for dig. Du har sendt os herhen hvor evangeliet endnu ikke er blevet forkyndt. Vi har mange gange bedt dig om hjælp til at finde en lejlighed. Vi har brug for din hjælp. De mennesker der bor i denne by har brug for din hjælp. Vi ved ikke hvordan vi skal finde en lejlighed i af-

WHI
TTA
KER

ten, derfor beder vi, vil du ikke nok vejlede os. Vi beder dig om denne hjælp i Jesu Kristi navn, amen."

Vi følte os straks opløftede. Vi satte vores højre hånd med håndfladen nedefter, jeg satte min ind under ældste Andersons, så strakte vi dem opefter med et hjerteligt „*Yoshi!*" (OK!)

Jeg sagde: „Der ligger et ejendomskontor et par huse herfra. Vi gik forbi før men kontoret var lukket." Vi småløb derhen.

Nu var gaden ikke længere tom. Folk stod og sludrede foran deres huse og nød den kølige aften. Vi nåede hen til ejendomskontoret, men der var stadig lukket. Vi bankede på døren. Mellem bygningen og de nærliggende træhuse løb en lille vej på den ene side af huset. Små 100 m borte gik en ranglet, midaldrende mand og lagde en golfkugle klar til slag. Det første slag han slog var et fejlslag og kuglen trillede hen imod os.

Jeg skyndte mig at samle den op og give ham den.

„*Arigato*" (Tak), sagde han. Han har nok tænkt jeg var japaner for han svarede: „*Do itashimashite*" (Velbekomme), han spærrede øjnene vidt op. De blev endnu større da han så ældste Anderson komme.

„*Hee. Gaijin desu ka*?" spurgte manden. *Gaijin* var den populære forkortelse af *gaikokujin*, som betyder folk fra et fremmed land.

Vi nikkede.

Vi spurgte om han vidste hvem der havde ejendomskontoret.

„Det er mit kontor," sagde han og pegede på sin næse med pegefingeren. „Det er min fridag i dag."

„Vi er glade fordi vi fandt Dem," sagde ældste Anderson.

Ejendomshandleren trådte et skridt baglæns af overraskelse. Han tabte sin golfkugle. „De taler også japansk?"

„Ja, jeg gør."

„*Hee.* I taler så godt begge to. Er I amerikanere?"

„Vi er fra Californien," svarede jeg.

„Åh Californien. Varm sol og appelsiner. Jeg vil besøge San Francisco en dag." Han gik rundt om huset hen foran døren og åbnede den. „Kom indenfor." Så trak han et par stole frem, tog en flaske *Karupisu*, en sur mælkedrik, fra det fyldte køleskab og vendte tre glas om på et viskestykke. Han hældte noget af den koncentrerede drik i hvert glas og supplerede med koldt vand. „Jeg er ked af at jeg ikke har noget *sake*" (risvin).

„Det er helt i orden. Vi drikker hverken *sake* eller nogen anden form for alkohol," sagde jeg.

„Det er da fint! jeg for min part drikker alt for meget, mit ansigt bliver helt rødt." Han kom hen med glassene til os. „I er sådan nogle fine unge mennesker," bemærkede han. „Skal vi præsentere os? *Mochida Ryusuke desu*" (Jeg hedder Ryusuke Mochida).

„*Hajimemashite, Mochida-san. Tice Choro desu*" (Goddag hr. Mochida. Jeg hedder ælste Tice).

„*Hajimemashite. Anderson Choro desu* (Goddag, jeg hedder ældste Anderson). Vi er missionærer fra Jesu Kristi Kirke af Sidste Dages Hellige."

Vi gav hinanden et kraftigt håndtryk. „Måske kunne de hjælpe os," begyndte jeg.

„Vi har brug for en lejlighed til fire unge mænd der er missionærer. Der skal mindst være to seks-jo værelser, et fire til fem-jo med køkken, badeværelse og et toilet med træk og slip." En *jo* var den plads man bruger til en gulvmåtte.

„*Yoshi*, det var store lejligheder, men jeg har et par stykker. Lad mig vise jer noget at det jeg har. Jeg har en ny en med to otte-jo værelser – 750.000 yen i depositum og 35.000 yen om måneden. Det er ikke så dyrt."

Han gik hen imod sit skrivebord.

„Det er noget af et problem. Vi har fået lov at give højst 500.000 yen i depositum og 28.000 i leje."

Han vendte sig halvt mod os. „Det er umuligt. Ikke her omkring Osaka. Selv de gamle steder i den størrelse koster op til 600.000 yen." Han satte sig ved sit skrivebord og rystede på hovedet. „Kan I ikke gå lidt højere op?"

„Missionshjemmet har fastsat en standard for den leje vi må betale for alle lejligheder."

„Vi har gået rundt og ledt her i Yaoshi i to uger," sagde ældste Anderson. Vi så forventningsfuldt på Mochida-san.

„*Saa.* Nå, men jeg ringer til min ven som har det største ejendomskontor her i Yao. Hvis ikke han har noget så findes der ikke noget." Han tog telefonen og drejede. „*Moshi moshi* (hallo). *Okusan desu ka?* (Er det fruen?) *Ryusuke desu.* (Det er Ryusuke). *Ee. Imasu ka? Hai.*" (Ja. Er han der? Ja.) Han så op. „Han er hjemme –" men så afbrød han. „*Hai.* Er det forretning. *Ano,* der er to amerikanere her. De leder efter en lejlighed: Seks-jo to værelser, køkken, bad og toilet med bad og træk og slip. Jo jeg har, men prisen er et problem.

500.000 i depositum, 28.000 i leje . . . Har du – de taler japansk . . . Nå? . . . Jo, men du kan da tale med dem. Det skal du ikke spekulere på." Han vinkede til mig at jeg skulle skynde mig. „Han har et sted, men han har ikke lyst til at leje det ud til jer." Han gav mig røret.

„*Moshi moshi*" (hallo) var alt hvad jeg kunne komme i tanke om at sige.

„*Moshi moshi.* Du taler japansk?" Det lød mere tvivlende end som et spørgsmål.

„Noget. Jeg har været i Japan i et år og ni måneder."

„Du taler helt godt. Har du studeret japansk længe i Amerika?"

„Nej. To måneder i Hawaii og resten her."

„Hvilken skole går du på?"

„Jeg går ikke i skole. Jeg er missionær for Jesu Kristi Kirke af Sidste Dages Hellige –"

„En kristen kirke, av? Nå, jeg er ked af at måtte skuffe jer. Nu vil jeg gerne tale med Ryusuke."

Jeg så forvildet op. „Han vil gerne tale med dem."

Mochida-san tog røret. „*Moshi moshi. Ee.* Hvorfor vil du ikke? Det kan da ikke skade noget at se dem . . . Har du nogen sinde mødt nogen? Er det i orden? . . . Jeg kommer med dem. Du kan da bare sige hej." Han lagde røret og trak på skuldrene. „Han er ellers meget venlig. Nå, skal vi tage afsted?"

Kontoret lå i et nyt hus med blåt tag, næsten hele forsiden var af glas. Mochida-san stod ud af sin bil og vi krøb ud efter den sammenkrøbne stilling vi havde sidde i på bagsædet. Vores ven åbnede døren lidt op. „*Gomen kudasai. Mairimashite yo*" (Undskyld mig).

„*Dozo, dozo, ohairi kudasai*" (Kom indenfor). En slank kvinde i en purpurrød og blå bomuldskimono kom frem ved den ene side af gardinet, hun kom med en bakke med tekopper og en tepotte. Hun satte bakken og trippede hen imod os men stod stille på *genkanen*, eller i døråbningen. Mochida-san lukkede døren helt op. Da hun atter inviterede os indenfor, trådte vi fra *genkanen* ud på gulvet i de slippers vi fik og lod vore sko blive bag os. En kraftigt bygget mand, ca. 170 cm høj, kom hurtigt ind gennem bagdøren. Han skulede. Ældste Anderson og jeg bukkede og præsenterede os.

Vores vært gengældte hurtigt vores hilsen. „*Seki Nijiro desu*" (Jeg er Nijiro Seki). Han hustru smilede elskværdigt og bøjede sig langsomt. Han så på ældste Anderson. „Taler du også japansk?"

„Ja, jeg taler japansk. Jeg har kun været i Japan i et år, så jeg taler ikke så godt som ældste Tice."

„I har jakkesæt på. Jeg ville ikke have talt med jer hvis I var kommet langhåret og i cowboybukser."

„Vi er allesammen korthåret og går med jakkesæt. Det er en regel for missionærer," sagde ældste Anderson.

„Nå, men sid ned. Vi kan da tale sammen." Han og hans hustru satte sig i deres stole. Vi og Mochida-san satte os på sofaen.

Så begyndte jeg: „Vi har hver dag i to en halv uge søgt efter en lejlighed. Vi er nødt til at finde en inden i morgen. Vi har – "

„Min beboelsesejendom ligger i et roligt kvarter. Den er for nygifte. De passer godt på deres lejligheder. Fire unge studenter –"

„Missionærer," greb jeg ind.

„*Ee to* . . . missionærer . . . jeg kan ikke leje ud til enlige mænd. De roder i deres værelser fordi deres mor ikke er der og kan gøre rent efter dem. Nygifte er mere samvittighedsfulde."

„Det er en missionærregel at vi skal gøre rent i vores lejligheder," sagde jeg.

„Det gør vi hver morgen fra 8–8.30. Vi bliver også inspiceret."

„Gør man det? Men I har stadig aske og cigaretskod over det hele. Unge mænd –"

„Nej, vi ryger slet ikke."

Seki-san snublede over ordene. Mochida-san stirrede forbløffet på mig.

„Det er rigtigt," sagde ældste Anderson. „I vores kirke har vi fået den befaling ikke at ryge. Det er meget usundt."

Begge mænd nikkede. Seki-sans hustru udnyttede tavsheden til at skænke noget te.

Jeg stammede: „Undskyld, men er det *ocha*?" (te).

„Nej. Det er *mugicha*." *Mugicha* blev lavet af bygkerner som blev ristet helt sorte. Det var noget der ofte blev serveret om sommeren.

„*Yokatta*!" (Det er godt!) sagde vi lettede. Jeg forklarede: „Vi drikker ikke noget som helst der er lavet af *cha* blade. Vi drikker heller ikke kaffe. Det hører med til vores sundhedslov."

Hustruen var nu færdig med at skænke teen. „Det er meget strengt. Men I skal ikke være bange det her er *mugicha*." Hun satte tekopperne foran os. Drikken var så varm at jeg ikke kunne holde mine fingre på den udvendige side af koppen.

„Grøn te er sund for jer." Seki-san var tilsyneladende kommet sig over overraskelsen. „Jamen stadigvæk, unge mænd er ikke ansvarsfulde nok. Man kan aldrig vide hvornår de kommer hjem. Jeg vil ikke have at de forstyrrer andre midt om natten. Jeg beklager."

Ældste Anderson svarede: „I missionen har vi udgangsforbud efter kl. 21.30 og alle missionærerne skal være i seng kl. 22.30."

„Og vi skal stå op kl. 6.30," sagde jeg.

„*Maa* (Åh!). Er det sådan?" Seki-san flyttede sig uroligt i sin stol. „Jeg kan simpelthen ikke leje ud til jer. Alle de andre familier er jo nygifte. I vil komme og gå hele dagen. Radioen går. I vil forstyrre de andre." Han rejste sig uventet og hævede stemmen. „Ægtemændene vil være væk og kun *okusan* (hustruerne) vil være hjemme – det er helt utilladeligt! Jeg kan ikke tillade umoralitet! *okusan* og ugifte mænd! og hvad med unge piger? Hvem skal hindre dem i at komme? Man kan aldrig vide –"

„Vent et øjeblik!" udbrød jeg.

Ældste Anderson sprang op. „Vi er missionærer af Jesu Kristi Kirke af Sidste Dages Hellige! Ved De hvad det vil sige!"

Seki-san holdt inde og hans hustru skænkede ham noget *mugicha*. Han hævede tekoppen og sluprede højlydt før han satte sig.

Jeg lænede mig fremover og så indtrængende på ham. „Da vi blev medlemmer af kirken aflagde vi nogle strenge løfter overfor Gud. Et af dem kalder vi kyskhedsloven. Vi holder os kyske før ægteskabet og trofaste når vi er blevet gift. Missionærer prøver især at efterleve alle budene. De tror at budene er fra Gud. De bringer os glæde og gør os til agtværdige og respektable mennesker. Vi lover også at vi ikke vil komme sammen med piger i de år vi arbejder som missionærer. Under vores mission må vi ikke tillade andre at komme ind vore lejligheder end missionærer." Min vrede var næsten forsvundet og jeg havde fået samvittighedsnag. Jeg så ned. „Naturligvis undtagen værterne . . . De må meget undskylde at jeg blev så oprevet."

Seki-san viftede med hånden. Nej, nej. Det er helt i orden. Vi skal da være venner.

Ældste Anderson begyndte at tale ivrigt: „Jeg tror vi bliver gode lejere. Vi studerer japansk og evangeliet hver morgen. Vi forlader lejligheden hver dag kl. 10.30 og er kun hjemme ved måltiderne. Vi må ikke lytte til popmusik og eftersom de fleste af os ikke bryder sig om klassisk musik vil der være ret stille." Han grinede bredt. Hans dejlige, naturlige smil virker smittende.

„*Saa, saa* (kom så), nu skal vi have noget *sake*."

Hans hustru begyndte at rejse sig, men Mochida-san, som havde været helt stille indtil nu, brød ind: „De drikker heller ikke *sake*."

„Nå ja, men så *biru*." Øl er yderst populært i Japan.

„Nej, de drikker heller ikke *biru*. Slet ikke noget alkolol." Han morede sig inderligt. Han klappede os begge på ryggen. „Fine fyre. Måske skulle jeg holde op med at drikke."

„Du? Den dag du holder op med at drikke gør jeg det også." Seki-san lo.

„Nå, jeg kan da altid skære ned på forbruget."

„Det skulle du. Så behøvede jeg i det mindste ikke bekymre mig om at støde ind i de tomme *biru* flasker foran din dør." Han tav og rejste sig. „Skal vi se på mulighederne?"

„Mener De?" – Jeg kunne knap nok tro på det jeg hørte. Jeg blinkede kraftigt for at holde tårerne tilbage. „Mange, mange tak." Jeg tog mit lommetørklæde og tørrede øjnene.

„*Ii to mo* (helt i orden). Det vil være mig en ære at leje ud til jer. Det gør jeg med glæde."

Ældste Anderson rejste sig og gav Seki-san hånden. „Vi er meget taknemmelige." Så begyndte vi at græde. Til sidst måtte jeg låne min kammerat mit lommetørklæde.

Da vi gik en halv time senere for at nå toget og lige før vi kravlede ind i Mochida-sans bil, begyndte ældste Anderson at nynne vores yndlingsreklamemelodi fra radioen: „Mr. Doughnuts." ☐

Mit første mål:

Få far omvendt

Elizabeth Sainsbury Orton

(Dette er en sand hændelse, kun navnene er ændret)

Det er svært at være det eneste medlem eller den eneste aktive i sin familie. Det virker som om hele wardet er fyldt med ideelle familier der holder familiehjemmeaften, familiebønner, læser sammen i skrifterne – alt sammen noget man også ønsker at have. I mellemtiden sidder man alene i kirken eller følges med en anden familie til wardets sammenkomster. Ikke fordi man ønsker at bytte familie, men man ønsker at ens familie skal ændre sig, fordi man elsker dem og ønsker dem evige velsignelser: man ønsker ikke at sidde alene i forsamlingen i livet herefter. Dog bliver man mismodig når de svarer nej på ens anmodninger. Til tider får man ligefrem selvmedlidenhed. Men man klamrer sig altid til det håb at de en dag vil tilslutte sig kirken. Susan havde også dette håb.

Susan er 16 år, en dejlig, talentfuld pige, dejlig fordi hun har selvtillid og talentfuld fordi hun føler sig motiveret. Fremfor forsigtigt at dyppe tæerne i livets strøm, dumper hun billedligt talt i med hovedet først, måske bliver hun blå om læberne og må kæmpe for at få vejret i begyndelsen, men hun har det alligevel godt bagefter. Efter sin dåb for 3 år siden koncentrerede hun sit mål om hjemmet: hun ønskede at få sin far døbt.

„Jeg vidste at hvis min far blev

Da Susan var døbt gik hun i gang med at få hele sin familie ind i kirken, men hun vidste at hun måtte have sin far døbt først – og det ville ikke blive nemt.

døbt, ville min mor også komme i kirken. Så det var mit første mål," mindedes Susan. „Jeg troede at jeg selv kunne klare det fordi jeg vidste at mine forældre holdt af mig og derfor troede jeg at de gerne ville lade sig døbe," sagde hun frejdigt. „Jeg forsøgte alt," tilføjede hun mere ydmygt.

„Jeg forsøgte at anvende tvang, men det virkede ikke. Så forsøgte jeg at få dem til at få medlidenhed med mig. Jeg fortalte dem at jeg måtte sidde helt alene i kirken og synge for mig selv og at alle de andre var sammen med deres familier. Det virkede heller ikke."

Selv om Susan somme tider følte sig mismodig gav hun ikke efter. „Da jeg havde lært mere om at missionere," fortsatte hun, „forsøgte jeg forskellige andre metoder. Jeg inviterede dem med til kirkens møder. Jeg holdt taler til nadvermødet og så kom min mor. Engang skulle jeg synge til en stavskonference. Jeg fik mor til at købe en ny kjole. Det var min mors mening at komme, men hun blev syg, så jeg tog afsted uden håb om at se hverken min mor eller far. Mens vi stod og sang så jeg ned bag i kirkesalen og fik øje på min far der kom ind gennem døren. Jeg var lige ved at græde, men det måtte jeg jo ikke for jeg skulle synge.

En anden gang kom min far med mig til wardets far-datterfest. Mens vi sad og spiste så jeg på min far og så fik jeg den tanke at han en dag ville blive døbt. Midt under måltidet vidste jeg det, og det var noget jeg ønskede mere end noget andet."

Men dåb sker ikke fra den ene dag til den anden. Susan måtte lære noget mere om at missionere. „Jeg vidste at jeg ikke kunne klare det selv," indrømmede hun.

En dag på vej hjem fra skolen så Susan to cykler parkeret på den vej hvor hun bor og to missionærer stod og bankede på en dør. Missionærerne havde været hjemme hos Susan 5 gange før. I reglen kom de kun een gang. Men Susan ville ikke have at det skulle stå i vejen for hendes nye spændende mulighed. Måske var hendes far parat denne gang.

„Jeg håbede på at missionærerne ikke kom ind i det hus hvor de bankede på, for jeg ville gerne tale med dem. Det gjorde de heller ikke, så jeg fortalte dem om min far. De sagde at de den morgen havde bedt om hvor de skulle arbejde og de blev sendt hen til vores vej. Jeg tror Herren vidste at min far var parat til at høre evangeliet. Uanset om andre ved det eller ej, så ved Herren det, og det er det eneste der betyder noget."

Men det hele gik ikke så let. Der var tidspunkter hvor Susan var ret nedtrykt og spekulerede på hvorfor tingene ikke går noget hurtigere. „Så måtte jeg huske på at det gik langsomt for mig at gøre mig rede til at blive døbt. Jeg så mig omkring på andre unge mennesker som sad for sig selv i kirken eller hvis forhold syntes værre end mine, de virkede ikke nedtrykte. Deres eksempel hjalp mig til ikke længere at have selvmedlidenhed."

Samtidig med at Susan blev klar over at hendes eksempel havde enorm betydning, høstede hun også velsignelserne ved at missionere – hun forberedte sig og udviklede sig.

„Jeg måtte være lige så parat som min far. Jeg måtte bede en masse, faste og oven i købet omvende mig på visse punkter. Jeg erkendte at missionering er kærlighed og tjenestegerninger, at det er at fortælle sin far og mor at man elsker dem, selv om ens små søskende står og lytter. Jeg forsøgte også at følge missionærernes eksempel og vise min far kærlighed." Missionærerne besøgte Susans hjem 7 gange i løbet af 5 måneder. Hver gang kunne hun se at hendes far kom kirken nærmere.

„En aften i april skulle jeg til fødselsdagsinterview hos biskoppen. Min far kom for at hente mig bagefter." Susan fortsatte skælmsk: „Jeg gemte mig i hallen så han blev nødt til at lede efter mig. Da han kom ind i kirken spurgte han om han kunne tale med biskoppen alene. Han talte med ham en halv time mens jeg stod ude i hallen og spekulerede på hvad i alverden de talte om!

På vejen hjem var jeg nysgerrig efter hvad der var sket under samtalen. Pludselig sagde min far: ‚Nå ja, Susie, jeg tænkte, jeg lader mig døbe.' Og der sad jeg. Jeg var lige ved at græde, men jeg vidste at det måtte jeg ikke, min far bryder sig ikke om store følelser. Det eneste jeg sagde var ‚det synes jeg er dejligt.' Det var dumt at sige, men hvad skulle jeg sige når jeg lige var ved at nå mit største mål."

Susans far blev døbt den 14. april.

Men Susan er godt klar over at hendes missionering ikke er forbi endnu. „Jeg bliver stadig utålmodig og mismodig ind imellem, men jeg kom til at indse at en familie bliver celestial skridt for skridt. Jeg er nødt til at forstå mine forældre. Og jeg må gøre min del. Når jeg er åndeligt nede kan jeg se det derhjemme. Så jeg prøver at bevare et stærkt vidnesbyrd ved at gøre det, der forventes af mig. Så føler jeg mig bedre tilpas."

Susan har lært en masse om at missionere, gennem prøvelser og fejltagelser. Hun har lært at tid og reaktioner er forskellig for forskellige mennesker. At tvang og selvmedlidenhed ikke fører til noget og at det er langt vigtigere at udføre rigtige tjenestegerninger end blot at tale om dem, at Ånden må påvirke folks liv og at de må ønske – nå ja, ønsker mangler ikke hos Susan, hun fortsætter trods fejltagelser sine forsøg med tappert at efterleve evangeliet, skønt hun somme tider er lidt bange for det, føler sig kejtet og det kan være meget svært.

Men Susan er positiv og konkluderer: „Min far ville absolut intet have med kirken at gøre for 20 år siden, men efter en masse besøg af vore hjemmelærer, efter at have mødt mange missionærpar og efter at have fået en datter der ikke ville lade ham være i fred – blev min far medlem af kirken."

Og når vi spørger Susan om hendes næste mål svarer hun begejstret: „At holde familiehjemmeaftener, bede familiebøn og at blive beseglet til min familie i templet – det er nu mit største mål!" □

Forsikring og TRØST

JoEllen Jester

Hele min familie var samlet på min fars hospitalsstue på et hospital i Boise i Idaho, og vi ventede ængsteligt. Lægen havde endnu ikke stillet diagnosen på min fars sygdom, men vi vidste alle at han var alvorligt syg. Da min far havde været syg en måned, ringede min mor til min bror Rich og bad ham komme hjem fra Brigham Young universitetet for at give min far en velsignelse. Vi havde søgt al den lægehjælp til min far som vi kunne og nu var dette vort eneste håb.

Vi var alle samlede og jeg bad min egen bøn i mit hjerte. Jeg havde ligget mere på mine knæ i den sidste måned end jeg nogen sinde før havde gjort i hele mit liv. Jeg havde ikke sovet ret meget og jeg følte mig ikke godt tilpas. Mine nerver var tyndslidte og jeg kunne aldrig finde hvile. Selv om jeg ikke vidste hvad min far fejlede, havde jeg en forfærdelig følelse af at han ville dø.

Et øjeblik efter lagde Rich sine hænder på min fars hoved og begyndte at velsigne ham. Vi håbede alle på at Rich ville love min far at han ville komme sig. Men Rich lovede ikke en eneste gang min far at han ville komme sig. Han sagde til min far at han og hans familie ville få fred og finde trøst.

Jeg havde tårer i øjnene da jeg forlod stuen. Min bror Keith kørte mig hjem. Jeg gik ind på mit værelse for at være alene og tænke. Mens jeg sad der fik jeg en dejlig fornemmelse og jeg vidste at alt nok skulle gå. Jeg følte stadig at han ikke ville leve, men jeg følte mig så fortrøstningsfuld som aldrig før.

Jeg var kun 14 år og jeg syntes ikke det var retfærdigt at jeg skulle undvære min far når jeg ikke var ældre.

I løbet af den næste uge blev lægerne klar over at min far havde knoglekræft. Jeg blev atter nervøs og bange. De efterfølgende måneder var et forfærdeligt mareridt. Jeg græd mig i søvn om aftenen og spekulerede på om lidelserne ved hele denne prøvelse nogen sinde ville forsvinde.

Et halvt år efter velsignelsen døde min far i sin hospitalsseng. Jeg var derhjemme da han døde og min bror Steve ringede fra hospitalet og fortalte at han var død. Jeg gik ind på mit værelse og græd. Jeg kendte ikke mine følelser. Jeg følte mig bare tom indvendig.

Mens jeg lå på min seng og tænkte på hvordan min fremtid ville blive uden min far følte jeg mig pludselig snydt. Jeg var kun 14 år dengang og jeg syntes ikke det var retfærdigt at jeg skulle undvære min far når jeg ikke var ældre. Jeg følte det som et stort tab.

Så kom der en fred og ro over mig. Den mindede meget om den følelse jeg fik den dag min far blev velsignet flere måneder før. Denne fred blev ledsaget af en fornemmelse af lettelse. Jeg kunne fornemme min fars ånd og vidste at hans kærlighed stadig var hos mig og altid ville være det. Den nat blev jeg klar over at selv om min far fysisk var taget bort, så ville hans ånd og kærlighed aldrig blive taget fra mig. Jeg vidste at min far ikke var borte for evigt. Hans inspiration og vejledning ville fortsat være hos mig gennem hele mit liv.

Nu, fem år senere, erkender jeg endnu tydeligere hvilken kærlighed både min himmelske Fader og min jordiske far har til mig. Jeg har ofte følt min jordiske far nær mig. Jeg har følt hans ånds forsikring og trøst mange gange og ved at han ikke har ladet mig i stikken. □

